

Rapport om Københavns Universitet

Tilsynsmøde den 13. december 2010

**Universitets- og
Bygningsstyrelsen**

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

>

Rapport om Københavns Universitet
Tilsynsmøde den 13. december 2010

Universitets- og Bygningsstyrelsen
maj 2011

1. Indledning	7
2. Dagsorden	8
3. Status for Københavns Universitet	9
3.0 Opfølgning på tilsynsmødet med Københavns Universitet i februar 2010	9
3.1 Profil og strategiske mål	12
3.2 Økonomi og personale	14
3.2.1 Universitetets økonomi	14
3.2.2 Opfølgning på universitetets årsrapport og udviklingskontrakt	14
3.2.3 Nøgletal for Københavns Universitet	15
3.2.4 Videnskabeligt personale	17
3.2.5 Konklusion	18
3.3 Uddannelse	19
3.3.1 Antal studerende	19
3.3.2 Tilgang	19
3.3.3 Frafald og gennemførsel	20
3.3.4 Fuldførelsesalder	21
3.3.5 Studietid og studieeffektivitet	22
3.3.6 Antal klagesager	23
3.3.7 Konklusion	23
3.4 Forskning	25
3.4.1 Midler til forskning	25
3.4.2 International rekruttering af personale	27
3.4.3 Internationale ranglister	28
3.4.4 Konklusion	29
3.5 Videnspredning	30
3.5.1 Åben- og deltidsuddannelse	30
3.5.2 Samarbejde med omverdenen	32
3.5.3 Konklusion	34
3.6 Fysiske rammer	35
3.6.1 Bygningsmasse	35
3.6.2 Status på Københavns Universitets campusplan (akt 148 2006)	35
3.6.3 Status på Københavns Universitets Perspektiv- og Investeringsplan	35
3.6.4 Vedligehold	36
3.6.5 Status på laboratorieundersøgelsen	36
3.6.6 Konklusion	37
4. Internationalisering af uddannelserne	38
4.1 Ud- og indgående studerende på udvekslingsophold	38
4.2 Internationale studerende på en hel uddannelse	40
4.3 Københavns Universitets internationaliseringsarbejde	41
4.3.1 Opfølgning på sidste års rapport	42
4.3.2 Best practice eksempler på internationaliseringsarbejde	42
4.4 Konklusion	44

5. Fremtidigt optag og uddannelser, der matcher samfundets behov	46
5.1 Studieaktivitet	46
5.1.1 Søgning og optag	46
5.1.2 Fuldførte	49
5.2 Bidraget til opnåelse af 50 procent målsætningen	50
5.2.1 Opfølgning på rapport fra sidste møderunde vedrørende opfyldelse af 50 procent målsætningen	51
5.2.2 Mål for optag i udviklingskontrakten	51
5.3 Uddannelser der matcher samfundets behov	52
5.3.1 Optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens for uddannelserne på Københavns Universitet	52
5.3.2 Indikatorer for uddannelsernes tilpasning til samfundets behov	54
5.4 Konklusion	59
6. Kvaliteten af ph.d.-skoler og ph.d.-optag	62
6.1 Organisering af ph.d.-uddannelsen på Københavns Universitet	62
6.2 Udviklingen i antallet af ph.d.-studerende	64
6.2.1 Opfølgning på rapport fra sidste møderunde vedrørende ph.d.-optaget	68
6.3 Konklusion	69
7. Strategisk fysisk planlægning	70
7.1 Samspillet mellem Københavns Universitets strategi for universitetets fysiske udvikling og universitetets generelle strategi	70
7.1.1 Fysisk planlægning i forhold til strategi	70
7.1.2 Laboratoriemidler	70
7.1.3 Synergi og flere funktioner	71
7.1.4 Universitetets position i by og region	72
7.1.5 Bæredygtighed	73
7.2 Konklusion	74
8. Samspil mellem universitet og erhvervsliv	76
8.1 Tiltag rettet mod uddannelsesområdet	76
8.1.1 Københavns Universitets strategiske tilgang til samarbejdet med erhvervslivet på uddannelsesområdet.	76
8.1.2 Mål i udviklingskontrakten for uddannelse og iværksætter	77
8.1.3 Kubulus og andre eksempler på samspil med erhvervslivet på uddannelsesområdet	77
8.2 Tiltag rettet mod erhvervslivet	79
8.2.1 Vækstforum Hovedstaden	79
8.2.2 Videns- og forskerparker	80
8.2.3 Københavns Universitets tiltag for samspil med erhvervslivet	81
8.3 Konklusion	82
9. Universiteternes udgifter til administration	84
9.1. Baggrund	84
9.2. Ny analyse af universiteternes udgifter til administration	84
9.3. Konklusion	86
10. Forskningsbaseret myndighedsbetjening	89
10.1 Forskningsbaseret myndighedsbetjening på Københavns Universitet	89

10.2 Præsentation og drøftelse af uddybning af retningslinjer for forskningsbaseret myndighedsbetjening	90
10.3 Drøftelse af status for fireårsaftaler med fagministerier	90
10.4 Mål for forskningsbaseret myndighedsbetjening i Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010	91
10.5 Konklusion	91
11. Konklusion	93
12. Henvisning til yderligere læsning om Københavns Universitet	98
Bilag	99
Bilag 1: Universitets- og Bygningsstyrelsens opfølgingsbrev på Københavns Universitets årsrapport af 30. juni 2010	99
Bilag 2: Københavns Universitets svarbrev af 24. september 2010	104

1. Indledning

>

Universitets- og Bygningsstyrelsen afholder i perioden november 2010 til marts 2011 et tilsynsmøde med hvert af landets otte universiteter.

De årlige tilsynsmøder blev første gang afholdt i perioden november 2009 – juni 2010. Udgangspunktet for tilsynsmøderne er Universitets- og Bygningsstyrelsens tilsynsrapport ”Tilsynet med universiteterne” fra efteråret 2008.

Nærværende rapport indeholder baggrundsinformation om Københavns Universitet beskrevet af Universitets- og Bygningsstyrelsen.

På baggrund af mødet, der blev afholdt 13. december 2010, er der tilføjet konklusioner til rapportens kapitler. Kapitel 3 blev dog kun overfladisk drøftet på mødet. Rapporten er skrevet på baggrund af bidrag fra Københavns Universitet, og rapporten har været i høring på universitetet.

Talmaterialet i rapporten er godkendt af universitetet som værende retvisende under hensyntagen til de beskrevne definitioner. Læseren skal være opmærksom på de anvendte definitioner i tabellerne, da de kan afvige fra de definitioner, universitetet anvender i sin årsrapport.

Rapporten er offentliggjort på ubst.dk.

Rapporten er bygget op med en indledende status om Københavns Universitet. Herefter følger syv emner, som Universitets- og Bygningsstyrelsen har drøftet med Københavns Universitet. De seks emner tages op med alle universiteter, mens det syvende emne, forskningsbaseret myndighedsbetjening, drøftes med enkelte universiteter.

2. Dagsorden

>

Sted: Københavns Universitet

Tid: Mandag den 13. december 2010

	Dagsordenspunkt
1.	Velkomst v. Københavns Universitet
2.	Introduktion v. Universitets- og Bygningsstyrelsen
3.	Status for Københavns Universitet
4.	Internationalisering af uddannelserne
5.	Fremtidigt optag og uddannelser, der matcher samfundets behov
6.	Kvalitet af ph.d.-skoler og ph.d.-optag
7.	Strategisk fysisk planlægning
8.	Samspil mellem universitet og erhvervsliv
9.	Administrationsudgifter
10.	Forskningsbaseret myndighedsbetjening
11.	Det videre forløb
12.	Eventuelt

3. Status for Københavns Universitet

I dette afsnit beskrives status for Københavns Universitet, og der følges op på konklusionerne i sidste møderundes rapport vedrørende økonomi og personale, uddannelse, forskning, videnspredning og fysiske rammer.

Afsnittet anvender forskellige kilder, der har været tilgængelige for Universitets- og Bygningsstyrelsen, herunder: Københavns Universitets årsrapport og udviklingskontrakt, Danmarks Statistik, Finansloven, Danske Universiteters statistiske beredskab med flere. Hensigten er at tegne et samlet og overordnet billede af Københavns Universitet.

3.0 Opfølgning på tilsynsmødet med Københavns Universitet i februar 2010

Indledningsvist følges op på de emner, der blev behandlet i tilsynsrapporten om Københavns Universitet fra sidste møderunde, og som ikke indgår i nærværende rapport.

Emner vedrørende internationalisering, 50 procent målsætningen og ph.d. indgår i både denne og den tidligere rapport. Der er i denne rapport blevet tilføjet yderligere perspektiver til disse emner.

I status om Københavns Universitet blev det i sidste års rapport fremhævet, at Københavns Universitet har et solidt økonomisk fundament. Københavns Universitet havde i 2008 et merforbrug på ca. 22 mio. kr., hvilket var lavere end det budgetterede merforbrug på 84,8 mio.kr. Årsregnskabet for 2009 viser et merforbrug på 74,9 mio. kr., hvilket dog var et bedre resultat end ventet. Universitetet har fokus på økonomistyring.

På Københavns Universitet var der i 2009 en lidt mindre andel af lektorer end på universiteterne samlet set, mens der var en lidt større andel af adjunkter og professorer. Udsvingene udgjorde dog ikke mere end 2-3 procentpoint. Københavns Universitet oplyste, at universitetet vil udarbejde en strategi for det generationsskifte, universitetet står over for i de kommende år. Københavns Universitet har dog ikke udarbejdet en strategi for et generationsskifte, og Københavns Universitet finder, at universitetet ikke har en alderspukkel, og at alderssammensætningen ikke udgør et problem for universitetet. Københavns Universitet oplyser, at en undersøgelse af gennemsnitsalderen blandt fastansatte VIP'er viser, at gennemsnitsalderen er faldet fra 41,2 år i 2. kvartal 2008 til 39,9 år i 2. kvartal 2010. Universitetet vil fremover følge aldersudviklingen og ændringerne i personalesammensætningen. Hvis Københavns Universitet vurderer, at ændringerne er u hensigtsmæssige, vil universitetet iværksætte strategiske tiltag.

Københavns Universitet oplyste i rapporten fra sidste møderunde, at universitetet har gjort en stor indsats for at fremme en mere lige kønsfordeling blandt det videnskabelige personale. Indsatsen har været funderet på økonomiske incitamenter, uddeling af internationaliseringsstipendier samt talent- og lederudvikling. Den seneste udvikling i Københavns Universitets økonomi og videnskabelige personale er beskrevet i afsnit 3.2 om økonomi og personale.

Københavns Universitet oplevede i 2008 en betydelig fremgang i tildelingen af eksterne forskningsmidler i forhold til 2007. Københavns Universitet oplevede dog i

2008 et relativt stort fald i hjemtaget af EU-midler i forhold til 2007, men i 2009 er Københavns Universitets EU-bevillinger tilbage på 2007-niveau.

Københavns Universitet oplyste i sidste møderundes rapport, at universitetet i 2010 vil gøre en ekstra indsats for at fremme forskningsmiljøernes aktiviteter på EU-området. Københavns Universitet etablerede allerede i 2008 en intern belønningsspulje for deltagelse i EU-forskningsprojekter. Hvis en forsker opnår en EU-bevilling på over 150.000 EUR, udbetaler den interne belønningsspulje 500.000 kr. til den pågældende forskers fakultet. Københavns Universitet forventer, at der i 2010 vil blive uddelt i alt 48 x 500.000 kr., svarende til 24 mio. kr.

Københavns Universitet ville i 2010 sætte fokus på bevillinger fra Det Europæiske forskningsråd (ERC) samt på arbejdet i Københavns Universitets EU-kontor, som vil forberede forskningsmiljøerne på 8. Rammeprogram (FP8) og bidrage til at organisere et "EU-efterår". Københavns Universitets fakulteter har sammen med Forsknings- og Innovationsafdelingen produceret et FP8 positionspapir, der indeholder seks forslag til "Grand Challenges" i forbindelse med det næste EU-rammeprogram. De seks forslag er:

- Sustainable Development and Climate Change
- Energy Security
- Health and Quality of Life
- Ageing Societies
- Diversity and Cohesion in Europe
- Food Security

Københavns Universitet har været i dialog med Dansk Industri om forholdet mellem Københavns Universitets positionspapir og Dansk Industris flagskibe. Københavns Universitets forslag er sendt til samtlige danske universiteter, og Aalborg Universitet har tilsluttet sig positionspapiret.

Som opfølgning på Forsknings- og Innovationsafdelingens dekanrunde i august/september 2010 har Københavns Universitets EU-kontor holdt oplæg på fakulteterne om mulighederne for at søge EU-bevillinger samt om den hjælp og støtte, der er til rådighed på Københavns Universitet. Hvert fakultet modtog Forsknings- og Innovationsafdelingens halvårsrapport med nøgletal for bl.a. EU-bevillinger fordelt på henholdsvis fakulteter/institutter og EU-programmer.

Københavns Universitet har sammen med Danmarks Tekniske Universitet og Region Hovedstaden etableret et lobby-kontor i Bruxelles, creoDK. Status for Københavns Universitets hjemtagning af eksterne forskningsmidler er beskrevet i afsnit 3.4 om forskning.

Københavns Universitet havde i lighed med de fleste øvrige universiteter oplevet en ændring i søgningsmønstret for efter- og videreuddannelse hen imod, at deltagerne i højere grad ønskede deltagelse i kortere forløb. Universitetet havde i løbet af 2009 udviklet en ny strategi for efter- og videreuddannelse.

Københavns Universitets samarbejde med professionshøjskolerne bestod blandt andet i, at det teologiske fakultet i løbet af 2009 var medaktør i en professionsbacheloruddannelse i Kristendom, kultur og kommunikation på UC

Diakonissestiftelsens Sygeplejeskole. Københavns Universitet overvejede i 2009 endvidere et nyt tiltag i samarbejde med professionshøjskolerne Metropol og UCC samt Danmarks Pædagogiske Universitet om et sammenhængende løft af matematik og natur, teknik- og sundhedsfagernes didaktik i uddannelsessystemet. Københavns Universitet har primo 2011 oprettet et Center for Science Didaktik i samarbejde mellem UCC, Metropol, Københavns Universitet (Det Naturvidenskabelige Fakultet) og Aarhus Universitet (Danmarks Pædagogiske Universitetsskole). Center for Science Didaktik er etableret med en nyansat centeradministrator fra den 1. januar 2011, og centeret har bygningsfællesskab med Institut for Naturfagernes Didaktik i den gamle observatoriebygning i Østervoldgade. Initiativets formål er at skabe et fysisk samlet forskningsbaseret udviklingsmiljø for projekter, som dækker hele uddannelseskæden fra børnehave til ph.d., og som har uddannelsesspektret inden for natur, teknik, matematik og sundhed i bred forstand som genstandsfelt. Centret skal etablere kontakter og samarbejdsflader med relevante fagmiljøer nationalt og internationalt inden for såvel formel som uformel læring. Supplerende kan det nævnes at:

- Metropol er repræsenteret i et aftagerpanel ved NAT.
- Henrik Busch (prodekan, NAT) sidder i Metropols bestyrelse, udpeget af Handelshøjskolen i København, Københavns Universitet og IT-Universitetet.
- Finn Hauberg Mortensen (instituttleder, HUM) sidder i UCC's bestyrelse, udpeget af Københavns Universitet.
- Der er igangværende pædagogiske udviklingsprojekter og fælles forskningsansøgninger/projekter, der omfatter NAT, UCC og/eller Metropol.
- Hensyn til fremtidigt samarbejde mellem Københavns Universitet og Metropol er eksplicit indlagt i konkurrenceprogrammet for Niels Bohr Science Park.

Udviklingen inden for efter- og videreuddannelse samt samarbejdet med professionshøjskolerne er yderligere beskrevet i afsnit 3.5 om videnspredning.

Københavns Universitet har siden etablering af Tech Trans Kontoret i 2003 understøttet en positiv udvikling inden for kommerialisering. Københavns Universitet oplyste i rapporten fra sidste møderunde, at Københavns Universitet fremadrettet vil arbejde for, at disse aktiviteter bliver naturlige komponenter i universitetets kerneopgaver, forskning og uddannelse, samt at aktiviteterne understøttes af samtlige ledelseslag decentralt på alle fakulteter. Københavns Universitet oplyste ligeledes, at alle fakulteter har indgået fakultetsaftaler med rektor, der indeholder mål for kommerialisering på linje med Københavns Universitets samlede udviklingskontrakt med Videnskabsministeriet. I efteråret 2009 nedsatte rektor en task force for erhvervssamarbejde, der i marts 2010 skulle fremlægge et idékatalog til nye erhvervsfremmende aktiviteter på Københavns Universitet. Task forcens rapport blev færdiggjort i foråret 2010. Indsatsen for erhvervssamarbejde er forankret i rektoratet gennem prorektor Thomas Bjørnholm. Prorektor nedsatte straks efter sin tiltrædelse i september 2010 Københavns Universitets Forsknings- og Innovationsråd, KUFIR. KUFIR består af prorektor (der er født formand), én repræsentant for hvert fakultet og vicedirektøren for Forskning & Innovation (F&I). Rådet mødes én gang om måneden, og dets første opgave er, med afsæt i anbefalingerne i task forcens rapport, at producere en handlingsplan for Københavns Universitets samarbejde med erhvervslivet og det omgivende samfund.

Den seneste udvikling indenfor kommercialisering på Københavns Universitet er beskrevet i kapitel 3.5 om vidensspredning, mens erhvervssamarbejdet er behandlet yderligere i kapitel 8 om samspil mellem universitetet og erhvervsliv.

I relation til kvalitet i uddannelserne oplyste Københavns Universitet i sidste års rapport, at universitetet har udviklet en kvalitetsmodel, som skal understøtte universitetets strategi på uddannelsesområdet. Ud fra kvalitetssikringsmodellen arbejdes der med en lang række konkrete initiativer, der skal sikre en samlet indsats for kvalitetssikring af modellens elementer. Københavns Universitet oplyste i sidste møderundes rapport, at universitetet arbejder på at styrke kvalitetssikringspolitikken for uddannelser. Udgangspunktet er de europæiske ”standard and guidelines”, som også er en del af ACE Danmarks kriterier for kvalitetssikring. Københavns Universitet forventer, at Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) skal drøfte en revideret kvalitetssikringspolitik inden sommerferien 2010. Behandlingen af en revideret kvalitetssikringspolitik blev udskudt fra foråret til december 2010. På sit møde den 2. december 2010 konstaterede KUUR, at alle fakulteter har lokale kvalitetssikringspolitikker, der er mere eller mindre udfoldet. Det blev besluttet, at fakulteternes kvalitetssikringssystemer skal følge de europæiske standarder og retningslinjer (ESG-standarderne), og at der skal udarbejdes en skabelon/vejledning for et kvalitetssikringssystem, som fakulteterne skal bruge i det lokale arbejde, og som vil blive evalueret årligt i KUUR med henblik på at sikre et sammenhængende kvalitetssikringssystem. Københavns Universitet forventer, at alle fakulteter i løbet af 2011 vil have udviklet kvalitetssikringssystemer, der følger ESG-standarderne.

3.1 Profil og strategiske mål

Københavns Universitet er Danmarks ældste universitet og det universitet i Danmark, der har størst omsætning og flest ansatte og studerende. I 2007 fusionerede Københavns Universitet med Danmarks Farmaceutiske Universitet og Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.

Danmarks Farmaceutiske Universitet blev integreret som Det Farmaceutiske Fakultet, og Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole blev integreret som Det Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer. Dermed har Københavns Universitet nu otte fakulteter. Udover de to indfusede fakulteter har Københavns Universitet henholdsvis: Det Humanistiske Fakultet, Det Juridiske Fakultet, Det Naturvidenskabelige Fakultet, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og Det Teologiske Fakultet.

Destination 2012 - Københavns Universitets strategi

Efter fusionerne vedtog Københavns Universitet strategien ”Destination 2012” i 2007. Frem mod 2012 er det Københavns Universitets overordnede mål at positionere sig ved at satse målrettet på den fremragende grundforskning og dermed blive et internationalt højt estimeret universitet blandt de absolut førende i Europa. Københavns Universitet ønsker konsekvent at styre efter den internationale frontforskning.

I strategien indgår fem strategiske indsatsområder, der opstiller målene for Københavns Universitets aktiviteter frem til 2012. Indsatsområderne er:

>

- At øge Københavns Universitets attraktionsværdi som arbejdsplads, både for danske og udenlandske medarbejdere.
- At udføre fremragende grundforskning under de konkurrencevilkår, som gælder i Danmark og i det internationale videnskabelige samfund.
- At sikre, at Københavns Universitet kan bidrage målrettet til videnssamfundets udvikling, samtidig med at kvaliteten i uddannelserne styrkes.
- At styrke samspillet med private såvel som offentlige virksomheder på områder, hvor en fælles indsats kan skabe ny viden.
- At understøtte forskning og uddannelse ved at intensivere Københavns Universitets dialog med den brede offentlighed. Det skal især ske gennem formidling til kommende studerende og universitetets vigtigste samarbejdspartnere samt ved at opprioritere international forskningsformidling.

>

3.2 Økonomi og personale

3.2.1 Universitetets økonomi

Tabel 3.2.1.1: 2009-regnskabstal for Københavns Universitet, mio. kr.

	2007	2008	2009
Indtægter i alt	5994,0	6.413,5	7.033,7
Årets resultat	150,0	-22,3	-74,9
<i>Resultatets andel af indtægter i alt, procent</i>	3 %	0	-1 %
Egenkapital pr. 31/12	813,0	780,8	705,9
<i>Soliditetsgrad pr. 31/12</i>	26 %	24 %	20 %
Likviditetsbeholdning pr. 31/12	1.580,4	1.320,2	1.260,7
<i>Likviditetsgrad pr. 31/12</i>	1,1	1,0	1,0

Kilde: Københavns Universitets årsrapport 2007, 2008 og 2009.

Tabel 3.2.1.2: Indtægter i alt for alle universiteter i 2009, mio. kr. og procent

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Indtægter i alt	7.034	5.270	2.236	705	1.891	1.125	3.746	190	22.197
<i>Andel af samlede indtægter i sektoren, procent</i>	32	24	10	3	9	5	17	1	100

Kilde: Universiteternes årsrapporter 2009.

Københavns Universitet havde i 2009 et resultat på -74,9 mio. kr., hvilket svarer til et underskud på ca. 1 procent af indtægterne. Universitetet er således gået fra et positivt resultat på 3 procent af indtægterne i 2007 til negative resultater i 2008-2009.

Københavns Universitets egenkapital pr. 31. december 2009 udgjorde 705,9 mio. kr., hvilket er 74,9 mio. kr. lavere end pr. 31. december 2008. Universitetet har således trukket på egenkapitalen i forbindelse med dets negative resultater i 2008 og 2009. En statsforskrivning udgør 290 mio. kr. af egenkapitalen.

Københavns Universitet havde likvide beholdninger på ca. 1.260,7 mio. kr. pr. 31. december 2009. Likviditetsgraden udgjorde 1,0. Universitetets omsætningsaktiver pr. 31. december 2009 kunne således dække ca. 100 procent af de kortfristede gældsforpligtelser. Der var dermed ikke umiddelbart risiko for, at universitetet ikke kunne indfri sine forpligtelser.

3.2.2 Opfølgning på universitetets årsrapport og udviklingskontrakt

Universitets- og Bygningsstyrelsen har den 30. juni 2010 sendt et brev til Københavns Universitet som opfølgning på universitetets årsrapport for 2009. Det er sket på grundlag af styrelsens gennemgang af Københavns Universitets årsrapport for 2009, institutionsrevisors protokollat samt Rigsrevisionens erklæring og beretning til bestyrelsen om årsrevision af 7. april 2010. Opfølgningen på disse områder kører som en selvstændig proces, hvor universitetet i lighed med tidligere år har indsendt en redegørelse som svar på styrelsens brev. Københavns Universitet fremsendte en sådan redegørelse den 24. september 2010.

Det er styrelsens vurdering, at Københavns Universitets fremsendte redegørelse er tilfredsstillende og ikke giver anledning til yderligere opfølgning fra styrelsens side.

>

Styrelsens brev og Københavns Universitets svar er vedlagt som bilag 1 og 2 til denne rapport.

Målopfyldelsen

Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010 indeholder i alt 16 mål. Heraf opfyldte Københavns Universitet de 11 i 2009, *jf. tabel 3.2.2.1.*

Tabel 3.2.2.1: Status for opfyldelsen af mål i Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010

Status for målopfyldelsen	Antal mål 2008	Antal mål 2009
Opfyldt	7	11
Delvis opfyldt	7	3
Ikke opfyldt	2	2
Kan først vurderes i 2010	0	0

Kilde: Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009 samt Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010.

3.2.3 Nøgletal for Københavns Universitet

Københavns Universitets bevillinger til forskning og uddannelse fra Universitets- og Bygningsstyrelsen er opført på finanslovens § 19.22.01. Desuden modtager Københavns Universitet eksterne midler fra den tilskudsfinansierede forskning mv. samt indtægter fra sektorministerierne til forskningsbaseret myndighedsbetjening. Se yderligere om tilskudsfinansieret forskning i afsnit 3.4 om forskning. Se kapitel 10 vedrørende forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Københavns Universitets samlede institutionsbevilling fra Universitets- og Bygningsstyrelsen er steget hvert år siden 2005, således at den i alt er steget med 11 procent i perioden 2005-2010, *jf. tabel 3.2.3.1.* Det samlede uddannestilskud er steget med 15 procent, mens basismidler til forskning er steget med 23 procent i denne periode, og øvrige tilskud mv. er faldet med 28 procent.

>

Tabel 3.2.3.1: Nøgletal vedrørende bevillinger for Københavns Universitet 2005-2010, mio. kr. (2011-priser)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Uddannelsestilskud i alt	1.505	1.516	1.572	1.586	1.652	1.732
Basismidler til forskning	2.073	2.109	2.263	2.345	2.517	2.554
Øvrige tilskud mv.	780	780	715	652	636	559
I alt institutionsbevilling fra UBST	4.358	4.405	4.550	4.583	4.805	4.844
<i>Indeks institutionsbevilling fra UBST</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>104</i>	<i>105</i>	<i>110</i>	<i>111</i>
Tilskudsfinansieret forskning*	971	1.095	1.149	1.381	1.441	1.670
<i>Indeks tilskudsfinansieret forskning</i>	<i>100</i>	<i>113</i>	<i>118</i>	<i>142</i>	<i>148</i>	<i>172</i>

Kilde: FFL 2011 og foreløbig TB 2010 pr. 3/11 2010.

* Tilskudsfinansieret forskning omfatter tilskud fra forskningsrådssystemet, Grundforskningsfonden, EU, private fonde og private virksomheder m.fl.

Københavns Universitets samlede institutionsbevilling udgjorde i 2010 ca. 33 procent af Universitets- og Bygningsstyrelsens samlede institutionsbevilling til universiteterne, jf. tabel 3.2.3.2.

Tabel 3.2.3.2: Nøgletal vedrørende bevillinger for alle universiteter i 2010, mio. kr. (2011-priser)

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Uddannelsestilskud i alt	1.732	1.274	648	318	733	535	525	81	5.846
Basisforskningsmidler	2.554	1.663	719	239	634	241	1.404	82	7.535
Øvrige tilskud mv.	559	130	126	40	76	73	86	0	1.088
I alt institutionsbevilling fra UBST	4.844	3.067	1.493	596	1.443	849	2.014	163	14.469
<i>Andel af samlet institutionsbevilling fra UBST</i>	<i>33%</i>	<i>21%</i>	<i>10%</i>	<i>4%</i>	<i>10%</i>	<i>6%</i>	<i>14%</i>	<i>1%</i>	<i>100%</i>
Tilskudsfinansieret forskning*	1.670	1.556	467	102	365	106	1.171	19	5.456
<i>Andel af samlet tilskudsfinansieret forskning</i>	<i>31%</i>	<i>29%</i>	<i>9%</i>	<i>2%</i>	<i>7%</i>	<i>2%</i>	<i>21%</i>	<i>0%</i>	<i>100%</i>

Kilde: FFL 2011 og foreløbig TB 2010 pr. 3/11-10.

* Tilskudsfinansieret forskning omfatter tilskud fra forskningsrådssystemet, Grundforskningsfonden, EU private fonde og private virksomheder m.fl.

>

3.2.4 Videnskabeligt personale

Andelen af lektorer er i 2010 lidt lavere ved Københavns Universitet end gennemsnittet for universiteterne. Omvendt er andelen af adjunkter ved Københavns Universitet ca. 3 procentpoint højere end gennemsnittet for universiteterne, mens andelen af professorer ved universitetet er ca. 2 procentpoint højere end gennemsnittet, *jf. tabel 3.2.4.1.*

Tabel 3.2.4.1: Videnskabeligt personale i 2. kvartal 2008, 2009 og 2010 opdelt efter stillingskategori, antal årsværk og procent

		2008	2009	2010	Andel 2010, procent
Københavns Universitet	Stillinger under adjunktniveau, på nær ph.d.	476,8	470,3	475,7	15,3
	- heraf videnskabelige assistenter	250,8	264,5	277,2	
	- heraf undervisningsassistenter	88,4	86,6	87,2	
	- heraf eksterne lektorer	121,0	117,2	109,5	
	Adjunktniveau	630,8	768,2	894,8	28,8
	Lektorniveau	1.154,8	1.156,6	1.134,9	36,6
	Professorniveau	449,7	486,2	534,2	17,2
	- heraf professor MSO	59,7	82,7	100,9	
	Særlige stillinger	71,1	66,2	64,9	2,1
	- heraf studielektorer	11,0	11,2	14,9	
	I alt	2.783,2	2.947,4	3.104,3	100
Alle universiteter	Stillinger under adjunktniveau, på nær ph.d.	1.583,8	1627,8	1.649,1	15,7
	- heraf videnskabelige assistenter	788,4	877,8	906,9	
	- heraf undervisningsassistenter	265,8	258,0	232,5	
	- heraf eksterne lektorer	454,5	468,6	471,4	
	Adjunktniveau	2.082,2	2345,5	2.658,0	25,3
	Lektorniveau	4.135,4	4259,9	4.293,5	40,8
	Professorniveau	1.353,6	1435,9	1.546,2	14,7
	- heraf professor MSO	211,4	272,0	313,5	
	Særlige stillinger	340,9	329,9	325,2	3,1
	- heraf studielektorer	73,7	77,4	88,1	
	I alt	9.495,9	9.957,7	10.512,7	100

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen ud fra tal fra Finansministeriet (ISOLA).

Der er en højere andel af kvinder på både adjunkt-, lektor- og professorniveau ved Københavns Universitet i forhold til gennemsnittet for alle universiteter, *jf. tabel 3.2.4.2.* Andelen af kvindelige adjunkter og professorer ved Københavns Universitet er steget svagt med ca. 2 procentpoint fra 2009 til 2010, mens andelen af kvindelige lektorer ved universitetet er steget med ca. 0,5 procentpoint fra 2009 til 2010.

>

Tabel 3.2.4.2: Procentvis andel af kvinder i det videnskabelige personale for 2. kvartal i 2009 og 2010 opgjort ud fra årsværk efter stillingsniveau

		2009	2010
Københavns Universitet	Adjunktniveau	41,8	43,5
	Lektorniveau	31,3	31,8
	Professorniveau	15,5	17,7
Alle universiteter	Adjunktniveau	36,6	37,7
	Lektorniveau	27,9	28,3
	Professorniveau	14,4	15,5

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen ud fra tal fra Finansministeriet (ISOLA).

3.2.5 Konklusion

Københavns Universitet er i perioden 2007-2009 gået fra at have et positivt resultat på ca. 3 procent af omsætningen i 2007 til et negativt resultat i 2009 -74,9 mio. kr. svarende til ca. 1 procent af indtægterne.

Københavns Universitet havde pr. 31. december 2009 en egenkapital 705,9 mio. kr., hvilket er 74,9 mio. kr. lavere end pr. 31. december 2008. Universitetet har trukket på egenkapitalen i forbindelse med dets negative resultater i 2008 og 2009.

Københavns Universitets samlede institutionsbevilling fra Universitets- og Bygningsstyrelsen er steget med ca. 11 procent fra 2005 til 2010. Det samlede uddannelsestilskud er steget med 15 procent i denne periode, mens basismidler til forskning er steget med 23 procent, og øvrige tilskud mv. er faldet med 28 procent.

Andelen af lektorer er lidt lavere ved Københavns Universitet end gennemsnittet for universiteterne. Omvendt er andelen af adjunkter og professorer ved Københavns Universitet lidt højere end gennemsnittet for universiteterne.

Der er en højere andel af kvinder på både adjunkt-, lektor- og professorniveau ved Københavns Universitet i forhold til gennemsnittet for alle universiteter. Andelen af kvinder i det videnskabelige personale ved Københavns Universitet er steget en smule fra 2009 til 2010.

>

3.3 Uddannelse

3.3.1 Antal studerende

Københavns Universitet er det universitet i Danmark, der har flest studerende, *jf. tabel 3.3.1.1*. I 2009 var der 35.319 bachelor- og kandidatstuderende på Københavns Universitet (samt 354 studerende på professionsuddannelser).

Størstedelen af de studerende på Københavns Universitet findes på humaniora, samfundsvidenskab og naturvidenskab. Antallet af studerende på de forskellige hovedområder og det samlede antal studerende har været stabilt i perioden 2007 - 2009, *jf. tabel 3.3.1.2*.

Tabel 3.3.1.1: Studerende på universiteterne i 2009 fordelt på universiteter og universiteternes andel af universitetsstuderende, antal og procent

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Universitetsstuderende	35.319	29.069	13.299	7.512	10.067	13.057	4.560	1.046	113.929
Andel af universitetsstuderende, procent	31	26	12	7	9	11	4	1	100
Øvrige videregående uddannelser	354	575	1.194		668		1.778		4.569
I alt	35.673	29.644	14.493	7.512	10.735	13.057	6.338	1.046	118.498

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm: Antal studerende er pr. 1. oktober. Universitetsstuderende omfatter kun uddannelser, der er under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU).

Tabel 3.3.1.2: Antal studerende på Københavns Universitet fordelt på hovedområder 2007-2009

	2007	2008	2009
Humaniora	11.678	11.839	11.444
Naturvidenskab	8.500	8.493	8.767
Samfundsvidenskab	9.655	9.739	9.612
Sundhedsvidenskab	5.102	5.226	5.357
Teknisk videnskab	53	89	139
I alt universitetsuddannelser	34.988	35.386	35.319
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>101</i>
Videregående uddannelser på Københavns Universitet, der ikke er under Videnskabsministeriet	302	341	354
Alle universiteter (kun uddannelser under Videnskabsministeriet)	110.990	111.717	113.929
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>103</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm: Antal studerende er pr. 1. oktober. Tallet for alle universiteter omfatter uddannelser, der hører under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

3.3.2 Tilgang

Tilgangen til bacheloruddannelserne på Københavns Universitet var i 2009 på 5.409 studerende. Dette er et fald på 6 procent i forhold til 2007, men en stigning på ca. 200 studerende i forhold til 2008. Den samlede udvikling i tilgangen for alle universiteter var i samme periode uændret, *jf. tabel 3.3.2.1*.

Fordelt på hovedområder har faldet i tilgangen i forhold til 2007 primært været på samfundsvidenskab og naturvidenskab.

Tabel 3.3.2.1: Tilgang til Københavns Universitet fordelt på hovedområder, 2007-2009

	2007	2008	2009
Humaniora	1.689	1.661	1.665
Naturvidenskab	1529	1166	1418
Samfundsvidenskab	1.669	1.559	1.459
Sundhedsvidenskab	878	807	867
Teknisk Videnskab			
I alt	5.765	5.193	5.409
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>90</i>	<i>94</i>
Videregående uddannelser på Københavns Universitet, der ikke er under Videnskabsministeriet	72	113	104
Alle universiteter	19.790	17.477	19.699
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>88</i>	<i>100</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik. Tallene viser antal studerende indskrevet på uddannelsen 1. oktober året før til 30. september i det pågældende år. Tallene for "Alle universiteter" omfatter uddannelser under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

3.3.3 Frafald og gennemførelse

Andelen af studerende på Københavns Universitet, som er ophørt på første år af deres bacheloruddannelse, er faldet fra 18 procent i 2007 og 2008 til 13 procent i 2009, *jf. tabel 3.3.3.1*. Københavns Universitet har derved i 2009 et lavere frafald på første år end gennemsnittet for alle universiteter. Fordelt på hovedområder har særligt sundhedsvidenskab på Københavns Universitet et meget lavt frafald på første år, hvilket svarer til gennemsnittet for sundhedsvidenskab på alle universiteter. Humaniora (19 procent) er det eneste hovedområde på Københavns Universitet, som i 2009 har et lidt større frafald på første år end gennemsnittet for hovedområdet på alle universiteterne (17 procent).

Tabel 3.3.3.1: Frafaldne på første år for bachelorstuderende på Københavns Universitet 2007-2009, procent

		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	25	23	19
	Samfundsvidenskab	14	15	11
	Teknisk /naturvidenskab	15	18	13
	Sundhedsvidenskab	6	11	6
	I alt	18	18	13
Alle universiteter	Humaniora	23	21	17
	Samfundsvidenskab	20	17	17
	Teknisk /naturvidenskab	18	16	15
	Sundhedsvidenskab	7	8	6
	I alt	19	17	16

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

Andelen af gennemførte bachelorer på normeret tid plus et år er på Københavns Universitet steget fra 49 procent i 2007 til 54 procent i 2009, *jf. tabel 3.3.3.2*. Københavns Universitet har dermed i hele perioden ligget lidt lavere end gennemsnittet for alle universiteter, der i 2009 var på 58 procent.

Fordelt på hovedområder har der været en stigning i andelen af gennemførte bachelorer på normeret tid plus et år på teknisk/naturvidenskab på 10 procentpoint og på sundhedsvidenskab på 9 procentpoint fra 2007 til 2009. Andelen for humaniora og samfundsvidenskab er uændret i samme periode. Dette afspejler udviklingen på hovedområderne generelt for alle universiteter samlet set.

Tabel 3.3.3.2: Gennemførte på normeret tid plus et år for bachelorstuderende på Københavns Universitet 2007-2009, procent

		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	45	41	46
	Samfundsvidenskab	59	62	59
	Teknisk /naturvidenskab	40	42	50
	Sundhedsvidenskab	61	68	70
	I alt	49	50	54
Alle universiteter	Humaniora	51	51	53
	Samfundsvidenskab	62	63	62
	Teknisk /naturvidenskab	45	53	55
	Sundhedsvidenskab	61	68	71
	I alt	55	57	58

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

Københavns Universitet har i hele perioden 2007-2009 en lidt højere andel af gennemførte kandidater på normeret tid plus et år end gennemsnittet for universiteterne samlet set. I 2009 gennemførte 59 procent af Københavns Universitets kandidater på normeret tid plus et år, mens gennemsnittet for alle universiteterne var 58 procent, *jf. tabel 3.3.3.3*. Andelen af gennemførte kandidater på nomineret tid plus et år på Københavns Universitet er steget seks procentpoint fra 2007-2009, hvilket svarer til udviklingen for alle universiteter i samme periode. Fordelt på hovedområder er humaniora med 39 procent det eneste hovedområde på Københavns Universitet, som i 2009 ligger lavere end gennemsnittet for hovedområdet på alle universiteterne samlet set, som er 47 procent (en stigning på 10 procentpoint fra 2008 til 2009).

Tabel 3.3.3.3: Gennemførte på normeret tid plus et år for kandidatstuderende på Københavns Universitet 2007-2009, procent

		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	39	37	39
	Samfundsvidenskab	57	59	64
	Teknisk /naturvidenskab	57	61	63
	Sundhedsvidenskab	74	87	82
	I alt	53	56	59
Alle universiteter	Humaniora	39	37	47
	Samfundsvidenskab	54	55	62
	Teknisk /naturvidenskab	63	63	63
	Sundhedsvidenskab	69	72	78
	I alt	51	51	58

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

3.3.4 Fuldførelsesalder

I 2009 var medianalderen for fuldførte kandidater 28,6 år på Københavns Universitet. Det er ca. et halvt år højere end den gennemsnitlige medianalder for fuldførte kandidater for alle universiteter, som er på 28,1 år, *jf. tabel 3.3.4.1*.

Medianalderen ved fuldførelse har på Københavns Universitet været stabil i perioden 2007-2009. Ser man på de forskellige hovedområder, er medianalderen ved fuldførelse på Københavns Universitet højest på humaniora (30,3 år) og lavest på teknisk videnskab (27,2 år). Dette svarer til billedet for hovedområderne på alle universiteterne samlet set.

>

Tabel 3.3.4.1: Medianfuldførelsesalder for kandidater på Københavns Universitet fordelt på hovedområder 2007-2009, år

		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	30,1	30,6	30,3
	Naturvidenskab	28,6	28,5	28,3
	Samfundsvidenskab	28,5	28,2	28,3
	Sundhedsvidenskab	28	28	27,8
	Teknisk videnskab	.	27	27,2
	I alt	28,7	28,8	28,6
Alle universiteter	Humaniora	29,4	29,5	29,3
	Naturvidenskab	28,3	28,5	28,2
	Samfundsvidenskab	28	27,9	27,9
	Sundhedsvidenskab	28,2	28,3	28,2
	Teknisk videnskab	26,4	26,5	26,4
	I alt	28,2	28,2	28,1

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

3.3.5 Studietid og studieeffektivitet

Den gennemsnitlige studietid for et universitetsforløb var i 2009 7,1 år på Københavns Universitet, mens det var 6,5 år for alle universiteterne, *jf. tabel 3.3.5.1*. Københavns Universitet har sammenlignet med de andre danske universiteter haft den højeste gennemsnitlige studietid i 2007-2009. Således har den gennemsnitlige studietid været højere på alle hovedområder på nær sundhedsvidenskab, end den samlet set har været på alle universiteterne.

Tabel 3.3.5.1: Gennemsnitlig studietid for et universitetsforløb (bachelor + kandidat) 2007-2009

		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	7,8	8,1	7,9
	Naturvidenskab	7,1	7,0	6,8
	Samfundsvidenskab	6,8	7,0	7,1
	Sundhedsvidenskab	6,7	6,7	6,5
	Teknisk videnskab	-	6,2	5,8
	I alt	7,1	7,3	7,1
Alle universiteter	Humaniora	7,2	7,1	7,0
	Naturvidenskab	6,6	6,6	6,6
	Samfundsvidenskab	6,3	6,3	6,3
	Sundhedsvidenskab	6,8	6,6	6,5
	Teknisk videnskab	5,7	5,7	5,5
	I alt	6,6	6,5	6,5

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Studieeffektiviteten kan vurderes ud fra, hvor mange ECTS de studerende udløser om året. Antallet af ECTS pr. ressourceudløsende studerende er i 2009 40,8 på Københavns Universitet, hvilket er færre end det samlede gennemsnit for alle universiteter på 42,0, *jf. tabel 3.3.5.2*.

Tabel 3.3.5.2: Gennemsnitligt antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Københavns Universitet	39,7	39,1	36,3	40,8
Alle universiteter	41,7	41,7	40,4	42,0

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter

En studerende tæller med som ressourceudløsende studerende, uanset om vedkommende er indskrevet hele året. Der vil være personer, som påbegynder uddannelsen i løbet af året og derfor ikke kan nå at optjene 60 ECTS, selvom vedkommende følger uddannelsen på normeret tid. På samme måde er der nogle, som afslutter uddannelsen i løbet af året. Derfor kan det gennemsnitlige antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende ikke blive 60, selvom alle studerende gennemfører deres studier på normeret tid. Et stort antal udvekslingsstuderende eller andre enkeltfagsstuderende, som ikke påtænker at tage 60 ECTS, vil også påvirke det gennemsnitlige antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende negativt, selvom alle studerende måtte følge deres studier på normeret tid.

3.3.6 Antal klagesager

Universitets- og Bygningsstyrelsen modtog i 2009 i alt 62 klagesager fra Københavns Universitet. Styrelsen har i 2010 pr. 26. oktober 2010 modtaget 47 sager fra Københavns Universitet. Antallet af klagesager fra Københavns Universitet ligger således på et forholdsvis konstant niveau, *jf. tabel 3.3.6.1.*

Tabel 3.3.6.1: Antal klagesager (herunder tilsynssager og dispensationssager) 2006-2009

Institution	2006	2007	2008	2009
Københavns Universitet	31	40	57	62
Alle universiteter	104	157	171	158

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af egne data for indkomne sager

Over hele den målte periode fra 2006-2009 udgør klagesagerne fra Københavns Universitet 32 procent af det samlede antal klagesager.

Klagesagerne fra Københavns Universitet udgjorde i 2009 ca. 39 procent af det samlede antal klagesager. Til sammenligning udgør de studerende på Københavns Universitet i 2009 ca. 32 procent af de universitetsstuderende.

3.3.7 Konklusion

Antallet af studerende på Københavns Universitet har været stabilt i perioden 2007 – 2009. Tilgangen til bacheloruddannelserne på Københavns Universitet er faldet med 6 procent fra 2007 til 2009.

Andelen af studerende på Københavns Universitet, som er ophørt på første år af deres bacheloruddannelse, er faldet fra 18 procent i 2007 til 13 procent i 2009. Københavns Universitet har derved i 2009 et lavere frafald på første år end gennemsnittet for alle universiteter.

I perioden 2007 – 2009 er der en lidt lavere andel af bachelorstuderende på Københavns Universitet, der gennemfører på normeret tid plus et år end gennemsnitligt for alle universiteter. Københavns Universitet har i hele perioden 2007 til 2009 en lidt højere andel af gennemførte kandidater på normeret tid plus et år end gennemsnittet for universiteterne samlet set.

>

I 2009 var medianfuldførelsesalderen 28,6 år for kandidater på Københavns Universitet. Det er ca. et halvt år højere end den gennemsnitlige medianfuldførelsesalder for alle universiteter, som er på 28,1 år. Københavns Universitet har i perioden 2007-2009 samtidig haft en studietid, der var ca. et halvt år længere end gennemsnittet for alle universiteter.

Uddannelsesområdet behandles yderligere i kapitel 5 om 50 procent målsætningen og uddannelser, der matcher samfundets behov.

3.4 Forskning

3.4.1 Midler til forskning

34 procent af de samlede basismidler til forskning går til Københavns Universitet. Københavns Universitet har i perioden 2005 og 2010 oplevet en stigning i basismidler til forskning på 23 procent. I samme periode steg basismidlerne for alle universiteterne samlet med 25 procent, *jf. tabel 3.4.1.1.*

Tabel 3.4.1.1: Udvikling i universiteternes basismidler til forskning 2005-2010, mio. kr. (2011-priser) og procent

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
						Mio. kr.	Pct.
Københavns Universitet	2.073	2.109	2.263	2.345	2.517	2.554	34
Aarhus Universitet	1.326	1.309	1.391	1.472	1.635	1.663	22
Syddansk Universitet	564	561	594	628	704	719	10
Roskilde Universitet	213	209	215	217	235	239	3
Aalborg Universitet	477	474	507	549	612	634	8
Handelshøjskolen i København	231	219	208	219	240	241	3
Danmarks Tekniske Universitet	1.068	1.113	1.167	1.256	1.364	1.404	19
IT-Universitetet i København	81	82	75	78	93	82	1
I alt	6.033	6.076	6.420	6.764	7.400	7.535	100
<i>Indeks (Københavns Universitet)</i>	<i>100</i>	<i>102</i>	<i>109</i>	<i>113</i>	<i>121</i>	<i>123</i>	
<i>Indeks (alle universiteter)</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>106</i>	<i>112</i>	<i>123</i>	<i>125</i>	

Kilde: FFL 2011 og foreløbig TB10 pr. 3/11-2010.

Københavns Universitet modtog i 2009 31 procent af de samlede eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed på universiteterne i Danmark, *jf. tabel 3.4.1.2.*

Københavns Universitet fik samme år 29 procent af midlerne fra danske offentlige kilder, 40 procent af midlerne fra de danske private kilder, 22 procent af EU-midlerne og 29 procent af øvrige midler fra udlandet.

>

Af tabel 3.4.1.2 fremgår det, at Københavns Universitet står for 22 procent af de danske universiteters hjemtag af midler på EU-projekter i 2009.

Tabel 3.4.1.2: Eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed 2009, tusind kr. og procent

	Danske offentlige kilder		Danske private kilder		EU-midler		Øvrige midler fra udlandet		I alt	
	tkr.	Pct.	Tkr.	Pct.	tkr.	Pct.	tkr.	Pct.	tkr.	Pct.
Københavns Universitet	814.144	29	498.196	40	107.446	22	74.622	29	1.494.407	31
Aarhus Universitet	865.157	31	304.751	24	89.985	18	96.541	37	1.356.434	28
Syddansk Universitet	197.028	7	172.886	14	38.412	8	24.057	9	432.383	9
Roskilde Universitet	75.742	3	9.783	1	9.365	2	3.804	1	98.694	2
Aalborg Universitet	174.903	6	77.062	6	45.853	9	5.928	2	303.746	6
Danmarks Tekniske Universitet	567.641	21	151.430	12	198.506	40	54.657	21	972.234	20
Handelshøjskolen i København	58.489	2	29.461	2	5.872	1	422	0	94.243	2
IT-Universitetet I København	15.666	1	1.355	0	65	0	18	0	17.104	0
Universiteterne I alt	2.768.769	100	1.244.923	100	495.503	100	260.050	100	4.769.246	100

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab

Af Universitets- og Bygningsstyrelsens seneste opgørelse af fordeling af præmieringspuljen i 2010 fremgik det, at Københavns Universitets andel af nye bevillingstilsagn fra EU's rammeprogrammer er 30 procent af de samlede bevillingstilsagn fra EU's rammeprogram til danske universiteter. Bevillingstilsagn er de midler, universitetet for en række af de kommende år har fået tilsagn om at skulle modtage. De her nævnte tilsagn er alene inden for EU's rammeprogrammer.

I alt har Københavns Universitet haft en stigning i de samlede eksterne midler fra 2008 til 2009 på 15 procent, hvilket er 7 procentpoint over stigningen for alle universiteter samlet set. Stigningen på Københavns Universitet skyldes en stigning i midler fra danske offentlige kilder, danske private kilder, EU-midler og øvrige midler fra udlandet på henholdsvis 3, 40, 17 og 16 procent, jf. tabel 3.4.1.3.

Tabel 3.4.1.3: Eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed 2007- 2009, tusind kr. og procent

		2007	2008	2009	Procentvis ændring 2008-2009
Københavns Universitet	Danske offentlige kilder	602.618	788.262	814.144	3
	Danske private kilder	274.043	356.046	498.196	40
	EU-midler	115.171	91.694	107.446	17
	Øvrige midler fra udlandet	53.226	64.490	74.622	16
	I alt	1.045.057	1.300.492	1.494.407	15
Alle universiteter	Danske offentlige kilder	2.108.562	2.579.689	2.768.769	7
	Danske private kilder	842.778	1.121.144	1.244.923	11
	EU-midler	468.102	439.643	495.503	13
	Øvrige midler fra udlandet	252.280	282.388	260.050	-8
	I alt	3.671.722	4.422.864	4.769.246	8

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab

>

Københavns Universitet har udarbejdet en oversigt over universitetets EU-bevillinger, som er fordelt på fakulteter og institutter ”Forskning & Innovation – Aktiviteter og status for 1. halvår 2010”.

3.4.2 International rekruttering af personale

Ved 14 procent af ansættelserne af videnskabeligt personale på Københavns Universitet i 2007-2009 blev stillingen besat med en person, som umiddelbart før var ansat i udlandet. På universiteterne samlet set var det tilfældet i 21 procent af ansættelserne, *jf. tabel 3.4.2.1.*

Tabel 3.4.2.1: Ansættelser af videnskabeligt personale 2007-2009, hvor den ansatte umiddelbart før ansættelsen var ansat i udlandet og andel af de samlede ansættelser

	Professor		Lektor		Adjunkt		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Københavns Universitet	21	10	28	12	52	18	101	14
Alle universiteter	83	13	143	13	483	30	709	21

Kilde: Fornyelse i forskerstaben. Forskerpersonale og forskerrekruttering på danske universiteter 2007-2009, Bertel Ståhle, UNI-C

Københavns Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for tiltrækningen af forskere fra udlandet. I 2009 opfyldte Københavns Universitet målet om, at 16 procent af de nyansatte forskere skal have sidste ansættelsesland uden for Danmark. I 2010 er målet 17 procent, *jf. tabel 3.4.2.2.*

Tabel 3.4.2.2: Mål for procentvis andel af nyansatte forskere med sidste ansættelsesland uden for Danmark 2008-2010

	2008	2009	2010
Mål	15	16	17
Resultat	20	19	-

Kilde: Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009 samt Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010

3.4.3 Internationale ranglister

Københavns Universitet optræder på de mest anvendte og internationalt anerkendte ranglister, som er nævnt nedenfor, *jf. tabel 3.4.3.1*. Københavns Universitet er det universitet i Danmark, som ligger højest på QS-opgørelsen (nr. 45 i verden) og ARWU-opgørelsen (nr. 7 i Europa) i 2010.

Tabel 3.4.3.1 Universiteternes placering på fire udvalgte ranglister, 2010

	Quacquarelli Symonds (QS) 2010 Verden	Times Higher Education (THE) 2010 Verden	Times Higher Education (THE) 2010 Europa	Academic Ranking of World Universities (ARWU) 2010 Europa	Leiden Ranking Crown Indicator 2010 Europa (100 største)	Leiden Ranking Crown Indicator 2010 Europa (250 største)	Leiden Ranking Crown indicator 2010 Verden (500 største)
Københavns Universitet	45	177	70	7	27	39	140
Aarhus Universitet	84	167	62	32	29	44	149
Danmarks Tekniske Universitet Syddansk	141	122	36	57-75	7	12	77
Universitet Aalborg	298	243	102	124-168	-	41	142
Universitet Roskilde	451-500	338	144	-	-	-	-
Universitet Handelshøjskolen i København	-	-	-	-	-	-	-
IT-Universitetet	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: QS: www.topuniversities.com, THE: www.timeshighereducation.co.uk, ARWU: www.arwu.org og Leiden: www.socialsciences.leiden.edu/cwts/products-services/leiden-ranking-2010-cwts/

De forskellige ranglister benytter forskellige metoder til at måle og rangere universiteterne internationalt. Quacquarelli Symonds (tidligere THES) bygger i betydeligt omfang på fagfællers bedømmelser, hvor forskerne hver især udpeger universiteter, der vurderes som værende førende. Indikatorer som undervisning, international orientering og citationer indgår også i QS. THE-opgørelsen er ny og blev foretaget første gang i 2010. Den bygger på nogenlunde samme indikatorer som QS, men indeholder flere og ikke mindst flere faktuelle indikatorer end QS. THE vægter de ikke-faktuelle faktorer forholdsvis højt, men dog ikke så højt som i QS. ARWU-opgørelsen, som udarbejdes af *Shanghai Jiao Tong University*, har fokus på nobelpriser, Fields-medaljer og artikler på det naturvidenskabelige hovedområde. Leiden-opgørelsen bygger på bibliometriske data, dvs. antal publikationer og citationer. Alle eksisterende ranglister kan kritiseres for at indeholde forskellige former for metodiske uhensigtsmæssigheder i opgørelsen og for ikke altid at give en tilstrækkelig gennemsigtig og meningsfuld sammenligning af uddannelsesinstitutioner.

3.4.4 Konklusion

Basismidlerne til forskning til Københavns Universitet er mellem 2005 og 2010 steget med 23 procent. I samme periode steg basismidlerne for alle universiteterne samlet med 25 procent.

I alt har Københavns Universitet fra 2008-2009 haft en stigning i hjemtagningen af eksterne forskningsmidler på 15 procent, hvilket er mere end stigningen for alle universiteter samlet set på 8 procent. Københavns Universitet oplevede fra 2008 til 2009 en stigning i midler fra danske private kilder, danske offentlige kilder, EU-midler og øvrige midler fra udlandet.

Ved 14 procent af ansættelserne af videnskabeligt personale på Københavns Universitet i 2007-2009 blev stillingen besat med en person, som umiddelbart før var ansat i udlandet. På universiteterne samlet set var det tilfældet i 21 procent af ansættelserne.

Københavns Universitet opfyldte i 2008 og 2009 universitetets mål for tiltrækning af forskere fra udlandet.

Københavns Universitet optræder på de mest anvendte og internationalt anerkendte ranglister, og Københavns Universitet er det universitet i Danmark, som ligger højest på QS-opgørelsen og ARWU-opgørelsen i 2010.

3.5 Videnspredning

3.5.1 Åben- og deltidsuddannelse

Københavns Universitets aktiviteter inden for åben- og deltidsuddannelse bestod i 2009 af 4.127 betalende studerende, 804 årselever¹ og 152 færdiguddannede med en afsluttet master- eller diplomuddannelse, *jf. tabel 3.5.1.1.*

Københavns Universitet har oplevet en stigning i antallet af betalende studerende på 45 procent fra 2005 til 2009. Danske Universiteter opgør ikke antallet af betalende studerende for 2009, så det har ikke været muligt at beskrive udviklingen for universitetssektoren som helhed.

I perioden fra 2005 til 2009 har Københavns Universitet haft et større fald i antallet af årselever (-37 procent) end sektoren som helhed (- 5 procent). I forhold til udviklingen i antal studerende, der har færdiggjort en master- eller diplomuddannelse, har Københavns Universitet haft en lille stigning, der dog er mindre end for sektoren som helhed, *jf. tabel 3.5.1.1.*

Tabel 3.5.1.1: Antal studerende i deltids- og åben uddannelse 2005-2009

		2005	2006	2007	2008	2009	Procentvis ændring 2005-2009
Københavns Universitet	Antal betalende studerende	2.841	3.847	4.746	4.026	4.127	45
	Antal årselever	1281	836	938	816	804	-37
	Antal færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	139	188	239	170	152	9
Alle universiteter	Antal betalende Studerende	18.276	21.048	22.420	23.724	-	-
	Antal årselever	6.339	5.629	6.022	5.715	6.051	-5
	Antal færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	2.426	2.420	2.501	2.690	3.171	31

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab – tabel F.6.1-F.6.3. ”Betalende studerende” for 2009 stammer fra Københavns Universitets årsrapport, da nøgletallet er udgået af Danske Universiteters statistiske beredskab.

¹ På deltidsuddannelserne bruges begrebet årselever i stedet for studenterårsværk (STÅ). Årsagen er en forskel i måden, som tallet opgøres på. Årselever er betalende studerende vægtet efter omfang af uddannelsen.

>

Københavns Universitet havde på åben- og deltidsuddannelser i 2009 en andel på 13,3 procent af universiteternes samlede antal årselever og 4,8 procent af de færdiguddannede på hele uddannelser, *jf. tabel 3.5.1.2*.

Tabel 3.5.1.2: Københavns Universitets andel af danske universiteters samlede antal studerende i åben- og deltidsuddannelser 2005-2009, procent

	2005	2006	2007	2008	2009
Antal betalende studerende	15,5	18,3	21,2	17,0	-
Antal årselever	20,2	14,9	15,6	14,3	13,3
Antal færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	5,7	7,8	9,6	6,3	4,8

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data i tabel 3.5.1.1

Københavns Universitets andel af de danske universiteters samlede deltidsuddannelsesaktiviteter målt ved deltagerbetalingen var i 2009 på ca. 8 procent, hvilket er den samme andel som i 2008 men et fald på 2 procentpoint i forhold til 2007, *jf. tabel 3.5.1.3*. Universitetets deltagerbetaling steg med ca. 2,7 mio. kr. fra ca. 24 mio. kr. i 2008 til ca. 26,7 mio. kr. i 2009. Deltagerbetalingen i 2009 er dog ca. 4,2 mio. kr. lavere end i 2007.

Tabel 3.5.1.3: Københavns Universitets samlede deltagerbetaling ved deltidsuddannelser, tusind kr. og procent

		2005	2006	2007	2008	2009
Københavns Universitet	Deltagerbetaling, 1.000 kr.	19.978	23.936	30.909	24.022	26.711
	Deltagerbetaling, universitets andel af danske universiteters samlede deltagerbetaling, procent	9	10	10	8	8
Alle universiteter	Deltagerbetaling, 1.000 kr.	215.822	248.910	300.819	309.747	341.029

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab – tabel A.1.2.B

Københavns Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet et mål for efter- og videreuddannelse målt ved antallet af betalende deltagere og deltagerbetalingen, *jf. tabel 3.5.1.4*. Universitetet har oplevet en stigning i antallet af betalende deltagere fra 2008 til 2009 og har opfyldt denne del af målet i både 2008 og 2009. Københavns Universitet har haft en stigning i deltagerbetalingen fra 2008 til 2009. Københavns Universitet har delvist opfyldt målet i 2008 og opfyldt målet i 2009,

Tabel 3.5.1.4: Københavns Universitets mål for efter- og videreuddannelse 2008-2010, antal betalende deltagere og mio. kr.

		2008	2009	2010
Antal betalende deltagere	Mål	3.898	4.011	4.162
	Resultat	4.026	4.127	-
Deltagerbetaling, mio. kr.	Mål	27,8	29,6	30,8
	Resultat	27,1	30,7	-

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 og Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009
 Note: Mål- og resultat for deltagerbetaling inkluderer selvbetalende studerende på heltidsuddannelser og er derfor højere end deltagerbetaling opgjort fra Danske Universiteter i tabel 3.5.1.3.

3.5.2 Samarbejde med omverdenen

Københavns Universitet har i sin udviklingskontrakt for perioden 2008-2010 opstillet et mål for deltagelse i den offentlige debat målt ved antal omtaler i Infomedia og Lexis Nexis. Københavns Universitet har mere end fordoblet antallet af omtaler fra 2008 til 2009 og har opfyldt målet i både 2008 og 2009, *jf. tabel 3.5.2.1.*

Tabel 3.5.2.1: Københavns Universitets mål for deltagelse i den offentlige debat 2008-2010, antal omtaler i Infomedia og Lexis Nexis

	2008	2009	2010
Mål	2.484	2.533	2.582
Resultat	3.430	7.923	-

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 og Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009

Københavns Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet et mål for salg af licenser målt ved antal solgte licenser og indtægter fra licenser. Målet gælder 2010, og der er ikke milepæle for 2008 og 2009. Universitetet har i 2008 og 2009 opfyldt slutmålet vedrørende indtægter fra licenser, mens slutmålet for antal solgte licenser er under opfyldelse, *jf. tabel 3.5.2.2.*

Tabel 3.5.2.2: Københavns Universitets mål for licensering af patenter 2008-2010, antal solgte licenser og mio. kr.

		2008	2009	2010
Antal solgte licenser	Mål	13-14 solgte licenser i 2010 (ingen milepæle)		
	Resultat	12	13	14
Indtægter fra licenser, mio. kr.	Mål	3,7 mio. kr. i 2010 (ingen milepæle)		
	Resultat	4,2	5,1	5,1

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 og Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009

Københavns Universitet havde i 2009 et underskud på ca. 1,5 mio. kr. på kommercialiseringsaktiviteter. I 2009 har Københavns Universitet fået udstedt 2 patenter og indgået 13 licensaftaler, *jf. tabel 3.5.4.2.*

I 2010 har Københavns Universitet per 1. december indgået 14 kommercielle aftaler, herunder 12 licensaftaler og to solgte opfindelser. Tech Trans Kontoret har i 2010 haft indtjening fra licenser på i alt 5,1 mio. kr.

Både i 2009 og 2008 indgik Københavns Universitet over 50 procent af alle licensaftaler baseret på patenterede opfindelser blandt danske universiteter.

>

Tabel 3.5.2.3: Universiteternes kommerialiseringssaktiviteter 2009

	Indberettede opfindelser	Patentansøgnin-ger indgivet	Udstedte patenter	Antal licensaftaler indgået (inkl. software)	Samlet licensportefølje (ekskl. software)	Spinout virksomheder etableret	Personale til teknologi - overførelse (fuldtids årsværk)	Udgifter til kommerialisering (i 1000 kr.)	Indtægter fra kommerialisering (i 1000 kr.)
Aalborg Universitet	42	9	1	21	6	1	4,3	1.652	3.545
Aarhus Universitet	48	29	0	9	18	2	12,96	9.789	5.134
Danmarks Tekniske Universitet	73	44	12	21	9	2	14,5	14.615	14.243
IT-Universitetet	3	0	0	0	0	0	0,8	25	0
Københavns Universitet	45	17	2	15	50	0	8	7.616	6.124
Roskilde Universitet	0	0	0	0	0	0	0,25	528	0
Syddansk Universitet	20	10	0	3	5	1	5	2.280	136

Kilde: Kommerialisering af forskningsresultater Statistik 2009, Forsknings- og Innovationsstyrelsen.
Anm.: Forsknings- og Innovationsstyrelsens årlige kommerialiseringssstatistik indeholder data for patentaktive offentlige forskningsinstitutioner. Det vil sige institutioner, som er omfattet af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, og som i praksis udfører aktiviteter efter denne lov. Institutioner, som alene driver forskning, indgår derfor ikke i tabellen. Handelshøjskolen i København er på denne baggrund ikke medtaget i tabellen.

Københavns Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet et mål for samarbejdet med erhvervslivet målt ved antallet af samarbejdsaftaler. Universitetet opfyldte målet i 2009, *jf. tabel 3.5.4.3 nedenfor*.

Tabel 3.5.2.4: Københavns Universitets mål for samarbejde med erhvervslivet 2008-2010, antal samarbejdsaftaler

	2008	2009	2010
Mål	Referenceår, derfor intet mål.	453	453
Resultat	412	573	609

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 og Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009

Københavns Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet et mål for samarbejdet med professionshøjskoler målt ved samarbejdsaftaler, *jf. tabel 3.5.4.4*, til gavn for den faglige udvikling på professionshøjskolerne og til gavn for den didaktiske og pædagogiske udvikling på Københavns Universitet. Københavns Universitet har opfyldt målet i 2008 og 2009.

Tabel 3.5.2.5: Københavns Universitets mål for samarbejde med professionshøjskolerne 2008-2010

	2008	2009	2010
Mål	Indgå mindst en yderligere formaliseret samarbejdsaftale med en professionshøjskole		-
Resultat	Københavns Universitet, Professionshøjskolen København og Professionshøjskolen Metropol indgik primo 2008 et samarbejde for at styrke den nye læreruddannelse	Intet specifikt mål Samarbejdsaftale med to professionshøjskoler i Københavnsområdet. Meritaftale for KU-studerende, der har gennemført første år af bacheloruddannelsen i Dansk.	-

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 og Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009

3.5.3 Konklusion

Københavns Universitet har i perioden 2005-2009 oplevet en stigning i antallet af betalende studerende på 9 procent. Universitetet har også i denne periode haft et større fald i antallet af årsstuderende (-37 procent) end sektoren som helhed (-5 procent). I forhold til udviklingen i antallet af studerende, der har færdiggjort en master- eller diplomuddannelse, har Københavns Universitet haft en mindre stigning, der dog er mindre end for sektoren som helhed. Københavns Universitet har haft en stigning i deltagerbetalingen fra 2005/6 til 2009 på 17 procent.

Københavns Universitet har udarbejdet en særlig tværgående strategi for Københavns Universitets efter- og videreuddannelse som supplement til den aktivitet, der forgår på de otte fakulteter. Strategien er vedtaget primo 2010 og har foreløbig resulteret i en satsning på Copenhagen Summer University, som søsættes i 2011 med mere end 20 uge-lange kurser for erhvervsaktive med fokus på høj forskningsbaseret faglighed. Forskningen formidles dermed til erhvervsaktive, der arbejder i praksis. Kurserne dækker hele Københavns Universitets faglige spektrum, og målgruppen er således bred: Specialister og generalister, offentlig og privat virksomhed, Danmark og internationalt, alumner fra Københavns Universitet og andre. To tredjedele af kurserne afvikles på engelsk, og vejledende adgangskrav er minimum en uddannelse på bachelorniveau. Alle kurserne afvikles på Frederiksberg Campus i august 2011.

Københavns Universitet har opfyldt sine mål i udviklingskontrakten for 2008-2010 for deltagelse i den offentlige debat målt ved antal omtaler i Infomedia og Lexis Nexis og for samarbejde med erhvervslivet målt ved antal samarbejdsaftaler.

I 2009 har Københavns Universitet fået udstedt 2 patenter og indgået 13 licensaftaler. Københavns Universitet havde i 2009 et underskud på ca. 1,5 mio. kr. på kommercialiseringsaktiviteter. Københavns Universitet har i 2008-2010 opfyldt målene i udviklingskontrakten for antal solgte licenser og indtægter fra licenser.

Københavns Universitet har opfyldt sit mål i udviklingskontrakten for 2008-2010 for samarbejde med professionshøjskolerne, idet universitetet har indgået én samarbejdsaftale med en professionshøjskole i 2008 og yderligere to i 2009.

3.6 Fysiske rammer

3.6.1 Bygningsmasse

Bygningsmassen lejet af Universitets- og Bygningsstyrelsen udgør i 2010 ca. 89 procent af Københavns Universitets samlede areal, *jf. tabel 3.6.1.1.*

Arealerne af de enkelte bygninger/lejemål vil blive kvalificeret i forbindelse med, at de enkelte bygninger opmåles ved indførelse af Unicampusdatabasen.

Tabel 3.6.1.1: Eksisterende bygningsmasse 2006-2010, m²

	2006	2007	2008	2009	2010
Lejet af Universitets- og Bygningsstyrelsen*	709.465	725.803	721.111	712.586	692.175
Lejet af andre	75.126	75.126	75.126	75.126	75.126
Ejet af KU	8.547	8.547	8.547	8.547	8.547
Heraf m² laboratorier, jf. Unilab				232.235	

*: Jf. Universitets- og Bygningsstyrelsens tabsoversigt

3.6.2 Status på Københavns Universitets campusplan (akt 148 2006)

Ved udgangen af 3. kvartal 2010 har Københavns Universitet fraflyttet 69.572 m² i forhold til måltallet om at fortætte 100.000 m². Campusplan 2009 indeholder planer og initiativer for at yderligere arealer udgår af Københavns Universitets bygningsmasse, og måltallet på 100.000 m² opnås.

Der er brugt eller disponeret over 317 mio. kr. af de 400 mio. kr., der i campusaktstykket er afsat til ombygninger af den eksisterende ejendomsmasse for at muliggøre fortætningen af primært Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og Det Humanistiske Fakultet. Fortætningsplan for Det Naturvidenskabelige Fakultet er igangsat 2010.

På KUA 2. byggetape har der været afholdt entreprenørudbud. Licitationsresultatet var som budgetteret, og dermed forventes byggeriet udført indenfor den fastlagte økonomi. Byggeriet forventes færdigt ultimo 2012. Der er indgået procesaftale om gennemførelse af KUA 3. byggetape. KUA 3. byggetape forventes færdiggjort medio 2014.

Der har været afholdt idekonkurrence for udformning og indholdsformidling af Statens Naturvidenskabelige Museum i 2009. En række fonde har vist forhåndsinteresse og udtrykt ønske om at bidrage økonomisk til virkeliggørelsen af visionen for det ny museum. Forberedelse af projektkonkurrence er igangsat og gennemføres forventeligt i foråret 2011.

Københavns Universitets Campusplan følges således med de nødvendige tilpasninger.

3.6.3 Status på Københavns Universitets Perspektiv- og Investeringsplan

Københavns Universitet har i 2009 vedtaget en Perspektiv- og Investeringsplan for bygningsområdet. Planens hovedsigte er at tilvejebringe moderne forsknings- og uddannelsesfaciliteter, især på Nørre Campus, hvor bygningsmassen findes mest nedslidt – og hvor hovedparten af Københavns Universitets laboratorier er beliggende, samt på KU LIFE.

Planens realisering indebærer fire nye laboratoriebyggerier, der delvist kan finansieres via midler afsat til laboratoriegenopretninger, jf. nedenfor:

- *Niels Bohr Science Park* (45.000 m²). Der er afholdt projektkonkurrence, og byggeriet forventes færdigt i 2015.
- *Panum Ny Laboratoriebygning* (35.000 m²). Projektkonkurrencen er gennemført, og byggeriet forventes færdigt i 2014.
- *Copenhagen Plant Science Center* (6.700 m²). Projektkonkurrence er i gang, og byggeriet forventes færdigt i 2015.
- *Pharma Science Center* (6.200 m²). Byggeprogram er under udarbejdelse, og byggeriet forventes færdigt i 2015.

Perspektiv- og investeringsplanen indebærer endvidere, at en del ældre laboratoriebyggerier fraflyttes.

3.6.4 Vedligehold

Vedligeholdelsesstanden af Københavns Universitets bygningsmasse er tilfredsstillende, jf. tabel 3.6.4.1-3.6.4.3.

Tabel 3.6.4.1: Tilstandskarakter, vedligehold – KU-LIFE, procent

	1-God	2-Over middel	3-Middel	4-Under middel	5-Dårlig	9- Ikke bedømt
2008	4,5	29,1	42,0	24,1	0,2	0,0
2006	4,6	29,8	54,5	10,8	0,2	0,0
2005	14,4	21,9	43,5	20,0	0,2	0,0

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens bygningsssyn

Tabel 3.6.4.2: Tilstandskarakter, vedligehold – KU-FARMA, procent

	1-God	2-Over middel	3-Middel	4-Under middel	5-Dårlig	9- Ikke bedømt
2008	14,2	33,3	50,6	1,9	0,0	0,0
2006	14,2	56,0	27,9	1,9	0,0	0,0
2005	14,2	64,6	19,3	1,9	0,0	0,0

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens bygningsssyn

Tabel 3.6.4.3: Tilstandskarakter, vedligehold – KU-øvrige, procent

	1-God	2-Over middel	3-Middel	4-Under middel	5-Dårlig	9- Ikke bedømt
2008	4,0	12,7	68,0	3,8	11,6	0,0
2006	8,3	12,9	61,1	17,7	0,1	0,0
2005	8,7	12,8	67,7	8,3	0,7	1,8

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens bygningsssyn

3.6.5 Status på laboratorieundersøgelsen

Universitets- og Bygningsstyrelsen har indgået aftale med Københavns Universitet om, at 1,8 mia. kr. af midlerne til fornyelse af laboratorielokaler kan anvendes til nybyggeri til erstatning for eksisterende laboratorier, der anvendes/ombygges til mindre krævende laboratorieopgaver eller fraflyttes, jf. Københavns Universitets Perspektiv- og Investeringsplan og tabel 3.6.5.1 og 3.6.5.2.

Københavns Universitet har udarbejdet en investeringsplan for de resterende laboratorier, der danner baggrund for de genopretningsprojekter, der er igangsat.

>

3.6.5.1: Laboratorieundersøgelsen

	Areal, m ²	Procentfordeling	Moderniseringsudgift, mio. kr.	Procentfordeling	Udgift/areal
Københavns Universitet	232.235	42	2.438,8	42	10.400 kr./m ²
I alt	556.000	100	5.856,0	100	10.500 kr./m ²

Kilde: Unilab-undersøgelsen

3.6.5.2: Laboratoriemoderniseringer, mio. kr.

	Moderniseringer iht. investeringsplan	Igangsatte projekter
Erstatningsbyggeri	1.800,7	94,2
Genopretninger*	638,1	220,1

Kilde: Aftale om teknologisk løft af laboratorielokaler mellem Københavns Universitet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling af 28. januar 2010 og brev vedr. fremlejemaal i Københavns Universitets laboratorielokaler af 15. september 2010 fra Universitets- og Bygningsstyrelsen til Københavns Universitet.

* Der er fratrukket 61,9 mio. kr. i forhold til tidligere angivet. Der henvises til brev af 15. september 2010 fra Universitets- og Bygningsstyrelsen til Københavns Universitet. Denne opgørelse bygger på, at de 61,9 mio. kr. fratrækkes midler afsat til genopretninger.

3.6.6 Konklusion

Københavns Universitets Campusplan, jf. akt 148 2006, og Perspektiv- og Investeringsplan følges med de nødvendige tilpasninger. Der udestår endnu afklaring af hvilke lejemål, der opsiges i forbindelse med realiseringen af Perspektiv- og Investeringsplanen.

Laboratoriegenopretningerne forløber ifølge Københavns Universitets Investeringsplan for laboratoriegenopretninger. De første sager er ved at være afsluttet.

Vedligeholdelsesstanden af Københavns Universitets bygningsmasse er tilfredsstillende. Midlerne afsat til genopretning af laboratorielokaler vil medføre et løft af Københavns Universitets laboriemasse, herunder ikke mindst de 4 nye laboratoriebyggerier, der delvist finansieres af denne pulje.

4. Internationalisering af uddannelserne

>

Danske universiteter samarbejder i dag med udenlandske universiteter om uddannelse og forskning. Universiteterne indgår aftaler om udveksling af studerende og samarbejder med udenlandske universiteter om uddannelsesforløb.

Universiteterne har som led i debatten om regelforenkling givet udtryk for, at de gældende regler på området ikke virker efter hensigten, at reglerne er uoverskuelige og hæmmer internationaliseringen samt danske studerendes muligheder for at læse i udlandet.

For yderligere at forbedre rammerne for internationalt samarbejde ændrede Folketinget i juli 2010 universitetsloven. Universiteterne kan således fremover også udbyde hele uddannelser eller dele af danske uddannelser som udlagt undervisning i udlandet. Endvidere er mulighederne for dansk deltagelse i Erasmus Mundus-kandidatuddannelser forbedret, idet der nu ikke stilles krav om gensidig udveksling.

Forligspartierne bag universitetsloven aftalte i forbindelse med lovændringen, at der skulle foretages en samlet vurdering af de forskellige typer af internationale uddannelsessamarbejder, som danske universiteter kan indgå i. Som opfølgning herpå er der i Videnskabsministeriet gennemført et arbejde for at afdække de områder, hvor den gældende lovgivning giver problemer for universiteternes samarbejds muligheder.

I det følgende fokuseres på Københavns Universitets aktuelle arbejde med at internationalisere universitetets uddannelser inden for de gældende rammer, herunder universitetets indsats for at alle dimittender opnår globale kompetencer.

4.1 Ud- og indgående studerende på udvekslingsophold

I studieåret 2009/2010 tog 1.139 studerende fra Københavns Universitet på udveksling i udlandet. Dette er en stigning i forhold til de foregående studieår, hvor tallene var henholdsvis 984 og 1.040 studerende. Københavns Universitets andel af universitetssektorens samlede antal udgående udvekslingsstuderende er steget fra 27 procent i 2007/2008 og 2008/2009 til 29 procent i 2009/2010, jf. tabel 4.1.1.

Tabel 4.1.1: Udvekslingsstuderende fra danske universiteter, der tager på udveksling i udlandet i perioden 2008-2010 opdelt på universitet, antal og procent

	Udgående 2007/2008		Udgående 2008/2009		Udgående 2009/2010	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	984	27	1.040	27	1.139	29
Aarhus Universitet	780	21	778	20	756	19
Syddansk Universitet	296	8	265	7	298	8
Roskilde Universitet	171	5	234	6	155	4
Aalborg Universitet	353	10	323	8	314	8
Handelshøjskolen i København	920	25	983	26	1.083	27
Danmarks Tekniske Universitet	191	5	201	5	210	5
IT-Universitetet	5	0	6	0	3	0
I alt	3.700	100	3.830	100	3.958	100

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen

Anm: Tabellen viser antal udvekslingsstuderende, der udløser internationaliseringstilskud fra Videnskabsministeriet. UVM-studerende på internationale studieophold samt studerende på udlandsstipendieordningen medtages ikke.

Samtidig med stigningen i udgående udvekslingsstuderende er der sket en stigning i antallet af indgående udvekslingsstuderende fra 1.690 i 2009 til 1.795 i 2010.

>

Københavns Universitets andel af universitetssektorens samlede antal indgående udvekslingsstuderende udgør mellem 29 og 33 procent i perioden 2008-2010, *jf. tabel 4.1.2.*

Tabel 4.1.2: Internationale udvekslingsstuderende der tager på udveksling på danske universiteter i perioden 2008-2010 opdelt på universitet, antal og procent

	Indgående 2007/2008		Indgående 2008/2009		Indgående 2009/2010	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	1.471	29	1.690	33	1.795	31
Aarhus Universitet	950	19	990	19	1.206	21
Syddansk Universitet	304	6	260	5	305	5
Roskilde Universitet	182	4	207	4	217	4
Aalborg Universitet	500	10	464	9	528	9
Handelshøjskolen i København	1.036	21	1.029	20	1.060	19
Danmarks Tekniske Universitet	584	12	502	10	626	11
IT-Universitetet	10	0	10	0	8	0
I alt	5.037	100	5.152	100	5.745	100

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen

Anm: Tabellen viser antal udvekslingsstuderende, der udløser internationaliseringstilskud fra Videnskabsministeriet. UVM-studerende på internationale studieophold samt studerende på udlandsstipendieordningen medtages ikke.

Jf. tabel 4.1.1 og 4.1.2 havde Københavns Universitet i 2010 1.139 udgående udvekslingsstuderende og 1.795 indgående udvekslingsstuderende.

Københavns Universitet har i universitetets udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for udviklingen i antallet af ind- og udrejsende studerende. I 2010 indebærer målet en forøgelse af antallet af ind- og udrejsende med henholdsvis 5 og 10 procent i forhold til 2007-niveauet (1.715 indrejsende studerende og 921 udrejsende studerende). Målet indebærer således ikke balance mellem ind- og udrejsende studerende. Københavns Universitets målsætning har været at øge antallet af udrejsende studerende mere end antallet af indrejsende studerende med henblik på at opnå en fremtidig balance. I udviklingskontrakten for 2011 er målet, at Københavns Universitet har mindst 1.040 hhv. ind- og udrejsende udvekslingsstuderende. I lyset af de forskelle, der i den foregående kontraktperiode har været imellem ind- og udrejsevolumenet, vil Københavns Universitet gennemføre et udredningsarbejde, der belyser balanceproblematikken.

Københavns Universitet har i 2008 og 2009 overopfyldt målet for både antallet af indrejsende studerende og antallet af udrejsende studerende, *jf. tabel 4.1.3.*

Tabel 4.1.3: Københavns Universitets mål for ind- og udrejsende studerende 2008-2010, antal personer

		2008	2009	2010
Indrejsende studerende	Mål	1732	1766	1801
	Resultat	1912	2012	-
Udrejsende studerende	Mål	949	976	1013
	Resultat	984	1306	-

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010 og Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009. Målene er omregnet fra procentvise stigninger til antal personer. Som målemetode anvendes Danske Universiteters statistiske beredskab nøgletal H1.1-1.2.

4.2 Internationale studerende på en hel uddannelse

I 2009 var der på Københavns Universitet 2.013 internationale studerende på en hel bachelor- eller kandidatuddannelse. Det er en stigning siden 2007, hvor der var 1.701. 5,7 procent af de studerende, der læste en bachelor- eller kandidatuddannelse på Københavns Universitet i 2009, var således internationale studerende. På universiteterne samlet set var andelen 7,6 procent, *jf. tabel 4.2.1.*

Tabel 4.2.1: Internationale bachelor- og kandidatstuderende på hel uddannelse på Københavns Universitet, antal og procent

		2007		2008		2009	
		Antal	Procent af alle studerende	Antal	Procent af alle studerende	Antal	Procent af alle studerende
Københavns Universitet	Humaniora	181	1,5	217	1,8	244	2,1
	Naturvidenskab	555	5,7	681	7,0	791	8,2
	Samfundsvidenskab	343	6,7	315	6,0	285	5,3
	Sundhedsvidenskab	622	12,2	644	12,3	690	12,9
	Teknisk Videnskab	.	.	3	3,4	3	2,2
	I alt	1.701	4,9	1.860	5,3	2.013	5,7
Alle universiteter	Humaniora	974	2,6	1.160	3,2	1.342	3,7
	Naturvidenskab	1.127	6,9	1.216	7,4	1.275	7,5
	Samfundsvidenskab	2.786	7,0	2.973	7,3	3.568	8,5
	Sundhedsvidenskab	1.368	13,5	1.382	13,4	1.428	13,6
	Teknisk Videnskab	916	12,0	901	11,8	1.036	12,8
	I alt	7.171	6,5	7.632	6,8	8.649	7,6

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Faktaboks: Ændret opgørelsesmetode over internationale studerende på en hel uddannelse

I samarbejde med Danmarks Statistik har Universitets- og Bygningsstyrelsen ændret opgørelsesmetoden til at beregne internationale studerende på en hel uddannelse. I opgørelsen indgår nu studerende, der *ikke* har en ungdomsuddannelse fra Danmark, og som er kommet til Danmark senest ét år, inden uddannelsen er påbegyndt. Alene studerende, der ikke er danske statsborgere, tælles med som internationale studerende. Internationale studerende er altså kun en delmængde af antallet af studerende med ikke-dansk statsborgerskab. Blandt andet fordi personer med invalide cpr-numre ikke er talt med som internationale studerende i tidligere opgørelser, er antallet af internationale studerende højere med den nye opgørelsesmetode.

Til forskel fra tidligere opgørelser medtager den nye opgørelsesmetode personer, som ikke har et validt cpr-nummer, som internationale studerende. Nærmere undersøgelser af disse har påvist, at disse er internationale studerende.

Optaget af internationale studerende, og som konsekvens heraf antallet af internationale studerende, er overestimeret i det nyeste år (2009). Det skyldes, at en del af de internationale studerende, der bliver indskrevet på universiteterne, aldrig kommer i gang med studiet. Disse kan først fjernes fra registrene året efter.

4.3 Københavns Universitets internationaliseringsarbejde

Københavns Universitet anfører i sin strategi ”Destination 2012”, at internationalisering er et afgørende element af den overordnede målsætning om at blive et internationalt højt estimeret universitet blandt de absolut førende i Europa. Internationalisering skal gennemsyre hele universitetet og indgå systematisk i alle facetter af universitetets virke.

I lyset af internationaliseringen vil Københavns Universitet, i tæt samarbejde med førende udenlandske universiteter, udvikle særligt krævende kandidatgrader på engelsk (”Copenhagen Master of Excellence - COME”). Formålet er at styrke Københavns Universitets chancer for at kunne tiltrække flere fremragende udenlandske studerende. Uddannelserne vil tillige sikre, at Københavns Universitet kan udfordre og fastholde de allerdygtigste studerende i Danmark. I forbindelse med den øgede satsning på internationale uddannelser vil Københavns Universitet hurtigst muligt omsætte parallelsprogspolitikken til praksis, således at relevante materialer og kurser foreligger på engelsk.

Københavns Universitet oplyste ved sidste rundes tilsynsmøde, at der i 2009 blev udnævnt otte ”COME”-uddannelser, og at universitetet på kort sigt forventer at have ca. 15 ”COME”-uddannelser. Københavns Universitet har i forbindelse med COME oprettet en arbejdsgruppe, som løbende udvikler nye initiativer med henblik på en eventuel senere udbredelse til hele kandidatområdet. En række af ”COME”-uddannelserne har også fået tildelt elitebonus fra Videnskabsministeriet.

I strategiperioden er det blandt andet Københavns Universitets mål, at universitetets kandidater skal udvikle stærke internationale kompetencer, der kvalificerer dem til det globale jobmarked og et globaliseret Danmark, for eksempel i form af kulturforståelse og sprogkundskaber, gerne et fremmedsprog mere end engelsk. Alt andet lige kan disse kompetencer bedst opnås i forbindelse med et studieophold i udlandet, hvorfor Københavns Universitet blandt andet smidiggør meritoverførelsen.

Københavns Universitet vil udbygge sin position som et internationalt orienteret universitet ved at sikre forskere og studerende de bedste muligheder for samarbejde og udveksling på tværs af landegrænser. Det er universitetets mål, at staben og de studerende i 2012, når den aktuelle strategiperiode udløber, i højere grad afspejler den voksende internationalisering.

Københavns Universitet havde desuden som mål i universitetets udviklingskontrakt for 2008-2010 at øge antallet af hele uddannelser med engelsk som undervisningssprog for derigennem at styrke internationaliseringen af universitetsmiljøet, således at der med udgangen af 2010 vil være 24 uddannelser på engelsk. Ifølge Københavns Universitets årsrapport for 2009 er dette mål allerede nået, da universitetet i 2009 udbød 29 uddannelser på engelsk.

4.3.1 Opfølgning på sidste års rapport

Københavns Universitet oplyste i forbindelse med sidste rundes tilsynsmøde, at universitetet har arbejdet målrettet med at vende den stagnerende kurve for udrejsende studerende de sidste par år. Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) arbejder med at kvalitetssikre universitetets mobilitetsaftaler. Dette arbejde skal munde ud i såvel en bedre balance samt en prioritering og segmentering af aftalerne med henblik på en bedre strategisk udnyttelse af aftalerne.

4.3.2 Best practice eksempler på internationaliseringsarbejde

Københavns Universitet havde med udgangen af 2010 iværksat følgende tiltag for at sikre balance mellem ind- og udgående udvekslingsstuderende:

- **Erasmus aftalesanering**

Københavns Universitet har oplyst, at en stor del af ubalancen mellem ind- og udrejsende studerende findes på Erasmusaftalerne. Det er decentrale aftaler, der ligger ude på fakulteterne. I KUUR har Københavns Universitet netop vedtaget, at fakulteterne skal sikre balance. Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd har iværksat et gennemgribende saneringsarbejde for højere kvalitet i Erasmus aftalenetværket, som på sigt vil bidrage til bedre balance.

- **Forøgelse af udgående mobilitet**

Københavns Universitet arbejder på at give mere målrettet vejledning af studerende om udrejsemulighederne, og har et øget fokus på at indgå samarbejdsaftaler med internationalt anerkendte universiteter. I september 2010 var der frist for ansøgning om udvekslingsophold ved et af Københavns Universitets samarbejdsuniversiteter i 2011/2012 (ikke Erasmus), og Københavns Universitet fik 500 ansøgninger, hvilket er en stigning på 50 ansøgninger (11,1 procent) i forhold til 2009. Københavns Universitet forventer, at det indikerer, at der vil være en stigning i antallet af udrejsende studerende i 2011/2012. Derudover forventer Københavns Universitet på baggrund af de seneste tre års erfaringer en stigning i antallet af udrejsende studerende i 2010/2011.

Rekruttering af internationale studerende

Københavns Universitet oplyste ved sidste møderunde, at universitetet ville fokusere på mere målrettet og intensivt struktureret uddannelsessamarbejde samt rekruttering af studerende til en hel uddannelse. Københavns Universitets fremtidige internationaliseringstilbud vil også omfatte mere fleksible tilbud som intensive (sommer)kurser, erhvervstilknytning, projektorienterede forløb samt kombinationer, hvor det er relevant, med en engelsksproget uddannelse.

Københavns Universitet har som tidligere nævnt udviklet initiativet Copenhagen Master of Excellence (COME), som er en gruppe af kandidatuddannelser, der bl.a. har til formål at rekruttere dygtige internationale studerende, der kan indgå i fødekæden til de doktorale programmer. COME-uddannelserne annonceres internationalt, og der er iværksat initiativer for at fremme integrationen mellem internationale og nationale studerende, som blandt andet sætter fokus på parallelsprogspolitikken, blandt andet ved at der kræves certificering af underviseres engelskkundskaber.

Det naturvidenskabelige fakultet har på fuld degree-uddannelserne oplevet en markant stigning i ansøgertallet på mere end 300 procent fra studieåret 2008/09 til studieåret 2010/11. Fakultetet har modtaget i alt 557 ansøgninger om optagelse på en kandidatuddannelse pr. september 2010. Antallet af optagne studerende med en udenlandsk, adgangsgivende eksamen til fakultetets uddannelser er steget betydeligt. I indeværende studieår har fakultetet optaget 108 internationale studerende eller studerende med en udenlandsk, adgangsgivende eksamen. Stigningen er sket samtidig med en øget indsats på både fakultets- og institutniveau for at rekruttere udenlandske studerende til fakultetets uddannelser, blandt andet gennem hurtigere svartider til udenlandske ansøgere, mere gennemsigtig ansøgnings- og optagelsesproces, bedre web-information, et højere serviceniveau, en bedre velkomst og mere vejledning. Fakultetet udbyder i dag 18 kandidatuddannelser, hvor undervisnings sproget er engelsk. På Datalogisk Institut har fakultetet i samarbejde med Datalogisk Institut etableret en virksomhedsklub, der bidrager til at skaffe finansiering til højt kvalificerede udenlandske studerende til kandidatuddannelsen fra lande udenfor EU/EØS.

Københavns Universitet uddannelsessamarbejder

Københavns Universitets uddannelsessamarbejder med universiteter i International Alliance of Research Universities (IARU) er følgende:

- ”IARU Global Summer Program”. En fælles sommerskole, hvor alle IARU-partnere bidrager med kurser og hvor studerende fra alle partneruniversiteter kan søge om optagelse.
- ”Master Class: Islam and Muslims in the Modern World” er et semesterprogram med fælles undervisere fra fem IARU partnere.
- ”Southeast Asia in Context” er et joint summer program og det mest succesfulde undervisningsprogram i alliancen. Har eksisteret i fem år og er et tæt samarbejde mellem Singapore University, Yale University og Københavns universitet.
- ”Transforming Power of Global Education” er kurser, hvor undervisningen gennemføres gennem web og videokonferencer. Københavns Universitet deltager med to kurser (Biomedicine and Society samt Environmental Sustainability) som gennemføres på Københavns Universitet og har fælles underviste elementer båret af distance learning og it.
- Med støtte fra globaliseringsmidlerne til fælles- og parallelløb er en kandidatuddannelse under udvikling som double degree i samarbejde med Australian National University. Samarbejdet er baseret på IARU forskningsprojektet ”3 cities”. Plan for første optag er 2012.

Andre uddannelsesaktiviteter:

- Global Internships and Sustainability Fellowships: Ni IARU partnere deltager i udveksling af studerende til praktik og forskningsopgaver.
- Forhandlingsspil: Det Juridiske Fakultet afholder forhandlingsspil. Senest deltog seks IARU partnere med 17 hold.
- Udveksling: Der er indgået en generel udvekslingsaftale, der muliggør studentermobilitet mellem alliancens partnere.

Ph.d.:

- Unilead & Unigo er ph.d.-programmer, hvor ph.d.-studerende fra alliancen deltager sammen i et lederskabsudviklende program.

Hertil kommer, at Københavns Universitet deltager i følgende IARU forskningsprojekter: ”Ageing, Longevity and Health” og ”Regional Perspectives on Global Security”

Et andet eksempel på Københavns Universitets internationaliseringsarbejde er et fælles masterprogram på teologi. Programmet hedder ”Religious Roots of Europe” og er med i gruppen af COME-uddannelser. Uddannelsen udbydes af Københavns Universitet, Aarhus Universitet samt universiteterne Bergen, Helsinki, Lund og Oslo. Den toårige kandidatuddannelse er Københavns Universitets eneste egentlige fællesuddannelse. Fagligt er uddannelsen på verdensplan den eneste af sin slags, og den tiltrækker derfor mange internationale studerende. 22 af de 48 aktive studerende kommer fra ikke-nordiske lande. Undervisningsformen er en nyskabelse, idet der veksles mellem web-baseret læring og fælles kompakte seminarer. Uddannelsen er blevet fremhævet af Nordisk Ministerråd som ’good practice’ inden for udviklingen af fællesuddannelser.

Et andet eksempel på Københavns Universitets internationaliseringsarbejde er, at Københavns Universitet deltager i netværket Euroleague for Life Sciences (ELLS), der har syv partnere fra syv forskellige europæiske lande. ELLS arbejder på at fremme mobiliteten mellem partneruniversiteterne, blandt andet gennem fælles uddannelsesprogrammer. En af fagpersonerne bag programmet, Bjarne Strobel, Det Biovidenskabelige Fakultet, har i 2010 modtaget DEA’s internationaliseringspris.

Københavns Universitet deltager også i Erasmus Mundus programmet og flere af uddannelserne koordineres af Københavns Universitet. Københavns Universitets erfaring med Erasmus Mundus programmet er meget positive med givende netværkssamarbejder og højt kvalificerede studerende.

4.4 Konklusion

Københavns Universitet havde i 2009/2010 1.139 udgående udvekslingsstuderende og 1.795 indgående udvekslingsstuderende. Københavns Universitet opnåede således en stigning i antallet af udgående studerende på 2 procent fra 2008/09 til 2009/10.

Københavns Universitets målsætning har været at øge udrejse mere end indrejse med henblik på at opnå en fremtidig balance. I udviklingskontrakten for 2011 er målet, at Københavns Universitet har mindst 1.040 henholdsvis ind- og udrejsende udvekslingsstuderende. I lyset af de forskelle, der i den foregående kontraktperiode har været imellem ind- og udrejsevolumenet, vil Københavns Universitet gennemføre et udredningsarbejde, der belyser balanceproblematikken.

Københavns Universitet har gennem Copenhagen Master of Excellence (COME) fokus på at rekruttere de bedste studerende fra udlandet, og Københavns Universitet har, specielt på naturvidenskab, oplevet en stigning i ansøgertallet af studerende fra udlandet. Københavns Universitet har desuden en lang række uddannelsessamarbejder med universiteter i blandt andet International Alliance of Research Universities

>

(IARU), herunder et ph.d.-program hvor ph.d.-studerende fra alliancen deltager sammen i et lederskabsudviklende program.

Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i antallet af udrejsende studerende på Københavns Universitet og balancen mellem ind- og udrejsende studerende, og Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge Københavns Universitets udredningsarbejde vedrørende balancen i udvekslingen af studerende. Universitets- og Bygningsstyrelsen finder Københavns Universitets arbejde med uddannelsessamarbejde inden for IARU og ELLS positivt, og styrelsen ser frem til at se de positive effekter heraf for internationaliseringen af uddannelserne. Det er dog styrelsens opfattelse, at Københavns Universitet bør gøre en særlig indsats for at skabe økonomisk balance i udvekslingen af studerende.

5. Fremtidigt optag og uddannelser, der matcher samfundets behov

>

Det er regeringens målsætning, at 50 procent af en ungdomsårgang i 2015 skal have en videregående uddannelse. Søgning, optag og fastholdelse er centrale parametre i forhold til at opnå denne målsætning. Gennemførelse, studieeffektivitet mv. kan også være relevante parametre. De er derfor beskrevet i afsnit 3.3 om uddannelse.

Optaget på videregående uddannelser sommeren 2010 var det højeste nogensinde. Der var samtidig fortsat mange afviste ansøgere, hvilket har ført til en offentlig debat om flere studiepladser. Videnskabsministeren har indledt en dialog med universiteterne om det fremtidige optag, så 50 procent målsætningen kan blive realiseret.

Regeringens vækst dagsorden har samtidig sat fokus på, at stærke uddannelser skal drive væksten i samfundet. Stærke uddannelser skal sikre, at dimittenderne har et højt kompetenceniveau, der matcher virksomhedernes efterspørgsel, ligesom de skal sikre det størst mulige afkast af de offentlige investeringer i uddannelse. Det peger samlet på et større behov for at undersøge, om der er match mellem uddannelsesudbuddet og arbejdsmarkedets behov.

5.1 Studieaktivitet

5.1.1 Søgning og optag

I 2010 var der det højeste antal 1. prioritetsansøgere og optagne på Københavns Universitet i perioden 2007-2010. Samme tendens ses for universiteterne samlet set. På Københavns Universitet er den procentuelle vækst i 1. prioritetsansøgninger fra 2007 til 2010 større end gennemsnittet for alle universiteterne, mens den procentuelle vækst i optaget er mindre på Københavns Universitet end på universiteterne samlet set, *jf. tabel 5.1.1.1 og 5.1.1.2.*

Tabel 5.1.1.1: 1. prioritetsansøgninger gennem KOT til universitetsuddannelser 2007-2010, antal

		2007	2008	2009	2010
Københavns Universitet	Humaniora	2.384	1.833	2.540	3.068
	Naturvidenskab	1.758	1.413	1.760	2.095
	Samfundsvidenskab	2.569	2.102	3.300	3.400
	Sundhedsvidenskab	2.359	1.588	2.551	2.667
	Teknisk videnskab	87	65	71	74
	Teologi	75	60	81	84
	I alt	9.232	7.061	10.303	11.388
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>76</i>	<i>112</i>	<i>123</i>	
	Videregående uddannelser på Københavns Universitet, der ikke er under VTU	158	171	174	195
Alle universiteter	Humaniora	7.654	6.296	7.876	8.823
	Naturvidenskab	3.422	2.934	3.519	4.174
	Samfundsvidenskab	10.397	9.168	11.902	12.631
	Sundhedsvidenskab	4.072	2.707	4.285	4.786
	Teknisk videnskab	1.627	1.667	1.792	1.983
	Teologi	123	102	133	128
	I alt	27.295	22.874	29.507	32.525
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>84</i>	<i>108</i>	<i>119</i>	

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding. Tallene er opgjort pr. 5. juli det pågældende år.

>

Tabel 5.1.1.2: Tilbudt optag på universitetsuddannelser den 30. juli gennem KOT 2007-2010, antal

		2007	2008	2009	2010
Københavns Universitet	Humaniora	1.820	1.466	1.825	1.904
	Naturvidenskab	1.487	1.140	1.443	1.686
	Samfundsvidenskab	1.612	1.493	1.559	1.659
	Sundhedsvidenskab	940	892	1.014	964
	Teknisk videnskab	94	62	68	79
	Teologi	90	60	93	102
	I alt	6.043	5.113	6.002	6.394
	<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>85</i>	<i>99</i>	<i>106</i>
	Videregående uddannelser på Københavns Universitet, der ikke er under VTU	86	121	112	122
Alle universiteter	Humaniora	6.370	5.242	5.963	6.645
	Naturvidenskab	3.096	2.547	3.100	3.652
	Samfundsvidenskab	7.785	6.952	7.544	8.607
	Sundhedsvidenskab	1.748	1.666	1.960	2.113
	Teknisk videnskab	1.504	1.589	1.662	1.863
	Teologi	146	97	147	150
	I alt	20.649	18.093	20.376	23.030
	<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>88</i>	<i>99</i>	<i>112</i>

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.
 Anm: Opgørelsen er lavet eksklusiv standby.

Hvert år er der en gruppe studerende, som har søgt en bacheloruddannelse, der ikke bliver optaget. Denne gruppe kan opdeles i to. Den ene gruppe består af ansøgere, som af forskellige årsager *ikke* opfylder adgangskravene for optagelse. Den anden gruppe er ansøgere, som opfylder adgangskravene, men som afvises på grund af stor søgning til de pågældende uddannelser og dermed høje adgangskvotienter. Københavns Universitet afviste i 2010 2.301 kvalificerede ansøgere, hvilket er 11 procent flere end i 2009. I modsætning hertil faldt det samlede antal afviste kvalificerede ansøgere på alle universiteter med 4 procent svarende til 175 personer fra 2009 til 2010. Fordelt på hovedområder findes de fleste afviste kvalificerede ansøgere på Københavns Universitet på sundhedsvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora, *jf. tabel 5.1.1.3.*

>

Tabel 5.1.1.3: Afviste kvalificerede ansøgere på Københavns Universitet fordelt på hovedområder, 2007-2010, antal og procent

		2007	2008	2009	2010	Ændring 2009-2010	
						Antal	Procent.
Københavns Universitet	Humaniora	379	80	379	626	247	65
	Naturvidenskab	233	62	193	231	38	20
	Samfundsvidenskab	516	142	795	668	-127	-16
	Sundhedsvidenskab	822	153	698	776	78	11
	Teknisk videnskab	1	1	2	0	-2	-100
	Teologi	0	0	1	0	-1	-100
	I alt	1.951	438	2.068	2.301	233	11
	Videregående uddannelser på Københavns Universitet, der ikke er under VTU	58	13	45	51	6	13
Alle universiteter	Humaniora	1.141	439	1.193	1.346	153	13
	Naturvidenskab	341	107	276	331	55	20
	Samfundsvidenskab	1.344	831	2.219	1.699	-520	-23
	Sundhedsvidenskab	1.397	290	1.188	1.369	181	15
	Teknisk videnskab	47	39	108	66	-42	-39
	Teologi	2	2	2	0	-2	-100
	I alt	4.272	1.708	4.986	4.811	-175	-4

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.

Note: Tabellen omfatter ansøgere, der opfylder adgangskravene, men som afvises på grund af stor søgning til de pågældende uddannelser og dermed høje adgangskvotienter.

Københavns Universitet finder, at selvom mange ansøgere afvises, er antallet af 'overskudsansøgere' ikke så stor, som det kunne se ud til ved første øjekast.

I 2010 blev der for sektoren som helhed afvist færre end i 2009. For eksempel for lægevidenskab viser opgørelsen "Redegørelse for ikke optagne ansøgere efter 1. runde og antal ledige pladser efter optagelsens 2. runde", at næsten en tredjedel af de afviste ansøgere allerede var indskrevet og i gang med en anden uddannelse. Dvs. ansøgere, som fortsat søger optagelse på lægevidenskab, men allerede har valgt en anden uddannelse, og som formentlig vil fortsætte på denne uddannelse. Også på psykologi er andelen af afviste, der er i gang med en anden uddannelse, relativt høj.

Københavns Universitet bemærker, at udenlandske ansøgere fylder meget i gruppen af dem, der ikke opfylder adgangskravene. En stor del af disse vil ikke kunne søge optagelse på en beslægtet uddannelse (fordi adgangskravene er næsten ens inden for hovedområderne).

De afviste ansøgere er i gennemsnit ét år ældre end de optagne og har en adgangsgivende eksamen, der i gennemsnit er 3,3 år gammel, mens de optagnes eksamen i gennemsnit er 2 år.

>

Tabel 5.1.1.4: Optagne pr. 1/10 efter optagelsens 2. runde på Københavns Universitet fordelt på hovedområder 2007-2010, antal og procent

		2007	2008	2009	2010	Ændring 2009-2010	
						Antal	Procent
Københavns Universitet	Humaniora	1.717	1.553	1.866	1.907	41	2
	Naturvidenskab	1.427	1.146	1.556	1.734	178	11
	Samfundsvidenskab	1.502	1.408	1.552	1.638	86	6
	Sundhedsvidenskab	891	851	994	955	-39	-4
	Teknisk videnskab	93	70	70	84	14	20
	Teologi	106	70	116	120	4	3
	I alt	5.630	5.028	6.038	6.318	280	5
	Videregående uddannelser på Københavns Universitet, der ikke er under VTU	87	117	117	123	6	5
Alle universiteter	Humaniora	6.491	5.311	6.389	6.915	526	8
	Naturvidenskab	3.104	2.550	3.335	3.815	480	14
	Samfundsvidenskab	7.819	6.904	7.855	8.773	918	12
	Sundhedsvidenskab	1.717	1.641	1.925	2.125	200	10
	Teknisk videnskab	1.491	1.573	1.732	1.887	155	9
	Teologi	180	106	170	189	19	11
		I alt	20.802	18.085	21.406	23.704	2.298

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.

Anm: Opgørelsen er lavet eksklusiv standby.

Det fremgår af *tabel 5.1.1.4*, at Københavns Universitet i 2010 har haft en vækst i antal optagne pr. 1/10 på 280 personer svarende til 5 procent. Dette er mindre end væksten for alle universiteterne samlet set, som var på 11 procent.

Ved at sammenligne optagelsestallene i *tabel 5.1.1.2* (tilbudt optag pr. 30/7) og optagelsestallet pr. 1/10 efter optagelsens 2. runde (*tabel 5.1.1.4*) fremgår det, at Københavns Universitets 2. runde optagelsestal i 2010 er lavere end det antal studerende, der tilbydes optag pr. 30/7. Dette er i modsætning til situationen for universiteterne under ét, hvor optagelsestallet pr. 1/10 (efter 2. runde) de senere år har været højere end 30/7 optagelsestallet (tilbudt optag efter 1. runde).

Københavns Universitet oplyser, at universitetet i 2010 har optaget flere studerende end nogensinde før, og at Københavns Universitet kun havde en ledig kapacitet efter 2. optagelsesrunde på 2 procent svarende til 130 pladser. Til sammenligning var der på landsplan 3.000 ledige pladser og nogle universiteter, der havde en større ledig kapacitet end Københavns Universitet.

5.1.2 Fuldførte

I 2009 fuldførte 3.661 studerende en kandidatuddannelse på Københavns Universitet. Dette er en stigning i forhold til 2008, men et lille fald i forhold til 2007. I perioden 2007 til 2009 steg antallet af nyuddannede kandidater fra universiteterne samlet set med 1 procent, *jf. tabel 5.1.2.1*.

>

Tabel 5.1.2.1: Fuldførte kandidater på Københavns Universitet fordelt på hovedområder 2007-2009, antal

	2007	2008	2009
Humaniora	903	952	936
Naturvidenskab	981	867	892
Samfundsvidenskab	1.107	1.096	1.162
Sundhedsvidenskab	694	635	668
Teknisk videnskab	-	1	3
I alt	3.685	3.551	3.661
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>96</i>	<i>99</i>
Alle universiteter	12.898	12.341	13.018
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>96</i>	<i>101</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.
Anm: Fuldførte er fra 1. oktober året før til 30. september det pågældende år. Tallene omfatter uddannelser under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

5.2 Bidraget til opnåelse af 50 procent målsætningen

Udviklingen i forhold til 50 procent målsætningen vurderes via Undervisningsministeriets profilmodel, der beregner det uddannelsesniveau, som en ungdomsårgang forventes at opnå i løbet af deres uddannelseskariere (der estimeres i 25 år). Beregningerne antager, at uddannelsessystemet de kommende 25 år vil blive ved med at fungere som på beregningstidspunktet. Beregningerne er baseret på data fra Danmarks Statistik, og de er baseret på et gennemsnit af aktiviteten i to år. Grundlaget er de nyeste profilresultater for 2009, som er baseret på data fra 2008 og 2009. Derfor slår et meget højt eller lavt optag i et enkelt år ikke fuldt igennem i profilberegningerne.

Antal optagne på de videregående uddannelser er én af flere faktorer, der påvirker 50 procent målsætningen. Alt andet lige vil flere optagne føre til, at flere også forventes at fuldføre en videregående uddannelse. Men optaget er langt fra den eneste betydende faktor. Hvis en højere andel af de unge påbegynder en ungdomsuddannelse, eller fuldførelsesprocenterne stiger, vil det også alt andet lige føre til flere fuldførte.

For at kunne vurdere det fremtidige optag på universiteterne har Universitets- og Bygningsstyrelsen estimeret hvilket optag, der skal til på universiteterne i 2015, hvis 50 procent målsætningen skal opfyldes, og frafaldet ikke skal reduceres fra det nuværende niveau. Det er optagelsestallet pr. 1/10 eksklusive standby opgjort af den Koordinerede Tilmelding, der anvendes i beregningerne. Der er altså tale om optagelsestallet efter optagelsens 2. runde. Universiteternes optag på uddannelser, der ikke hører under Videnskabsministeriet, er også indregnet i måltallet for optaget.

Dette optagelsestal påvirkes naturligvis betydeligt af, at antallet af unge mellem 19 og 25 år ifølge Danmarks Statistiks befolkningsprognose forventes at stige med 14 procent i perioden fra 2010 til 2015. Antallet af unge vil i øvrigt stige til og med 2018, hvorefter det begynder at falde igen.

Beregningerne viser, at hvis universiteterne i 2015 skal fylde lige så meget i forhold til de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner, som de gør i 2010, skal optaget på universiteterne i 2015 være ca. 26.202. Det er ca. 1.200 flere end 2010-optaget, svarende til en stigning på ca. fem procent.

Det meget høje optag i 2010 har, såfremt dette niveau fastholdes i de kommende år, reduceret den nødvendige optagelsesvækst ganske betydeligt. Således var udfordringen efter 2009-optaget en vækst i optaget på universiteterne frem til 2015 på ca. 3.200, svarende til en stigning på ca. 15 procent.

Hvis Københavns Universitet skal fastholde sin andel af universitetsoptaget, skal niveauet i 2010 ikke blot fastholdes, men optaget i 2015 skal være ca. fem procent højere end optaget i 2010. Det svarer til en optagelsesvækst på Københavns Universitet på 307 studerende fra 2011 til 2015, svarende til et 2015-optag på 6.868 studerende. De 307 studerende svarer til, at Københavns Universitet skal optage 61 studerende mere om året i de fem år frem mod 2015.

Profilmodellen fra 2009 viser, at 57,6 procent af en ungdomsårgang optages på en videregående uddannelse. 49,4 procent ender med at færdiggøre en videregående uddannelse, heraf forventes 20,7 procent at fuldføre en kandidatuddannelse. Det betyder, at 86 procent af dem, der påbegynder en videregående uddannelse i Danmark, også senere fuldfører en videregående uddannelse.

Hvis det ikke lykkes at øge optaget i de kommende år, således at optaget i 2015 ikke vil være større end optaget i 2010, så vil det – som følge af de voksende ungdomsårgange i perioden - betyde at optaget i 2015 kun vil være på ca. 56 procent af den estimerede ungdomsårgang. Det betyder samtidig, at ca. 90 procent af dem, der påbegynder en videregående uddannelse i 2015, senere skal fuldføre, hvis 50 procent målsætningen skal nås uden et øget optag i forhold til 2010 optaget.

5.2.1 Opfølgning på rapport fra sidste møderunde vedrørende opfyldelse af 50 procent målsætningen

Københavns Universitet har i udviklingskontrakten for 2008-2010 forpligtet sig til at fastholde et optag svarende til den procentvise andel af en ungdomsårgang. Med stigende ungdomsårgange vil dette mål følgelig medføre en stigning i det absolutte optag af studerende. Københavns Universitet havde i 2009 stort set indfriet dette mål, *jf. tabel 5.2.2.1*. Københavns Universitet oplyste i sidste møderundes rapport, at universitetet fandt det usikkert, om universitetet kunne fastholde den øgede søgning, som universitetet oplevede i 2009. Ligeledes fandt universitetet det usikkert, om universitetet kunne øge optaget yderligere. Københavns Universitet angiver som begrundelse, at en del af den øgede søgning sker til områder, hvor der i forvejen er kapacitetsbegrænsninger. Københavns Universitet oplyste desuden i sidste møderundes rapport, at universitetet havde taget en række initiativer til at reducere studietiden og forbedre studieeffektiviteten.

5.2.2 Mål for optag i udviklingskontrakten

Københavns Universitet har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for universitetets optag på bacheloruddannelserne. Universitetet opfyldte ikke målet i 2008 og 2009, men differencen mellem mål og faktisk optag faldt fra over 800 studerende i 2008 til lidt over 100 studerende i 2009, *jf. tabel 5.2.1.1*.

Tabel 5.2.1.1: Københavns Universitets mål for optag på bacheloruddannelserne 2008-2010, antal studerende

	2008	2009	2010
Mål	6.000	6.100	6.300
Resultat	5.175	5.978	-

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 og Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009

Københavns Universitet har tilkendegivet, at der vil være mulighed for at øge kapaciteten og dermed opfylde Universitets- og Bygningsstyrelsens ønske om at optage 61 flere studerende i 2011. I udviklingskontrakten for 2011 har Københavns Universitet tilkendegivet, at Københavns Universitet vil øge optaget med 85 i 2011 sammenlignet med 2010, hvor Københavns Universitet optog 6.416 studerende..

5.3 Uddannelser der matcher samfundets behov

Universiteterne har i dag det primære ansvar for, at de kandidater, der uddannes, har kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet, samt at der ikke uddannes flere, end der er akademiske jobs til. De uddannede kandidater skal altså så vidt muligt matche arbejdsmarkedets efterspørgsel. Samtidig har universiteterne også ansvar for at sikre, at antallet af uddannelsespladser tilpasses den kapacitet, der er på den enkelte uddannelse, så kvaliteten ikke svækkes. Antallet af nye studerende skal passe til undervisnings- og bygningsressourcerne, så de kan tilbydes forsvarlig forskningsbaseret undervisning.

Ved at sammenligne optagelsessandsynligheden – det vil sige antallet af pladser i forhold til antallet af ansøgere – med de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens får man et billede af, hvor godt matchet er mellem antallet af studiepladser og arbejdsmarkedets aktuelle efterspørgsel efter kandidater fra de enkelte uddannelser.

5.3.1 Optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens for uddannelserne på Københavns Universitet

Figur 5.3.1.1 viser det samlede billede for Københavns Universitets kandidatuddannelser. Eksempelvis er der 12 uddannelser, der både har høj beskæftigelsesfrekvens og en høj optagelsessandsynlighed, og som derfor befinder sig i det grønne felt.

Behovet for at styrke matchet mellem kapaciteten på uddannelserne og arbejdsmarkedets efterspørgsel er illustreret ved de sorte pile i diagrammet.

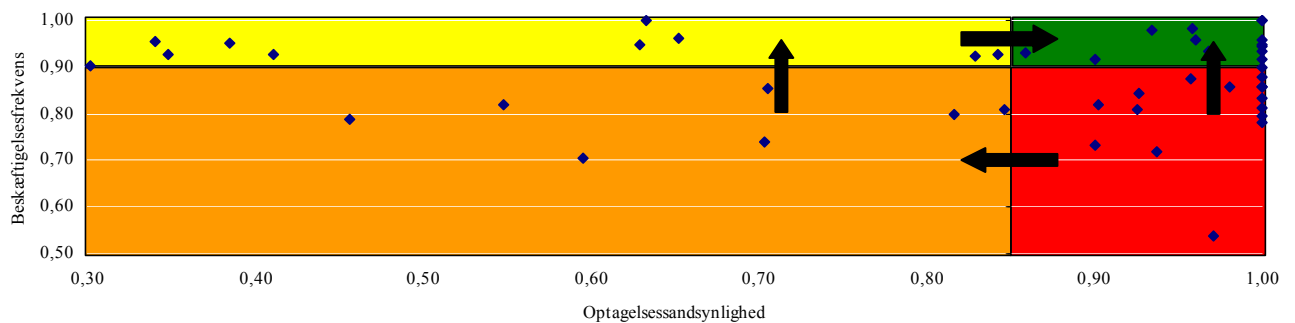
Uddannelser i det orange og røde felt er uddannelser, hvor de nyuddannede har en relativt lav beskæftigelsesfrekvens. Københavns Universitet har på nuværende tidspunkt 11 røde og 11 orange uddannelser. Det kan give anledning til at overveje, om og hvordan disse uddannelser kan sikre de studerende kompetencer, som matcher arbejdsmarkedets behov bedre, og derved forbedre beskæftigelsen for dimittenderne. Det vil kunne bevæge dem opad i figuren, så de bliver grønne eller gule.

Uddannelser i det gule og røde felt er uddannelser, hvor optagelsessandsynligheden ikke matcher arbejdsmarkedets efterspørgsel. De røde uddannelser (hvor beskæftigelsen er lav) optager for mange, mens de gule uddannelser (hvor beskæftigelsen er høj) optager for få. Københavns Universitet har på nuværende tidspunkt 12 gule og 11 røde uddannelser. Det kan give anledning til at overveje, hvordan universitetet kan få større fokus på og bedre viden om, hvad samfundet efterspørger, når det tilrettelægger uddannelsernes kapacitet.

Et bedre match vil kunne bevæge uddannelserne horisontalt i figuren. De gule uddannelser kunne blive grønne, og de røde kunne blive orange. De grønne uddannelser er uddannelser, hvor både beskæftigelsesfrekvensen og optagelsessandsynligheden er høj.

Københavns Universitets uddannelser er således på nuværende tidspunkt placeret i alle fire felter. Nogle af uddannelserne i det grønne felt har en optagelsessandsynlighed på 1, hvilket vil sige, at alle 1. prioritetsansøgerne blev optaget. Da samfundet har brug for flere kandidater fra disse uddannelser, mens der ikke er nok ansøgere, giver denne situation anledning til at genoverveje, hvordan samfundet generelt øger søgningen til disse områder, som der er stor efterspørgsel efter. Denne situation forekommer generelt især på naturvidenskabelige uddannelser.

Figur 5.3.1.1: Placering af uddannelserne på Københavns Universitet (2009)

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm. Der kan godt ligge flere uddannelser i ét punkt.

Faktaboks: Beskrivelse af ON-indikatoren

ON-indikatoren angiver optagelsessandsynligheden i 2009 kombineret med de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens (4 til 19 måneder efter dimittering) i 2008 fordelt på uddannelser.

ON-indikatoren tager udgangspunkt i personer, der har søgt om optag på en uddannelse via Den Koordinerede Tilmelding, og som er påbegyndt en bacheloruddannelse. Alene optagelsesområder, der har mere end ni optagne pr. 1/10, medtages. Denne information kombineres med informationen om, hvor mange der påbegynder en delt (to-årig) kandidatuddannelse i 2009, og som har fuldført en bacheloruddannelse. Alene bacheloruddannelser, der leverer mere end ni optagne til en delt (to-årig) kandidatuddannelse medtages. Disse grænser lægges ind for at sikre valid statistik.

Optagelsessandsynligheden beregnes som antal optagne eksklusiv standby delt med antallet af 1. prioritetsansøgere. Hvis der optages flere end der er 1. prioritetsansøgere, sættes optagelsessandsynligheden til 1.

Optagelsessandsynligheden beregnes på hovedområde og enkeltuddannelse. Hvis mere end en bacheloruddannelse leverer optagne til en kandidatuddannelse, vægtes

>

optagelsessandsynligheden efter, hvor meget de enkelte bacheloruddannelser fylder i optaget på kandidatuddannelserne. Alene bacheloruddannelser på det enkelte universitet medtages i beregningen.

Hvorvidt en person er i beskæftigelse, ledig eller uden for arbejdsstyrken er baseret på oplysninger fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), som er en årlig individbaseret opgørelse af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet på den sidste arbejdsdag i november året før. Uddannelserne opdeles i fire kvadranter på baggrund af deres beskæftigelsesfrekvens og optagelsessandsynlighed. Koordinatsystemet skærer (90, 85).

5.3.2 Indikatorer for uddannelsernes tilpasning til samfundets behov

Beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede fra Københavns Universitet er på niveau med gennemsnittet for alle universiteterne. Fordelt på hovedområde er det kun de nyuddannede fra samfundsvidenskab, hvor beskæftigelsesfrekvensen ligger over gennemsnittet for alle universiteterne, *jf. tabel 5.3.2.1*. Ansøgere til Københavns Universitet har en lavere optagelsessandsynlighed på alle hovedområder end landsgennemsnittet. Af *tabel 5.3.2.2* fremgår det endvidere, at 12 af 46 kandidatuddannelser på Københavns Universitet er grønne. Det vil sige uddannelser, hvor beskæftigelsen er høj, og hvor en meget stor del af eller alle ansøgerne optages. Konkret havde 21 procent af dimittenderne fra Københavns Universitet læst på en grøn uddannelse, mod en landstotal på 18 procent, *jf. tabel 5.3.2.1*.

Tabel 5.3.2.1: Optagelsessandsynlighed og de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens opgjort på hovedområde, antal og procent

Hoved- område	2008		2009		Procent nyuddannede					Procent nyuddannede						
	Ny- Uddannede		Beskæftigelses- frekvens		Optagelses- sandsynlighed		Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt
	KU	Alle Uni	KU	Alle uni	KU	Alle uni										
Hum	722	2.818	81,4	84,3	66,3	89,7	2	15	54	29	100	11	5	25	59	100
Nat	803	1.541	89,7	90,3	86,0	91,6	39	23	1	37	100	43	11	1	46	100
Samf	1.115	4.409	94,3	93,2	47,5	77,1	19	77	5	0	100	15	75	2	9	100
Sund	635	1.295	97,2	97,5	39,4	71,4	24	76	0	0	100	16	84	0	0	100
Tek		308		90,6		96,0					0	29	0	71	0	100
I alt	3.275	10.371	90,9	90,8	57,4	85,0	21	50	14	15	100	18	45	10	27	100

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm. Beskæftigelsesfrekvensen, optagelsessandsynligheden og antallet af nyuddannede fordelt på hovedområde er beregnet for alle uddannelser, mens antallet af uddannelser og procent studerende kun er beregnet for uddannelser med flere end 9 uddannede. Tallene dækker over uddannelser, der hører under Videnskabsministeriets ressort.

>

Tabel 5.3.2.2: Antal uddannelser i de fire kvadranter opgjort på hovedområde

Hovedområde	Københavns Universitet					Alle universiteter				
	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt
Hum	1	4	9	5	19	6	3	8	24	41
Nat	9	2	1	6	18	11	2	1	9	23
Samf	1	3	1	0	5	6	6	3	5	20
Sund	1	3	0	0	4	2	5	0	0	7
Tek					0	7	1	1	0	9
I alt	12	12	11	11	46	32	17	13	38	100

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm.: For uddannelser med færre end 10 uddannede er det for at sikre valid statistik ikke beregnet, hvilken kvadrant uddannelsen bør ligge i. Tallene dækker over kandidatuddannelser, som hører under Videnskabsministeriets ressort.

Tabel 5.3.2.3 viser hvilke uddannelser, der befinder sig i de fire kvadranter i ON-indikatoren.

Tabel 5.3.2.3: Uddannelser på Københavns Universitet fordelt på optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens

Hovedområde	Uddannelse	Antal nyuddannede	Beskæftigelsesfrekvens	Optagelsessandsynlighed	Farve
Hum	Pædagogik	15	0,93	0,97	Grøn
Nat	Kemi	12	1,00	1,00	Grøn
Nat	Matematik-økonomi	13	1,00	1,00	Grøn
Nat	Jordbrugsøkonomi	18	0,94	1,00	Grøn
Nat	Humanbiologi	24	0,96	1,00	Grøn
Nat	Matematik	25	0,96	1,00	Grøn
Nat	Geografi	50	0,90	1,00	Grøn
Nat	Fysik	51	0,98	0,92	Grøn
Nat	Datalogi	57	0,98	1,00	Grøn
Nat	Landbrug	59	0,92	1,00	Grøn
Samf	Økonomi	210	0,95	1,00	Grøn
Sund	Farmaceut	153	0,93	1,00	Grøn
Hum	Filosofi	12	0,92	0,56	Gul
Hum	Retorik	14	0,93	0,41	Gul
Hum	Audiologopædi	21	1,00	0,53	Gul
Hum	Filmvidenskab	61	0,90	0,30	Gul
Nat	Idræt	43	0,93	0,62	Gul
Nat	Veterinærvidenskab	142	0,95	0,38	Gul
Samf	Samfundsvidenskab	177	0,95	0,44	Gul
Samf	Psykologi	207	0,93	0,22	Gul
Samf	Jura	469	0,96	0,57	Gul
Sund	Folkesundhed	52	0,92	0,83	Gul
Sund	Tandlæge	67	0,96	0,27	Gul
Sund	Lægevidenskab	363	1,00	0,32	Gul
Hum	Teatervidenskab	11	0,82	0,55	Orange
Hum	Spansk	11	0,82	0,81	Orange
Hum	Religionsvidenskab	15	0,73	0,76	Orange
Hum	Etnografi-antropologi	33	0,79	0,42	Orange
Hum	Musik	34	0,85	0,73	Orange
Hum	Engelsk	57	0,84	0,77	Orange
Hum	Kunsthistorie	71	0,70	0,39	Orange

>

Hum	Litteraturvidenskab	73	0,74	0,51	Orange
Hum	Historie	78	0,81	0,72	Orange
Nat	Forsikringsvidenskab	10	0,80	0,82	Orange
Samf	Sociologi	52	0,81	0,64	Orange
Hum	Forhistorisk arkæologi	13	0,54	0,97	Rød
Hum	Europæisk etnologi	14	0,86	1,00	Rød
Hum	Fransk	23	0,78	1,00	Rød
Hum	Teologi	56	0,86	1,00	Rød
Hum	Dansk	101	0,83	1,00	Rød
Nat	Geologi	21	0,86	0,97	Rød
Nat	Bioteknologi	25	0,88	1,00	Rød
Nat	Landskabsarkitekt	32	0,72	0,94	Rød
Nat	Levnedsmiddelvidenskab	40	0,88	0,96	Rød
Nat	Biokemi	43	0,81	1,00	Rød
Nat	Biologi	136	0,79	1,00	Rød

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm.: For uddannelser med færre end 10 uddannede er det for at sikre valid statistik ikke beregnet, hvilken kvadrant uddannelsen bør ligge i. Tallene dækker over kandidatuddannelser, som hører under Videnskabsministeriets ressort.

Tabel 5.3.2.4 angiver beskæftigelsesfrekvensen for alle 16-66-årige uddannet på Københavns Universitet og de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens. 29 af uddannelserne på Københavns Universitet har en beskæftigelsesfrekvens, der ligger over gennemsnittet for alle uddannelserne på landsplan, som er 92 procent. I alt er der beregnet beskæftigelsesfrekvens for 88 uddannelser.

Tabel 5.3.2.4: Uddannelser på Københavns Universitet fordelt på beskæftigelsesprocent for befolkningen og de nyuddannede

Hovedområde	Uddannelse	Beskæftigelses- frekvens	Nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens
		<i>Procent</i>	<i>Procent</i>
Humaniora	Audiologopædi	96,3	100,0
	Dansk	84,3	83,2
	Engelsk	85,6	84,2
	Eskimologi	85,7	-
	Filmvidenskab	86,5	90,2
	Filosofi	83,5	91,7
	Folkemindevid.	88,2	-
	Forhistorisk arkæologi	84,9	53,8
	Fransk	79,5	78,3
	Historie	86,4	80,8
	Italiensk	89,4	-
	Klassisk arkæologi	84,4	-
	Klassisk filologi	77,4	-
	Kunsthistorie	77,4	70,4
	Litteraturvidenskab	83,2	74,0
	Medievidenskab	91,2	-
	Musik	89,2	85,3
	Nygræsk	76,5	-
	Nærorientalsk	79,7	-
	Portugisisk	80,0	-
Pædagogik	87,8	93,3	

>

	Religionshistorie	84,2	-
	Religionssoc.	90,6	-
	Religionsvidenskab	87,1	73,3
	Retorik	89,1	92,9
	Semitisk	82,2	-
	Slavisk	84,1	-
	Spansk	80,5	81,8
	Sprogvidenskab	83,9	-
	Teatervidenskab	76,8	81,8
	Teologi	89,5	85,7
	Tysk	82,9	-
	Østasiatiske sprog og kulturer	87,9	-
Naturvidenskab	Agricult. dev.	79,5	-
	Astronomi	87,8	-
	Biofysik	87,1	-
	Biokemi	91,8	81,4
	Biologi	89,0	79,4
	Bioteknologi	89,8	88,0
	Datalogi	97,3	98,2
	Environmental and Natural Ressource Economics	100,0	-
	Forsikring	95,4	-
	Forsikringsvidenskab	96,1	80,0
	Fysik	92,6	98,0
	Geofysik	97,3	-
	Geografi	92,5	90,0
	Geologi	94,5	85,7
	Havebrug- anlæg	90,9	-
	Havebrug-gartner	91,0	-
	Humanbiologi	95,0	95,8
	Humanernæring	95,2	-
	Idræt	93,8	93,0
	Jordbrugsøkonomi	96,9	94,4
	Kemi	94,7	100,0
	Landbrug	93,3	91,5
	Landskabsarkitekt	85,4	71,9
	Landskabsforvaltning	94,9	-
	Legemsøvelser	90,8	-
	Levnedsmiddelvidenskab	94,0	87,5
	Matematik	96,6	96,0
	Matematik-økonomi	97,0	100,0
	Matematisk-fysisk faggruppe	91,7	-
	Mejeribrug	91,2	-
	Miljøkemi	94,4	-
	Parasitologi	76,2	-
	Skovbrug	94,8	-
Statistik	91,1	-	
Veterinærvidenskab	93,4	95,1	
Samfundsvidenskab	Eskimologi	80,0	-
	Etnografi-antropologi	80,4	78,8

>

	Europæisk etnologi	84,9	85,7
	Jura	92,4	96,2
	Kultursociologi	83,2	-
	Nordisk folkeminde	87,5	-
	Psykologi	89,9	92,8
	Samf. forvalt. stats.	87,7	-
	Samfundsvidenskab	94,7	94,9
	Sociologi	84,1	80,8
	Statsvidenskab	93,1	-
	Økonomi	95,5	94,8
Sundhedsvidenskab	Farmaceut	93,4	93,5
	Folkesundhed	93,2	92,3
	Klinisk ernæring	75,9	-
	Lægemiddelvidenskab	79,3	-
	Lægevidenskab	94,8	99,7
	Sundhedsfaglig	85,7	-
	Tandlæge	90,8	95,5
Teknisk videnskab	Landinspektør	87,6	-

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: Ingen udfyldning i 3. kolonne angiver, at beskæftigelsesfrekvensen er over 92 procent, som er gennemsnittet for alle uddannelser på landsplan. Grå udfyldning angiver at beskæftigelsesfrekvensen er under 92 procent.

På de dimensionerede uddannelser, hvor optagelsessandsynligheden er relativt lav men beskæftigelsen relativt høj (gule uddannelser), forsøger Københavns Universitet at etablere nye bacheloruddannelser, som er beslægtede til de dimensionerede uddannelser, og som samtidig appellerer til både ansøgere og aftagere.

Københavns Universitet har samtidig fokus på at oprette nye uddannelser, der kan optage nogle af de ansøgere, som afvises på de meget søgte uddannelser. Eksempler herpå er uddannelser i 'Sundhed og it' og 'Folkesundhed', som optager ansøgere, der afvises på lægevidenskab, og fra 2011 bachelor i 'Husdyrvidenskab', der skal optage afviste fra veterinær. Bacheloruddannelsen i 'Naturvidenskab og it' og den forventede uddannelse i 'Climate Change', vil ligeledes kunne optage ansøgere fra uddannelser med stor søgning.

Københavns Universitet har i flere år arbejdet med at øge søgningen til uddannelser, hvor optagelsessandsynligheden og beskæftigelsen er relativt høj (grønne uddannelser). Det har Københavns Universitet blandt andet gjort gennem præ-rekrutteringsinitiativer, samt et såkaldt interessehjul, som Københavns Universitet har udviklet til at guide ansøgerne til at søge bredere og efter interesser.

For at styrke beskæftigelsesfrekvensen på uddannelser, hvor beskæftigelsen gennem en årrække (3-6 år) har været lav (røde uddannelser), har Københavns Universitet blandt andet iværksat projektet Indre marked, som har til hensigt at øge de studerendes mobilitet, således at studerende i højere grad tager kurser på andre fakulteter end deres eget og derved styrker deres kompetenceprofil. Det gælder også tværgående, temaorienterede kurser, som er åbne for studerende med forskellig faglighed for herigennem at styrke de studerendes samarbejdskompetencer og generiske kompetencer. Det bør desuden bemærkes, at en del af uddannelserne med lav beskæftigelsesfrekvens (røde uddannelser) er uddannelser, hvor en mulig karrierevej er

at undervise på de gymnasiale uddannelser. Her kommer der ifølge OECD til at mangle uddannede i de kommende år.

Københavns Universitet er i tæt kontakt med aftagere om udvikling af uddannelserne på flere niveauer. F.eks. har rektor et rådgivningspanel, og Københavns Universitets uddannelser er dækket af knapt 40 aftagerpaneler, som løbende drøfter uddannelsernes udvikling. I forbindelse med universitetets uddannelsessatsning i 2010 har alle aftagerpaneler for første gang været samlet for at udarbejde scenarier for uddannelserne og give input til, hvordan uddannelserne kan udvikles i overensstemmelse med arbejdsmarkedets fremtidige behov. Aftagernes bidrag indgår, når Københavns Universitet i løbet af foråret 2011 går i gang med at udarbejde den kommende strategi, og bidragene indgår desuden i flere konkrete forsøgsprojekter i 2011, hvor både studerende, studienævnsmedlemmer, VIP'er og TAP'er deltager. Københavns Universitet sikrer desuden kontakt og samarbejde med aftagere i forbindelse med karrierevejledning, jobbank, JobLab-initiativer, 'tidlig og tæt'-fokus på karrierevejledning og alternative karriereveje.

Københavns Universitet oplyser, at universitet inddrager aftagerne i forbindelse med større reformarbejder eller udvikling af nye uddannelser. I starten af 2011 vil samtlige aftagerpaneler få tilsendt et særligt 'kit', som kan anvendes i forbindelse med drøftelse af videreudviklingsmuligheder for de konkrete uddannelser, som er tilknyttet det enkelte panel. Eksempler på konkrete uddannelsesreformer er Kommunikation og IT på HUM, JobLab på LIFE og HUM samt Kubulus' karrieremesser. Den aktuelle og meget gennemgribende studiereform på den juridiske uddannelse vil gælde for optaget i 2011. Reformen indfører problembaserede læringsprincipper, som styrker de studerendes kompetencer i forhold til arbejdsmarkedets forventninger til de juridiske kandidaters selvstændighed og problemløsningsevner. Der er i projektets første fase afholdt workshops med deltagelse af aftagere.

5.4 Konklusion

Københavns Universitet har i 2010 haft en vækst i antal optagne pr. 1/10 på 280 personer i forhold til optaget pr. 1/10 2009, svarende til en stigning på fem procent. Dette er lidt mindre end væksten for alle universiteterne samlet set, som var på 11 procent.

Københavns Universitet oplyser, at Københavns Universitet i 2010 har optaget flere studerende end nogensinde før, og at Københavns Universitet kun havde en ledig kapacitet efter 2. optagelsesrunde på 2 procent, svarende til 130 pladser. Til sammenligning var der på landsplan 3000 ledige pladser, og på nogle universiteter også en større ledig kapacitet.

Københavns Universitet har tilkendegivet, at der vil være mulighed for at øge kapaciteten. I udviklingskontrakten for 2011 har Københavns Universitet tilkendegivet, at universitetet vil øge optaget med 85 i 2011 i forhold til 2010, hvor Københavns Universitet optog 6.416 studerende.

Københavns Universitet fremhæver, at universitetssektoren som helhed i 2010 afviste færre ansøgere end i 2009. Københavns Universitet har fokus på at oprette nye uddannelser, der kan optage nogle af de ansøgere, som afvises på de meget søgte uddannelser.

Københavns Universitet har i flere år arbejdet med at øge søgningen til uddannelser, hvor optagelsessandsynligheden og beskæftigelsen er relativt høj (grønne uddannelser), blandt andet gennem præ-rekrutteringsinitiativer, samt et såkaldt interessehjul, som Københavns Universitet har udviklet, der skal guide ansøgerne til at søge bredere og efter interesser.

For at styrke uddannelser, hvor beskæftigelsen gennem en årrække (3-6 år) har været lav (røde uddannelser), har Københavns Universitet blandt andet iværksat projektet Indre Marked, som ved at give de studerende bredere kompetencer har til hensigt at øge de studerendes mobilitet, således at studerende i højere grad tager kurser på andre fakulteter end deres eget og derved styrker deres kompetenceprofil.

Anvendelsen af ON-indikatoren

Københavns Universitet har generelt bemærket til ON-indikatoren, at denne nye model for vurdering af uddannelseskapalet kombinerer optagelsessandsynligheden i 2009 med beskæftigelsen for nyuddannede i 2008. Hvis det forudsættes, at studerende med en kandidatuddannelse er normeret tid + 1 år om at færdiggøre studiet, og at modellen viser dem, som i 2008 var mellem 4-19 måneder om at finde beskæftigelse, viser modellen altså hvor god Københavns Universitet var i 2001 til at forudsige beskæftigelsen i 2008. Man kan sige, at modellen forudsætter en stabil beskæftigelses- og søgningssituation over ret mange år.

Det er således Københavns Universitets opfattelse, at ON-modellen er et her-og-nu billede, og at den ikke er en prognosemodel. Københavns Universitet finder, at den ikke kan bruges til at forudsige, hvad der bliver behov for i fremtiden. Det betyder også, at den kan være mindre egnet til at vurdere, hvor Københavns Universitet egentlig skal sætte ind i forhold til at øge optaget for at opfylde arbejdsmarkedets behov.

Mere specifikt bemærkes det, at det jo netop kan være adgangsbegrænsningen (og altså lav optagelsessandsynlighed) i et optagelsesår, der gør at beskæftigelsessandsynligheden er høj, når man måler på de samme personer 7-8 år senere. Hvis Københavns Universitet øger udbuddet af antal pladser, vil det påvirke det samlede nationale optag, da Københavns Universitet er 1. prioritet for mange ansøgere, og afviste ansøgere til Københavns Universitet fylder godt op andre steder.

Københavns Universitet mener, at det er relevant at spørge på sektorniveau, hvilke kompetencer, vi forventer, at samfundet får behov for i fremtiden. Hvis de enkelte universiteter isoleret indretter deres kapacitet strategisk ud fra ON-indikatoren, risikerer vi, at alle satser på at udvide de samme typer af uddannelser. Derved skabes et stort overudbud og derigennem arbejdsløshed indenfor nogle af de nuværende uddannelser med høj beskæftigelsesfrekvens og lav optagelsessandsynlighed (gule uddannelser).

Universitets- og Bygningsstyrelsen er enig i Københavns Universitets betragtninger om, at ON-indikatoren giver et her-og-nu billede. Det er derfor heller ikke hensigten, at den skal benyttes som prognosemodel. Formålet med ON-indikatoren er at vise den aktuelle optagelsessandsynlighed og den aktuelle beskæftigelse for de enkelte uddannelser. Begge tal er relevante i forbindelse med fastsættelse af antallet af studiepladser.

Københavns Universitet har netop udarbejdet en vejledning for kapacitetsfastsættelse på uddannelser. Formålet er at sikre, at antallet af studiepladser kan sættes så korrekt som muligt. Det sker ved årligt at gennemgå en række faktorer (antal VIP, fysiske rammer, beskæftigelse mv.), for at se om antallet af studiepladser kan sættes op (eks. de gule uddannelser) eller ned (de røde uddannelser). Her kan ON-indikatoren være et nyttigt redskab.

ON-indikatoren er for Universitets- og Bygningsstyrelsen ikke det eneste, eller det endegyldige svar på, om en uddannelse matcher samfundets behov, men et oplæg til dialog med universiteterne. ON-indikatoren identificerer - forudsat rimeligt konstante optag og beskæftigelsesmønstre - uddannelser, hvor der ser ud til at være udfordringer. Fordelen ved ON-indikatoren er, at den på en meget direkte måde kobler noget relevant for samfundet (nyuddannedes beskæftigelse) med et værktøj som påvirker dette, og som universiteterne har i værktøjskassen (antallet af studiepladser).

Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Københavns Universitets tilkendegivelse om, at universitetet vil øge optaget, samt Københavns Universitets initiativer for at øge optaget af afviste ansøgere gennem oprettelse af beslægtede uddannelser. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge resultaterne af Københavns Universitets arbejde for at styrke beskæftigelsesfrekvensen, blandt andet gennem Københavns Universitets indre marked, som har til formål at give de studerende bredere kompetencer.

Universitets- og Bygningsstyrelsen er enig i, at den aktuelle beskæftigelse påvirkes af optaget for 6 år siden, og at der kan være en pointe i at gøre en overvejelse på sektorplan (samfundsplan) for at undgå de potentielle uhensigtsmæssigheder, som Københavns Universitet påpeger. Det er dog fortsat Universitets- og Bygningsstyrelsens vurdering, at en dialog med udgangspunkt i ON-indikatoren er meget relevant, men at det er nødvendigt at se udviklingen i ON-indikatoren over flere år for at kunne anvende den som grundlag for egentlige politiske initiativer. Styrelsen mener dog, at det er tydeligt, at Københavns Universitet har en opgave i for nogle fag at genoverveje indholdet, så uddannelserne bedre matcher samfundets behov.

6. Kvaliteten af ph.d.-skoler og ph.d.-optag

>

Ph.d.-uddannelsen udgør fundamentet for universiteternes forskning. Optaget til ph.d.-uddannelsen under ét forventes at stige til godt 2.400 optagne i 2010. Det øgede optag er med til at sikre generationsskiftet på universiteterne, og samtidig uddannes der et væsentligt antal ph.d.er, som kan besætte forskerstillinger i den private sektor.

Som opfølgning på ph.d.-evalueringen ”A public Good – PhD Education in Denmark” (2006), blev der med universitetslovsændringen af 6. juni 2007 indført regler om ph.d.-skoler for alle ph.d.-studerende. Formålet med ændringerne var at etablere rammer for forskeruddannelser af høj kvalitet gennem en klar og entydig opgave- og ansvarsfordeling.

For at følge op på stigningen i ph.d.-optaget og ændringerne af universitetsloven har Rigsrevisionen igangsat en undersøgelse af universiteternes uddannelse af ph.d.er. Hensigten er at *”undersøge, hvordan universiteterne og Videnskabsministeriet arbejder med at tilrettelægge ph.d.-uddannelsen, så de politiske mål og de nye regler på området følges”*.

Som led i undersøgelsen gennemfører Rigsrevisionen blandt andet desk research, spørgeskemaundersøgelser og besøg og interview med universiteterne, Forsknings- og Innovationsstyrelsen og Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Ph.d.-skolen ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet og Ph.d.-skolen ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet indgår i den stikprøve på 10 ph.d.-skoler, der undersøges nærmere som led i Rigsrevisionens undersøgelse.

6.1 Organisering af ph.d.-uddannelsen på Københavns Universitet

Det fremgår af bemærkningerne til universitetsloven, at:

”En ph.d.-skole er en organisatorisk enhed med en leder, der har det overordnede ansvar for uddannelse af ph.d.-studerende inden for et fagligt afgrænset og sammenhængende område. Ph.d.-skolen har ansvaret for, at de indskrevne ph.d.-studerende gennemgår et struktureret og sammenhængende uddannelsesforløb på højeste internationale niveau med undervisning og vejledning, der lever op til fastsatte krav om kvalitet.”

”Det er lederen af ph.d.-skolen, der er ansvarlig for ph.d.-skolens uddannelse. Lederens planlægning af uddannelsen sker med inddragelse af ph.d.-udvalget(...). Det er endvidere ph.d.-skolelederens ansvar at sikre et tilfredsstillende kvalitetsniveau i ph.d.-afhandlingerne, herunder sikre relevante kvalitetssikringsprocedurer.”

Københavns Universitet har, som anført i universitetets udviklingskontrakt, otte ph.d.-skoler - én for hvert fakultet:

- Det Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer
- Det Farmaceutiske Fakultet
- Det Humanistiske Fakultet
- Det Juridiske Fakultet
- Det Naturvidenskabelige Fakultet
- Det Samfundsvidenskabelige Fakultet
- Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
- Det Teologiske Fakultet

Samtidig er Københavns Universitet vært for 46 forskeruddannelsesprogrammer og deltager i yderligere 23 forskeruddannelsesprogrammer. F.eks. er universitetet på biovidenskab vært for 16 forskeruddannelsesprogrammer og på Samfundsvidenskab vært for 5 forskeruddannelsesprogrammer.

Københavns Universitet oplyser, at ph.d.-skolerne har meget forskellig størrelse og form. Uddannelse af ph.d.-vejledere er dog tværgående, og her har Københavns Universitet vedtaget nogle minimumsstandarder for alle vejledere. Standarderne er, at alle nye ph.d.-vejledere skal kompetenceudvikles som ph.d.-vejledere inden for det første år, hvor de varetager ph.d.-vejledning, mens alle øvrige ph.d.-vejledere på Københavns Universitet tilbydes kompetenceudvikling som ph.d.-vejleder. Herudover fastlægges en model for kompetenceudviklingen af fakultetet. Fakultetet er forpligtet til at sikre systematisk kvalitetssikring af dets kompetenceudviklingstilbud til ph.d.-vejledere, og fakultetet skal sikre, at ph.d.-studerende foretager evaluering af ph.d.-forløbet, som skal omfatte vejledning. Standarderne skal styrke ph.d.-vejledernes kompetence, for derigennem at medvirke til at øge kvaliteten af ph.d.-forløb, samt fastholde og om muligt øge gennemførelsesprocenten for ph.d.-studerende.

Ansvarsfordelingen mellem ph.d.-skolerne og forskeruddannelsesprogrammerne er sådan, at hver ph.d.-skole ledes af en ph.d.-skoleleder, der har ansvaret for uddannelsen, og som bistås heri af et ph.d.-udvalg, hvori videnskabeligt personale og ph.d.-studerende er ligeligt repræsenterede. Under ph.d.-skolen kan der være en række lokale eller tværinstitutionelle forskeruddannelsesprogrammer.

Udpegning af vejledere

Hovedvejleder og evt. supplerende vejledere (projekt- eller bivejleder) udpeges af fakultetets ph.d.-skoleleder efter indstilling fra den pågældendes nærmeste leder (normalt institutlederen). Hovedvejlederen skal være på mindst lektor- eller seniorforsknerniveau. Hovedvejleder skal være forsker inden for fagområdet for den ph.d.-studerendes forskningsprojekt, være ansat på det pågældende fakultet og have kendskab til ph.d.-uddannelsen.

Godkendelse af ph.d.-planer

Det er hovedvejlederens ansvar, at ph.d.-planen udarbejdes og vedligeholdes. Planen skal være skriftlig og underskrives af vejleder og den ph.d.-studerende samt godkendes af ph.d.-skolelederen. Planen er dynamisk og skal løbende ajourføres, f.eks. ved større ændringer af projektet.

Udbud af kurser

De enkelte ph.d.-skoler udbyder løbende ph.d.-kurser, der annonceres på fakultetets hjemmeside. Ph.d.-kurser skal godkendes af ph.d.-udvalget. Kurserne afholdes bl.a. i regi af forskeruddannelsesprogrammer. Kurserne kan være af specifik faglig karakter eller af generel, forskningsrelevant karakter.

Kvalitetssikring

Ansvaret for kvalitetssikring af ph.d.-uddannelsen er placeret hos fakultetets ph.d.-skole. Ph.d.-skolen kan sikre de ph.d.-studerendes integration i fakultetets forskningsmiljøer ved, at alle ph.d.-studerende, udover at være tilknyttet et institut, skal tilknyttes tematisk definerede forskeruddannelsesprogrammer, samt ved at gennemføre halvårlige skriftlige evalueringer af, hvorvidt de ph.d.-studerende følger

den planlagte studieplan. Københavns Universitet arbejder desuden med højnelse af vejledningskvaliteten, kursusudbud mv.

Københavns Universitet har ikke på nuværende tidspunkt gennemført internationale evalueringer af ph.d.-skolerne. Københavns Universitet har udarbejdet en tidsplan for afviklingen af evalueringerne. Ifølge tidsplanen gennemføres evalueringerne i løbet af efteråret 2012, mens rapportering og opfølgning foregår i løbet af foråret 2013.

6.2 Udviklingen i antallet af ph.d.-studerende

Ph.d.-optaget på Københavns Universitet er steget løbende i perioden 2006 til 2009. I begyndelsen af perioden, det vil sige i 2006 og 2007, overopfyldte Københavns Universitet det målsatte ph.d.-optag. I 2008 og 2009 har optaget ikke svaret til målet i universitetets udviklingskontrakt, *jf. tabel 6.2.1*, men Københavns Universitet har tilkendegivet, at ph.d.-optaget i studieåret 2010 var på 929 ph.d.-studerende, hvilket opfylder målet for dette år.

Københavns Universitet har gjort opmærksom på, at universitetsfusionerne i 2007, hvori der også indgik en række sektorforskningsinstitutioner, har ændret tilstrømningen af studerende finansieret af de indfusede sektorforskningsinstitutioner. Københavns Universitet har sammen med Universitets- og Bygningsstyrelsen opgjort omfanget til ca. 15 ph.d.-studerende pr. år siden 2007, og Universitets- og Bygningsstyrelsen har tilkendegivet accept af, at Københavns Universitets samlede måltal tilsvarende nedjusteres.

Tabel 6.2.1: Optag på ph.d.-uddannelsen jf. Københavns Universitets udviklingskontrakt 2006-2010, antal

	2006	2007	2008	2009	2010
Mål ¹⁾	521	621	741	801	863
Realiseret optag ²⁾	610	669	690	770	929*

1: Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakter 2006-2008 og 2008-2010.

2: Kilde: Kalenderårsopgørelse foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret)

*Tallet er oplyst af Københavns Universitet.

På landsplan har der ligeledes været en stigende tilgang til ph.d.-uddannelsen fra 2007 til 2009, *jf. tabel 6.2.2*.

Tabel 6.2.2: Tilgangen til ph.d.-uddannelsen 2007-2009, antal

		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	67	55	60
	Naturvidenskab	276	261	347
	Samfundsvidenskab	54	62	49
	Sundhedsvidenskab	272	312	314
	I alt	669	690	770
Alle universiteter	Humaniora	206	200	179
	Naturvidenskab	501	545	630
	Samfundsvidenskab	229	230	261
	Sundhedsvidenskab	463	546	585
	Teknisk videnskab	448	536	555
	I alt	1.847	2.057	2.210

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

Anm.: Tallene viser antal ph.d.-studerende, der er blevet indskrevet på uddannelsen i kalenderåret.

>

Antallet af ph.d.-studerende er både steget på Københavns Universitet og på de øvrige universiteter fra 2007 til 2009, *jf. tabel 6.2.3.*

Tabel 6.2.3: Antal ph.d.-studerende

		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	271	272	270
	Naturvidenskab	1.042	1.134	1.262
	Samfundsvidenskab	205	218	222
	Sundhedsvidenskab	1.115	1.219	1.306
	I alt	2.633	2.843	3.060
Alle universiteter	Humaniora	879	919	918
	Naturvidenskab	1.770	2.020	2.288
	Samfundsvidenskab	1.057	1.137	1.242
	Sundhedsvidenskab	1.830	2.015	2.201
	Teknisk videnskab	1.405	1.613	1.853
	I alt	6.941	7.704	8.502

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

Tallene i tabel 6.2.3 overvurderer formentlig antallet af igangværende ph.d.-studerende, fordi der i tabellen medtælles en del studerende, som endnu ikke har færdiggjort deres ph.d.-afhandling, selvom deres indskrivningsperiode er overskredet. (Indskrivningsperioden er den periode, som ph.d.-uddannelsen er planlagt til at vare, dvs. 3 år. Barsel, sygdom og anden orlov kan forlænge indskrivningsperioden.)

Dette understøttes ved sammenligning med opgørelsen i Danske Universiteters statistiske beredskab. Her er den samlede bestand i 2009 opgjort til godt 7.000, hvoraf de 2.476 ph.d.-studerende er indskrevet på Københavns Universitet, mod de oven for angivne 3.060 ph.d.-studerende. Dog medtages ph.d.-studerende på orlov ikke i Danske Universiteters opgørelse af antal ph.d.-studerende.

Antal tildelte ph.d.-grader er steget med ca. 28 procent på Københavns Universitet i perioden 2007-2009, mens antallet af tildelte ph.d.-grader på universiteterne samlet set er steget med 15 procent i samme periode, *jf. tabel 6.2.4.* For universiteterne samlet set er samfundsvidenskab det eneste hovedområde, hvor antallet af tildelte ph.d.-grader er faldet en anelse i perioden.

Tabel 6.2.4: Tildelte ph.d.-grader 2007-2009, antal

		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	36	48	43
	Naturvidenskab	172	157	197
	Samfundsvidenskab	30	41	39
	Sundhedsvidenskab	143	184	207
	I alt	381	430	486
Alle universiteter	Humaniora	123	131	142
	Naturvidenskab	278	264	313
	Samfundsvidenskab	144	126	142
	Sundhedsvidenskab	274	330	370
	Teknisk videnskab	243	276	252
	I alt	1.062	1.127	1.219

* Angiver af diskretionshensyn, at der er under 3 forekomster i den pågældende celle.

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

>

I 2009 var der 380 internationale studerende på en hel ph.d.-uddannelse på Københavns Universitet. Det er en betydelig stigning siden 2007, hvor der var 269. De internationale ph.d.-studerende udgør samlet set 12 procent af det samlede antal ph.d. studerende på Københavns Universitet, mens de udgør 17 procent på samtlige universiteter, *jf. tabel 6.2.5.*

Tabel 6.2.5: Internationale studerende på hele ph.d.-uddannelser i Danmark 2007-2009, antal og procent

		2007		2008		2009	
		Antal	Pct. af alle studerende	Antal	Pct. af alle studerende	Antal	Pct. af alle studerende
Københavns Universitet	Humaniora	20	7,4	20	7,4	25	9,3
	Naturvidenskab	182	17,5	201	17,7	249	19,7
	Samfundsvidenskab	7	3,4	7	3,2	15	6,8
	Sundhedsvidenskab	60	5,4	77	6,3	91	7,0
	Teknisk Videnskab	-	-	-	-	-	-
	I alt	269	10,2	305	10,7	380	12,4
Alle universiteter	Humaniora	64	7,3	78	8,5	88	9,6
	Naturvidenskab	275	15,5	350	17,3	467	20,4
	Samfundsvidenskab	84	7,9	112	9,9	142	11,4
	Sundhedsvidenskab	108	5,9	131	6,5	144	6,5
	Teknisk Videnskab	365	26,0	519	32,2	621	33,5
	I alt	896	12,9	1.190	15,4	1.462	17,2

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Københavns Universitets fuldførelsesandele opgjort efter 5 års forløb af de i 2004 påbegyndte ph.d.-forløb er 65 procent, *jf. tabel 6.2.6.* Dette svarer nøjagtigt til den gennemsnitlige fuldførelsesandel, der gælder for alle ph.d.-forløb påbegyndt i 2004 uanset universitet. Københavns Universitet vejer dog tungt med i gennemsnitstallene, da universitetets andel af de fuldførte i 2009 på landsplan udgør 40 procent.

For Københavns Universitet gælder, at andelen af afbrudte forløb (bedømt 5 år efter opstart) er relativt lav i forhold til landsgennemsnittet. 5 procent af de opstartede forløb på Københavns Universitet er indmeldt afbrudte, mens dette gælder for 8 procent af ph.d.-forløbene på alle universiteterne samlet set.

Forløb, der i tabellen står anført som værende ”i gang”, dækker over den residual, der hverken er meldt fuldført med grad eller afbrudt uden grad. Der kan være tale om forløb, hvor indskrivningsperioden er overskredet, uden at den pågældende ph.d.-studerende har færdiggjort sin ph.d.-afhandling. Men der kan også være tale om forløb, hvor afhandlingen er afleveret, og bedømmelsen heraf endnu ikke har fundet sted eller forløb, hvor indskrivningsperioden er forlænget, f.eks. som følge af sygdom eller orlov.

For Københavns Universitet er andelen angivet som fremdeles ”i gang”, målt 5 år efter opstarten af ph.d.-forløbet, højere end landsgennemsnittet. Således er 30 procent af forløbene på Københavns Universitet hverken meldt afsluttede med grad eller afbrudte uden grad mod en tilsvarende andel på landsplan på 27 procent.

**Tabel 6.2.6: Andel fuldførte ph.d.-forløb med grad og andel afbrudte forløb angivet i procent af påbegyndte forløb i år 2004
(Forløbenes udfald er målt 5 år efter, at de er påbegyndt)**

Hovedområde		Københavns Universitet, procent	Alle universiteter, procent
Humaniora	Afbrudt uden grad	7	12
	Fuldført med grad	64	51
	I gang	30	36
	I alt	100	100
Naturvidenskab	Afbrudt uden grad	5	4
	Fuldført med grad	63	65
	I gang	33	31
	I alt	100	100
Samfundsvidenskab	Afbrudt uden grad	10	7
	Fuldført med grad	61	50
	I gang	29	43
	I alt	100	100
Sundhedsvidenskab	Afbrudt uden grad	5	6
	Fuldført med grad	68	72
	I gang	27	22
	I alt	100	100
Teknisk videnskab	Afbrudt uden grad	.	11
	Fuldført med grad	.	72
	I gang	.	17
	I alt	.	100
I alt	Afbrudt uden grad	5	8
	Fuldført med grad	65	65
	I gang	30	27
	I alt	100	100

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

Den gennemsnitlige fuldførelsestid angivet i år for de fuldførte i 2009 er lidt højere på Københavns Universitet end for landet som helhed, *jf. tabel 6.2.7*. Betragtes hele perioden 2007 til 2009 er der ikke de store forskelle på fuldførelsestiderne på Københavns Universitet og de fuldførelsestider, der gælder på landsplan.

Indregnet i fuldførelsestiderne er de perioder, hvor de ph.d.-studerende har måttet tage orlov (herunder sygdoms- og barselsorlov). I 2009 udgjorde omfanget af orlov (målt som et gennemsnit for alle de fuldførte ph.d.-studerende på Københavns Universitet) knap 4 måneder. Det tilsvarende orlovsomfang udgjorde for alle universiteter samlet set ca. godt 3 måneder.

Tabel 6.2.7: Gennemsnitlig fuldførelsestid fra start til opnået ph.d.-grad 2007-2009, antal studieår

Fuldførelsesår		2007	2008	2009
Københavns Universitet	Humaniora	4.4	3.9	4.6
	Naturvidenskab	4.0	4.1	4.0
	Samfundsvidenskab	4.0	3.8	4.4
	Sundhedsvidenskab	4.1	4.0	4.2
	I alt	4.1	4.0	4.2
Alle universiteter	Humaniora	4.4	4.3	4.5
	Naturvidenskab	4.1	4.1	4.1
	Samfundsvidenskab	3.5	4.2	4.5
	Sundhedsvidenskab	4.0	4.0	4.1
	Teknisk videnskab	3.9	3.8	3.7
	I alt	4.0	4.0	4.1

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret). Opgørelsen er på kalenderår.

Ph.d.-skolerne har igangsat en lang række tiltag for at forbedre gennemførelsen. Tiltagene er f.eks. rettet mod kvalitet i rekrutteringen til ph.d.-uddannelsen, evaluering af den enkelte ansøgers ph.d.-plan, sikring af at den ph.d.-studerende er en del af aktive forskningsmiljøer, netværk af ph.d.-koordinatorer, løbende evaluering og løbende debat om kvalitet i ph.d.-uddannelsen.

Det er en målsætning for Københavns Universitet, jf. den strategiske handleplan, at fastholde og gerne øge gennemførelsesprocenten for ph.d.-studerende, blandt andet ved at satse på vejledningen. Københavns Universitet har igangsat tiltag for at forbedre gennemførelsen af ph.d.-uddannelsen gennem f.eks. kompetenceudvikling af ph.d.-vejledere, øget fokus på interkulturel forståelse og kommunikation, øget fokus på erfaringsudveksling på tværs af ph.d.-skolerne og løbende debat om kvaliteten i ph.d.-uddannelsen.

Københavns Universitet oplyser, at ph.d.-skolerne har meget forskellig størrelse og form. Uddannelse af ph.d.-vejledere er dog tværgående, og her har Københavns Universitet vedtaget nogle minimumsstandarder for alle vejledere, jf. beskrivelsen i afsnit 6.1.

6.2.1 Opfølgning på rapport fra sidste møderunde vedrørende ph.d.-optaget

Københavns Universitet oplyste ved sidste tilsynsmøde, at Københavns Universitet internt har prioriteret og understøttet ph.d.-området på de tørre områder. Der er således afsat 10 mio. kr. i budgettet fra 2007 til øget ph.d.-optag på de tørre områder, hvilket årligt fastholdes og øges trinvis med 10 mio. kr. i perioden 2008-2010. I 2010 er der således øremærket 40 mio. kr.

Københavns Universitet indskrev desuden et stigende antal udenlandske ph.d.-studerende, men stigningen var dog ikke helt så stor som for universiteterne samlet set.

Københavns Universitet har desuden iværksat en række initiativer på fakulteterne for at øge optaget:

- Aftale om måltal for ph.d.-optag på institutniveau, herunder også måltal for ErhvervsPhD'er.
- Udløsning af bonusstipendium ved målopfyldelse.

- Midler afsat til øget central medfinansiering på 1/3 finansiering, hvis et institut selv finansierer 2/3 enten af egne midler eller med eksterne midler.
- Strategiske midler til stipendier i forbindelse med ansættelse af nye professorer.
- Øget søgning hos forskningsråd, private fonde og mobilitetsfremmende puljer til helt eller delvist finansierede stipendier.
- Forbedret infrastruktur – ph.d.-skoler på fakulteterne med henblik på en bredere attraktion, herunder udvikling af nye generiske ph.d.-kurser og udvikling af flere avancerede ph.d.-kurser i regi af både eksisterende og nye forskeruddannelsesprogrammer.
- Øget fakultetsadministrativ assistance og information med henblik på rekruttering nationalt og internationalt.
- Undersøgelse af mulighederne og potentialet i at udvikle en 4+4 eller 3+5 ordning.

6.3 Konklusion

Københavns Universitet har i 2010 opfyldt målet i udviklingskontrakten for ph.d.-optaget i 2010, idet universitetet oplyser i alt at have optaget 929 ph.d.-studerende i 2010.

Københavns Universitet har i 2009 haft en betydelig stigning i antallet af internationale ph.d.-studerende.

Ph.d.-skolerne har igangsat en lang række tiltag for at forbedre gennemførelsen, f.eks. i forhold til kvalitet i rekrutteringen til ph.d.-uddannelsen, evaluering af den enkelte ansøgers ph.d.-plan, sikre at den ph.d.-studerende er en del af aktive forskningsmiljøer gennem netværk af ph.d.-koordinatorer, løbende evalueringer og løbende debat om kvalitet i ph.d.-uddannelsen.

Det er en målsætning for Københavns Universitet, jf. den strategiske handleplan, at fastholde og gerne øge gennemførelsesprocenten for ph.d.-studerende blandt andet ved at satse på vejledningen. Københavns Universitet har igangsat tiltag for at forbedre gennemførelsen af ph.d.-uddannelsen gennem f.eks. kompetenceudvikling af ph.d.-vejledere, øget fokus på interkulturel forståelse og kommunikation, øget fokus på erfaringsudveksling på tværs af ph.d.-skolerne og løbende debat om kvaliteten i ph.d.-uddannelsen.

Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på, at Københavns Universitet i 2010 opfylder målet for ph.d.-optaget. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge resultaterne af Københavns Universitets arbejde med at styrke gennemførelstid og gennemførelsesprocent samt kvalitetssikringen, og Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer, at Københavns Universitet vil arbejde med at styrke kvalitetssikringen af ph.d.-uddannelserne på de meget forskellige ph.d.-skoler.

7. Strategisk fysisk planlægning

>

Universiteternes fysiske rammer er et centralt element i udviklingen af universiteternes aktiviteter inden for forskning, uddannelse og vidensspredning. Universiteterne skal have undervisnings- og forskningsfaciliteter på det højeste internationale niveau, og universiteternes campusser skal udvikle sig til attraktive centre for viden, der understøtter regional udvikling og vækst. Universiteterne skal bygningsmæssigt understøtte det øgede optag, der i kraft af 50 procent målsætningen forventes på universiteterne i de kommende år.

Vejen mod dette mål går gennem investering i og udbygning af universiteternes laboratoriefaciliteter, åbning af universiteterne mod omverdenen gennem integration af nye funktioner og faciliteter i campusområderne og en øget samtænkning af universiteternes fysiske udvikling og deres overordnede strategiske udvikling og positionering.

7.1 Samspillet mellem Københavns Universitets strategi for universitetets fysiske udvikling og universitetets generelle strategi

7.1.1 Fysisk planlægning i forhold til strategi

Københavns Universitet vedtog i 2005 en campusplan, der fysisk samler universitetet i fire campusområder, som er opdelt efter fagområder: Søndre Campus (humaniora, jura, teologi), Nørre Campus (natur- og sundhedsvidenskab), Frederiksberg Campus (life science) og City Campus (samfundsvidenskab), som består af kommunehospitalet. Herudover fastholdes fællesadministrationen i universitetsfirkanten.

Den fysiske plan understøtter universitetets ønske om at kunne arbejde tættere sammen på tværs af institut- og fakultetsgrænser, herunder at udvikle nye tværfaglige uddannelsesretninger.

Fakulteterne på Københavns Universitet har i 2007-2009 beskrevet en faglig strategi og udviklingsmål og i den forbindelse konkretiseret behov og ønsker til bygninger og infrastruktur til forskning og undervisning. Målene, kvantitativt og kvalitativt, for de bygningsmæssige rammer til fakulteterne og samlet for Københavns Universitet, er fastlagt i Københavns Universitets campusplan (udgave 2007, 2009 og 2010), Københavns Universitets Perspektiv- og Investeringsplan for bygningsområdet (september 2009) og i Københavns Universitets Masterplan/investeringsplan for laboratoriemodernisering (december 2009).

De senere års byggeaktivitet på Københavns Universitet har foruden arealreduktion og opgradering af standard også haft fokus på at forbedre kapacitet og kvalitet i fysisk undervisningsmiljø og fysisk studiemiljø; f.eks. på Center for Sundhed og Samfund (CSS) i City Campus, KUA1 i Søndre Campus, JUR mellemløsning i City Campus, og på Panum og i Universitetsparken i Nørre Campus. Københavns Universitet forudser at have fysisk kapacitet i nuværende bygningsmasse til et meroptag frem til 2014/15, og fra 2014/15, når nye byggerier tages i brug i alle fire campusområder, vil bygningernes kvalitet og kapacitet til studerende blive yderligere forbedret.

7.1.2 Laboratiemidler

Aktuelt bruges langt størsteparten af UNILab midlerne på fire store erstatningsbyggerier: Udbygning af Panum Komplekset, Niels Bohr Science Park, Copenhagen Plant Science Center og nybyggeri på Farma. De resterende midler

bruges til genopretning af eksisterende laboratorielokaler på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Det Naturvidenskabelige Fakultet, Det Biovidenskabelige Fakultet og Det Farmaceutiske Fakultet.

Københavns Universitet har prioriteret laboratoriemoderniseringen således, at de fire nye laboratoriebygninger vil give laboratorier med høj kvalitet efter internationale standarder. Moderniseringen/etableringen af laboratorier i eksisterende bygninger vil give laboratorier af en standard, som er relevant og tilfredsstillende til forskning og undervisning. Laboratoriebygninger, der ikke moderniseres, opsiges eller nedgraderes.

Københavns Universitet har i forbindelse med fastlæggelse af bygningskoncepter og konkurrenceprogrammer for hver af de fire nye laboratoriebygninger fokus på, at bygningerne fremmer åbenhed mellem universitetet og den omliggende by, og at bygningerne bliver designet til Københavns Universitets frontlinjeforskning og -undervisning, f.eks. plant science på Det Biovidenskabelige Fakultet samt folkesundhed og livsstilssygdomme på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

7.1.3 Synergi og flere funktioner

Attraktivt miljø og mødesteder

Københavns Universitet har i 2007 gennemført projekt studiearbejdsplads, som øgede antallet af studiearbejdspladser (bord og stol) på hele universitetet. Københavns Universitet ønskede dengang at følge op med tiltag, der dels havde et højere æstetisk niveau og dels udfordrede selve undervisningssituationen i højere grad. På Søndre Campus har man således testet en radikal nyindretning af traditionelle undervisningslokaler, så de i højere grad understøtter foranderlighed, gruppesamarbejde og alternative arbejdssituationer. Ideen er, at erfaringerne kan indgå i indretningen af det nye KUA byggeri. Imidlertid er initiativet blevet lukket ned, og lokalerne er nu igen konventionelt indrettet.

Københavns Universitet har i 2009-2010 arbejdet med projektet Fremtidens Undervisningsmiljø. Dette har fundet sted bl.a. med inddragelse af forskere fra Danmarks Pædagogiske Universitetsskole - Aarhus Universitet og Institut for Naturfagenes Didaktik ved Københavns Universitet. Projektet Fremtidens Undervisningsmiljø indeholder best practice og konkrete anbefalinger til fleksibel indretning og anvendelse af undervisnings- og studiemiljøer i nybyggerier og eksisterende bygninger.

Anbefalingerne er allerede anvendt i KUA2, f.eks. gennem læringsgader og gennem placering og interaktion mellem funktioner i KUA og i hele Søndre Campus. Anbefalingerne vil også blive anvendt i de øvrige nybyggerier på Københavns Universitet samt ved ombygning af nuværende bygninger, aktuelt f.eks. i den forestående ombygning af H. C. Ørsted Institutet.

Campus lov – flere funktioner

Københavns Universitet ønsker at integrere boliger på alle campusområder. Aktuelt er der nedsat en temagrube i Nørre Campus regi med repræsentanter for Universitets- og Bygningsstyrelsen og Københavns Kommune om muligheden for at lave boliger på Nørre Campus / De gamles by.

Aktuelt er Københavns Universitet sammen med Universitets- og Bygningsstyrelsen, Københavns Kommune, Rigshospitalet og Realdania i færd med at lave en visionsplan for Nørre Campus' fysiske og aktivitetetsmæssige udvikling i retning af, hvad man kan kalde en vidensbydel. De involverede forsøger at finde svar på, hvordan samarbejde med erhvervslivet bedst inddrages i den fysiske planlægning.

På Søndre Campus forsøger man ligeledes at samtænke de nye faser af KUA-byggeriet med byudvikling og bedre campusliv. Aktuelt er der planer om at udskrive en konkurrence om en pladسدannelse på Søndre Campus.

På Frederiksberg Campus arbejder man også med at samtænke nye funktioner på campus, herunder "start-up"-virksomheder.

Københavns Universitet ønsker at afprøve mulighederne i den nye campuslov. Københavns Universitet har påbegyndt planlægning af boligprojekter til studerende og forskere i Søndre Campus, Frederiksberg Campus og Nørre Campus. Endvidere ønsker Københavns Universitet, at der i eller i umiddelbar nærhed til Københavns Universitets campusområder, bliver etableret faciliteter til bl.a. forskningsbaserede iværksættere og mindre virksomheder i forskerparker el.lign. Mulig fysisk placering af boliger, iværksætterhuse og eventuelt servicefunktioner skal afklares som en del af Københavns Universitets fysiske helhedsplanlægning i hvert campusområde. Københavns Universitet er meget interesseret i et samarbejde med Universitets- og Bygningsstyrelsen m.fl. om konkrete projekter, der bidrager til flere og nye funktioner på campus.

Københavns Universitets bygningskomplekser i City Campus vil fra 2016 omfatte CSS i det tidligere Kommunehospital, Botanisk Have og Universitetsfirkanten. Der er ikke i disse bygningskomplekser/områder plads og mulighed for at tilføre nye funktioner i form af boliger, forskerparker og iværksætterhuse.

7.1.4 Universitetets position i by og region

Sammenhæng til kommunal og regional planlægning

Københavns Universitet samarbejder intensivt med Københavns Kommune og regionen i forbindelse med udvikling af bl.a. Nørre Campus. Herudover pågår et fælles arbejde mellem kommune, region og de store uddannelses- og forskningsinstitutioner for at tiltrække og fastholde arbejdskraft og studerende bl.a. gennem det regionale vækstforums initiativer.

Københavns Kommune, Universitets- og Bygningsstyrelsen og Københavns Universitet har fælles interesse i og nytte af det gode samarbejde om at styrke hovedstadens og hovedstadsregionens position og profil som internationalt videnscentrum. Københavns Universitet oplever, at universitetets samarbejde med kommune, region og stat om Vidensbydel Nørre Campus er et godt eksempel på et samarbejde, der forener parternes bestræbelser. Københavns Universitet har et ønske om fortsat at have et godt samarbejde med Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, regionen og staten om udvikling af universitetets fire campusområder samt et godt samarbejde om erhvervsudvikling, trafikbetjening, serviceudbud m.m.. Samarbejdet om campusområderne kan tiltrække og fastholde virksomheder og investeringer samt medføre tidssvarende og gode levevilkår for borgere, arbejdskraft, studerende m.fl. i København og hovedstadsregionen.

Et konkret eksempel på samarbejde er, at Region Hovedstaden, Danmarks Tekniske Universitet og Københavns Universitet har udarbejdet en webportal for formidling og bedre kapacitetsudnyttelse af institutionernes respektive boliger til gæsteforskere. Webportalen åbnes primo januar 2011.

Københavns Universitet som markant kulturelt centrum

Københavns Universitet er i kraft af de tilknyttede museer en markant aktør på det kulturelle område i København. Herudover udbyder universitetet en række efteruddannelses tilbud og arrangerer offentlige debatter og foredrag.

Københavns Universitet er bevidst om sin rolle som kulturel institution. Københavns Universitet lægger vægt på at være et åbent universitet; åbent for flest mulige og på flest mulige tidspunkter. Københavns Universitet har de senere år udbygget sine aktiviteter rettet mod offentligheden. Det finder sted både på museerne, som fortsat har et flot årligt besøgstal, gennem foredragsrækker på fakulteter og institutter, åbent hus arrangementer i alle campusområder (f.eks. kulturnat), etablering af mødesteder som også er rettet mod den omliggende by (f.eks. cafe og væksthave i Frederiksberg Campus), dagsordensættende møderækker (f.eks. Climate lectures i Hovedbygningen på Frue Plads), Alumneforening med betydeligt arrangementprogram, karrieredage, arrangementer hvor studerende og virksomheder kan mødes og flere andre tiltag.

Københavns Universitet har igennem mange år samarbejdet tæt med Folkeuniversitetet i København, dels (gennem Københavns Universitets repræsentanter i Folkeuniversitetets styrelse) om Folkeuniversitetets overordnede politik, dels (gennem Folkeuniversitetets programråd og studieledere) om det konkrete faglige semesterprogram, dels (i dialog med driftsområderne) om lokaleforsyningen til Folkeuniversitetets aktiviteter. Gennem de senere år er samarbejdet på det øverste ledelsesniveau blevet intensiveret og formaliseret: Samarbejdet med Folkeuniversitetet har været drøftet i Københavns Universitets bestyrelse, der er løbende kontakt mellem Folkeuniversitetets rektor og Københavns Universitets rektors kommitterede for studiemiljø og biblioteker, og der afholdes et årligt møde mellem Københavns Universitets rektorat og Folkeuniversitetets rektor.

7.1.5 Bæredygtighed

Københavns Universitet arbejder strategisk med bæredygtighed og energi og har udarbejdet Energihandlingsplan og Aktivitetsplan for Grøn Campus. Energimærkning gennemføres 2010/2011.

Der er igangsat et ESCO-projekt, som er energipartnerskaber med private ESCO-partnere (Energy Service Companies). Det særlige ved ESCO ordningen er, at ESCO-firmaerne garanterer for de fundne energibesparelser, og at de fundne energibesparelser finansierer gennemførelsen af projektet.

Københavns Universitets bestyrelse besluttede i 2008 som led i universitetets samlede klimasatsning en strategi for et bæredygtigt Københavns Universitet (Grøn Campus). Satsningen har tre ben: Forskning, uddannelse og Grøn Campus. Københavns Universitet har siden 2007 arbejdet med internationalt benchmark af grøn campus indsatsen. Det finder sted i regi af IARU alliancen, International Sustainable Campus Network (ISCN og NUAS).

Københavns Universitet har som mål fra 2014 at nedbringe energiforbrug og CO2 pr årsværk ansatte/studerende til et niveau, der er 20 procent mindre end niveauet i 2006. Det er en meget betydelig ambition og udfordring. Københavns Universitet bruger i 2010 godt 175 mio. kr. på energi.

Københavns Universitet har udarbejdet grønt regnskab siden 2007. Regnskabet for 2007 og 2008 viste fortsat vækst. Grønt regnskab for 2009 viste, at kurven nu er knækket; energiforbrug o.a. centrale nøgletal viste, at Københavns Universitet var på vej mod målet. I årene 2011-2013 vil Københavns Universitet gennemføre et meget omfattende energispareprogram, der blandt andet omfatter tekniske tiltag i bygninger, f.eks. varmegenvinding og lysstyring, grøn IT, grønne indkøb, stinks-kabsprojekt, fryseskabsløsninger, energiledelse på fakulteter og adfærdskampagner. I perioden 2008-2010 har Københavns Universitet anvendt/disponeret i alt 35 mio. kr. til energisparetiltag på fakulteter og i fællesadministrationen, og Københavns Universitet vil anvende yderligere ca. 85 mio. kr. frem til 2014.

Københavns Universitets energispareprogram koordineres for det enkelte campusområde med den samtidige udførelse af bygge- og vedligeholdssager, commissioning og laboratoriemodernisering.

7.2 Konklusion

Københavns Universitet har beskrevet målene for de bygningsmæssige rammer til fakulteterne og samlet til universitetet i universitetets campusplan (udgaver 2007, 2009 og 2010), i en Perspektiv- og Investeringsplan for bygningsområdet (september 2009) og i en masterplan/investeringsplan for laboratoriemodernisering (december 2009).

De senere års byggeaktivitet på Københavns Universitet har foruden arealreduktion og opgradering af standard også haft fokus på at forbedre kapacitet og kvalitet i fysisk undervisningsmiljø og fysisk studiemiljø. Københavns Universitet forudser at have fysisk kapacitet i nuværende bygningsmasse til et meroptag frem til 2014/15, og fra 2014/15, når nye byggerier tages i brug i alle fire campusområder, vil bygningernes kvalitet og kapacitet til studerende blive yderligere forbedret.

Københavns Universitet har besluttet at prioritere laboratoriemoderniseringen således, at de fire nye laboratoriebygninger vil give Københavns Universitet laboratorier med en international standard af høj kvalitet. Laboratoriebygninger, der ikke moderniseres, opsiges eller nedgraderes.

Københavns Universitet oplyser, at universitetet ønsker at afprøve mulighederne i den nye campuslov.

Københavns Universitet finder, at universitetet, Københavns Kommune og Universitets- og Bygningsstyrelsen har fælles interesse i og nytte af det gode samarbejde om at styrke hovedstaden og hovedstadsregionens position og profil som internationalt videnscentrum. Et eksempel herpå er samarbejdet om Vidensbydel Nørre Campus.

Københavns Universitet er bevidst om sin rolle som kulturel institution, og universitetet lægger vægt på at være et åbent universitet. Københavns Universitet har således de senere år udbygget sine aktiviteter rettet mod offentligheden.

>

Københavns Universitet ønsker at være et bæredygtigt universitet og har som mål fra 2014 at nedbringe energiforbrug og CO2 pr. årsværks ansatte/studerende til et niveau, der er 20 procent mindre end niveauet i 2006. I årene 2011-2013 vil Københavns Universitet gennemføre et meget omfattende energispareprogram.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Københavns Universitet arbejder strategisk med universitetets fysiske planlægning. Københavns Universitets betydelige nybyggerier og laboratoriemoderniseringen vil medvirke til både at øge omfanget og højne kvaliteten af universitetets bygningsmasse. Styrelsen finder det ligeledes positivt, at universitetet har fokus på energibesparelser, og Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge Københavns Universitets afprøvning af mulighederne i den nye campuslov.

8. Samspil mellem universitet og erhvervsliv

>

Uddannelse og viden er i stigende grad blevet en global konkurrencefaktor, og det er højt politisk prioriteret, at dimittender fra de danske universiteter er forberedte på at udfylde højproduktive jobs i samfundet.

En måde at sikre, at universitetsuddannelserne giver kompetencer, som er efterspurgt på arbejdsmarkedet, er, at der eksisterer en mangfoldighed af samarbejdsrelationer mellem universiteterne og virksomhederne på uddannelsesområdet.

Det er vigtigt, at mødet mellem universiteter og erhvervsliv respekterer den autonomi og frihed, som kendetegner universiteterne i dag. Tilrettelæggelsen og indholdet af uddannelserne er udelukkende universiteternes ansvar.

De enkelte universiteter har forskellige samarbejdsrelationer – både i forhold til områder, fokus og intensitet. Her sættes fokus på universitetets strategiske planer om samspil inden for uddannelsesområdet, understøttelse af iværksætterier, konkrete eksempler, samarbejdet i de regionale vækstfora samt samarbejdet med videns- og forskerparker.

På den baggrund ønsker Universitets- og Bygningsstyrelsen at drøfte styrkepositioner og erfaringer, output, potentialer og barrierer for Københavns Universitets samspil med erhvervslivet. Herunder vil der være fokus på, hvilke tiltag Københavns Universitet tager for at sikre, at universitetets uddannelser er rettet mod og giver kompetencer, som er efterspurgt på arbejdsmarkedet.

8.1 Tiltag rettet mod uddannelsesområdet

8.1.1 Københavns Universitets strategiske tilgang til samarbejdet med erhvervslivet på uddannelsesområdet.

I Københavns Universitets strategi fra 2007, *Destination 2012*, er udvikling af uddannelserne prioriteret som et strategisk indsatsområde. Målet er at sikre, at Københavns Universitet kan bidrage målrettet til videnssamfundets udvikling samtidig med, at kvaliteten i uddannelserne styrkes.

I den forbindelse ønsker Københavns Universitet i løbet af strategiperioden blandt andet at arbejde for, at universitetets studerende under deres studium får indblik i kommende arbejdsgivers krav og forventninger. Ud over selve studiet kan det f.eks. ske i form af studierelevant arbejde, praktikophold og specialearbejde samt ved erhvervstemadage, som universitetet vil fremme.

Et andet strategisk indsatsområde er at skabe partnerskaber med erhvervslivet og offentlige virksomheder med det mål at styrke samspillet med private såvel som offentlige virksomheder på områder, hvor en fælles indsats kan skabe ny viden.

Københavns Universitet ser det som en strategisk interesse og prioritet at indgå i et tæt samspil med stærke private og offentlige videnvirksomheder, der vil kunne bidrage til Københavns Universitets forskning og uddannelse. Tilsvarende pointeres det, at omverdenen har interesse i at trække på Københavns Universitets viden, når det gælder f.eks. rådgivning, innovation og kommercialisering.

Københavns Universitet har anført i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 samt i handlingsplanen fra 2008, der udmønter strategien fra 2007, at universitetet vil udarbejde en analyse af uddannelsernes arbejdsmarkedsorientering og volumen.

Københavns Universitet oplyser, at universitetet i starten af september 2010 har afsluttet en spørgeskemaundersøgelse om aftagerpanelernes arbejde med at sikre uddannelsernes relevans og kvalitet. Undersøgelsen bygger på svar fra 33 ud af i alt 38 aftagerpaneler.

Undersøgelsen viser, at alle aftagerpaneler løser kerneopgaven, dvs. at uddannelserne justeres og reformeres på baggrund af diskussioner og analyser i aftagerpanelerne. Samtidig viser undersøgelsen, at aftagerpanelernes arbejde giver anledning til mange nye aktiviteter, som på andre måder medvirker til at styrke samspillet mellem universitetet og omverdenen.

Undersøgelsen viser yderligere, at aftagerpanelerne bidrager til en omfattende og konstruktiv dialog mellem studierne og aftagerne. F.eks. har samarbejdet i en tredjedel af panelerne resulteret i reformering af studieordninger, drøftelse af nye bachelor- eller kandidatuddannelser, nye kursuselementer/valgfrie moduler, justering af kompetencemål, internationalisering, tværfaglighed mv. Panelerne anvender ofte dimittendanalyser, ledighedstal og andre former for baggrundsoplysninger ved drøftelse af forskellige tiltag. Herudover har panelernes arbejde givet anledning til aktiviteter som karrierevejledning, stipendieordninger, markedsføring/rekruttering, virksomhedsprojekter, praktik- og mentorordninger mv. Hovedparten af panelerne (28) mødes mindst to gange årligt, mens fire paneler kun mødes én gang årligt. Et enkelt panel har endnu ikke haft møder.

De fleste aftagerpaneler har planlagt fremtidige aktiviteter. Blandt de mest nævnte aktiviteter er dimittend- og behovsanalyser, drøftelse af akkreditering, pædagogisk udvikling og revision af studieordninger.

8.1.2 Mål i udviklingskontrakten for uddannelse og iværksætteri

Københavns Universitet har i sin udviklingskontrakt for perioden 2008-2010 opstillet et mål for iværksætteri målt ved antallet af udbudte ECTS-givende kurser i iværksætteri. Københavns Universitet har opfyldt målet i både 2008 og 2009, *jf. tabel 8.1.2.1*. Københavns Universitet har også i 2010 opfyldt målet for antallet af udbudte ECTS-givende iværksætterkurser.

Tabel 8.1.2.1: Mål for antallet af udbudte ECTS-givende iværksætterkurser på Københavns Universitet 2008-2010

	2008	2009	2010
Mål	14	15	16
Resultat	26	28	25

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010 og Københavns Universitets årsrapport 2008 og 2009

8.1.3 Kubulus og andre eksempler på samspil med erhvervslivet på uddannelsesområdet

Københavns Universitet har en række aktiviteter, der bringer de studerende og virksomhederne tættere på hinanden. Blandt andet kan studerende med et ønske om at blive iværksættere benytte studentervæksthusene Katalyst og Katapult, deltage i

>

Venture Cup eller tage kurser i entreprenørskab via Øresund Entrepreneurship Academy.

Københavns Universitet samarbejder desuden med bl.a. Danmarks Tekniske Universitet og Handelshøjskolen i København om det regionale projekt ”Next Generation - højtuddannede iværksættere og entreprenører i Region Hovedstaden”. De to studentervæksthuse Katalyst og Katapult er Københavns Universitets hovedaktører i projektet, hvis samlede budget på ca. 34 mio. kr. over fire år er støttet af den europæiske socialfond og Region Hovedstaden.

Eksempel: Alumneforeningen Kubulus

Alumneforeningen Kubulus blev etableret i 2008 som et led i Københavns Universitets strategi og skal bidrage til, at universitetet bliver internationalt førende med tæt kontakt til omverdenen både fagligt og socialt. Foreningen skal bidrage til, at de studerende fastholder forbindelsen til universitetet, danner nye netværk samt deltager i karriereorienterede aktiviteter og sociale events.

Karrierebørs

Kubulus afholder såkaldte karrierebørser, hvor de studerende kan få et indblik i karriereveje i virksomheder, som er attraktive for dem. Arrangementerne skal give studerende inspiration til deres karriereplanlægning og indsigt i, hvilke kompetencer virksomhederne efterspørger. På karrierebørsen i oktober 2010 deltog ca. 450 studerende samt 28 virksomheder og organisationer.

Arrangementerne giver samtidig private virksomheder, offentlige institutioner og organisationer lejlighed til at brande sig over for studerende og nydimitterede kandidater på Københavns Universitet. På virksomhedsstandene introducerer deltagerne mulige karriereveje i deres virksomhed samt evt. aktuelle jobopslag, studiejob, praktikforløb m.v. Karrierebørs-virksomhederne kan møde et bredt udsnit af universitetets studerende og få et bedre kendskab til deres kompetencer og ønsker til fremtidige job. Alle virksomheder og organisationer på karrierebørsen er en del af Kubulus’ mentorprogram.

Mentorprogram

I Kubulus’ mentorprogram kan studerende søge om en karrierementor, der er ansat i en virksomhed eller branche, de finder attraktiv. Programmet henvender sig til alle kandidatstuderende på Københavns Universitet med fokus på at bygge bro mellem studier og arbejdsliv.

Mentorforløbet strækker sig over et år med start i januar måned hvert år. Det bygger på face-to-face møder og dialog. Mentor og mentee (studerende) mødes 5-7 gange på et år i 1 - 1 1/2 time ad gangen. På den måde har de mulighed for at lære hinanden at kende og opbygge en tillidsfuld relation.

Bl.a. kan mentorerne sparre med de studerende om jobsøgning, erhvervsplaner og karrieremuligheder, give indblik i en virksomhed eller arbejdsfunktion, hjælpe med at sætte ord på den studerendes kompetencer, åbne deres øjne for nye og flere muligheder samt skabe nye kontakter og i det hele taget lette overgangen til arbejdsmarkedet.

Københavns Universitet oplyser vedrørende universitetets mentorprogram, at efterspørgslen efter en mentor er øget fra 100 ansøgere ved starten i 2007 til 241 ansøgere i 2010. Flere end 30 virksomheder stiller mentorer til rådighed.

Ved en evaluering af mentorprogrammet i 2009 tilkendegav 97,3 procent af de deltagende studerende, at deres deltagelse i høj eller nogen grad har været givende i forhold til deres karriereovervejelser, og 94,5 procent føler, at det har været givende på et personligt plan. 91,8 procent føler, at de har fået det udbytte, de efterspurgte, ud af deres deltagelse. De studerende tilkendegiver, at de lærer mest om:

- Arbejdsgiveres forventninger og hvilke kompetencer, de efterspørger.
- Jobsøgning – dvs. jobansøgninger, jobsamtaler.
- Work-life balance.
- Arbejdsmetoder.
- Rollen som nyansat.

Københavns Universitet oplyser, at der på institutionsniveau årligt afholdes to karrierebørser for alle studerende og nydimitterede. Typisk deltager der mellem 15-25 virksomheder og institutioner og 350-600 studerende fra alle fakulteter. Karrierebørserne er ikke deciderede jobmesser, men et sted hvor studerende kan komme i dialog med virksomheder, herunder om praktikforløb, projekt- og virksomhedssamarbejder, studiejob mv. Karrierebørserne er således med til at målrette deres studier og inspirerer dem til at sætte karrierevalg på dagsordenen meget tidligt i studiet. Målet er, at både karrierebørser og mentorprogram sætter karrierevalg på de studerendes dagsorden tidligere i deres studieforløb, så de begynder kompetenceafklaring tidligere, øger deres muligheder for at netværke med virksomheder og letter overgangen til arbejdslivet. Karrierebørserne udvikles fortsat, og omfatter nu også en meget populær workshop, hvor studerende får mulighed for at udbygge deres kompetencer i jobsøgning, cv-skrivning etc. Se <http://alumni.ku.dk/mentorprogram/interviews>.

8.2 Tiltag rettet mod erhvervslivet

8.2.1 Vækstforum Hovedstaden

Vækstforum Hovedstaden har til opgave at skabe og udvikle rammerne for erhvervsudviklingen i Region Hovedstaden. Det sker i samspil mellem erhvervsliv, kommuner, regionen, uddannelses- og forskningsinstitutioner og parterne på arbejdsmarkedet.

Københavns Universitet er repræsenteret ved rektor Ralf Hemmingsen. De øvrige to repræsentanter for uddannelsesområdet er direktør for myndighedsbetjening og sektorudvikling Niels Aksel Nielsen, Danmarks Tekniske Universitet, og rektor Johan Roos, Handelshøjskolen i København.

Vækstforum har dels egne midler og har dels til opgave at indstille ansøgninger til regionale, statslige og europæiske puljer.

Vækstforum har i sit udkast til regional partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling defineret en lang række indsatsområder, der efterfølgende

konkretiseres i projekter og initiativer, som skal behandles i Vækstforum frem mod 2011. En række målsætninger er blevet defineret:

Uddannelse og arbejdskraftudbud:

- Gøre en indsats for at styrke overgange og sammenhænge i uddannelsessystemet.
- Styrke samarbejdet om at få flere ph.d.er ud i erhvervslivet.
- Nedsætte en tænketank, der skal udvikle nye, konkrete initiativer på uddannelsesområdet.
- Fleksibel tilrettelæggelse af de videregående uddannelser med fokus på fleksible undervisningsformer og bedre overgange mellem uddannelser og uddannelsesniveauer.
- Styrke samspil mellem uddannelse og erhverv.
- Skabe bedre læring gennem målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisningen.

Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder:

- Understøtte at ansatte og studerende starter egen virksomhed og bliver iværksættere – bl.a. gennem projekterne *Spin-off* og *Next Generation*.

Innovation og videnspredning:

- Styrket innovation i virksomhederne.

Københavns Universitet oplyser, at universitetet på området for technology transfer arbejder tæt sammen med Region Hovedstaden. Universitetet og Regionens kontorer deler nu etage i COBIS. Samarbejdet vedrører både konkrete forskningsresultater og strategiske tiltag, f.eks. om biotekstrategi og COBIS Accelerace projektet.

Københavns Universitet oplyser desuden, at det på EU-området samarbejder med Region Hovedstaden og Danmarks Tekniske Universitet om det arbejde, der udmøntes i det fælles EU-lobby-kontor, Creo.dk.

8.2.2 Videns- og forskerparker

Copenhagen Bio Science Park (COBIS) åbnede i 2009 som forskerpark og inkubator med speciale i biotek. COBIS tilbyder lokaler, faciliteter og service for op til 50 virksomheder og udviklingsprojekter inden for life science, biomed og bioteknologi. COBIS er resultatet af et samarbejde mellem Region Hovedstaden, Videnskabsministeriet, forskerparkerne Symbion, DTU Scion og Incuba, samt Danmarks Tekniske Universitet og Københavns Universitet.

Dekanen for Københavns Universitets sundhedsvidenskabelige fakultet sidder i bestyrelsen for COBIS.

Københavns Universitet finder, at samarbejdet mellem COBIS og Københavns Universitet fungerer godt. To spin-out virksomheder fra Københavns Universitet (Phlogo og Epitherapeutics) samt Københavns Universitets forsknings- og innovationsafdeling er nu lokaliseret i COBIS.

Københavns Universitets Trans Kontor deltager endvidere i et kommercialiseringsprojekt (støttet af Rådet for Teknologi og Innovation) sammen med

COBIS, Symbion, Bioneer, Seed Capital, ScionDTU og Region Hovedstaden. Københavns Universitet forudser, at parterne vil samarbejde i flere projekter fremover, f.eks. om Biotekstrategi for Hovedstadsregionen, som nogle af parterne har forfattet (Region Hovedstaden, Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Biotek, Lægemedelindustriforeningen), og som parterne ønsker at udmønte i samarbejde med andre relevante samarbejdspartnere.

Københavns Universitet har derudover igennem flere år haft et tæt samarbejde med forskerparkerne Symbion A/S og Scion DTU A/S og været aktiv i etableringen af innovationsmiljøet DTU-Symbion-Innovation A/S.

Derudover indgår Københavns Universitet i Medicon Valley, som er en klynge af bioteknologiske og farmaceutiske aktiviteter i Øresundsregionen med bl.a. 12 universiteter og 32 hospitaler, heraf 11 universitetshospitaler, 6 forskerparker samt 225 biotek-, pharma-, og medicovirksomheder med forskning og udvikling.

8.2.3 Københavns Universitets tiltag for samspil med erhvervslivet

Københavns Universitet vurderer, at universitetet har en række særlige styrker i forhold til samspil med erhvervslivet:

- Grundforskningsmæssigt tunge og samtidig erhvervsorienterede fakulteter (både tørre og våde).
- 37.000 studerende som i stadig højere grad skal have adgang til erhvervsrettede aktiviteter og samarbejder i deres studietid.
- Stort potentiale i forhold til at arbejde tværdisciplinært og derved komme frem til unikke løsninger på større samfundsmæssige udfordringer.
- Strategiske relationer med danske og udenlandske virksomheder både i form af forskningsprojekter og egentlige centre (f.eks. ProteinCenter, Metabolisme, DanStem, Bioneer-samarbejdet på Farma).
- Opbygning af external partner programmes som foreslået i Task Force rapport. Dette er allerede iværksat på nogle fakulteter og er en del af KUFIRs opgaveportefølje.
- Grundforskningscentre (i alt: 25 fordelt på 5 fakulteter + BRIC).
- Samarbejder med forskningsbaserede virksomheder.

Københavns Universitet kan fremhæve en række konkrete resultater i forhold til samarbejdet med erhvervslivet:

- ProteinCenter, MetabolismeCenter og DanStem på SUND.
- Opbygning af rammeaftaler/external partner programmes, f.eks. med Arla på LIFE.
- Forsknings- og udviklingssamarbejde mellem FARMA og GTS-instituttet, Bioneer (Bioneer:FARMA).
- KU-standardaftaler for forskningssamarbejder, som kan indgås decentralt på fakulteterne, således at aftaler indgås på de samme vilkår, uanset hvilke forskere og hvilke fakulteter, der indgås aftaler med.
- Iværksætter: Meget succesfuld start på projektet Next Generation og samarbejde med Danmarks Tekniske Universitet og Handelshøjskolen i København om fyrtårnet, Det Entreprenante Universitet / CIEL, der vil have til huse på Nørre Campus.
- Samarbejde med en række partnere i Copenhagen Cleantech Cluster

- Samarbejde med Danmarks Tekniske Universitet om projektet, One-Stop-Science-Shop, som involverer 4 institutter på LIFE, hvor smv'er (ikke nødvendigvis forskningsbaserede) får adgang til viden på Københavns Universitet.
- Udarbejdelse af biotek-strategi for Hovedstadsregionen – et samarbejde mellem Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Region Hovedstaden, Dansk Biotek og Lægemedelindustriforeningen.

Københavns Universitet har haft en erhvervs-task force, som har udarbejdet en intern rapport med en lang række forslag til samarbejde mellem Københavns Universitet og erhvervslivet. Københavns Universitet arbejder videre med en række af disse som en del af prorektors ansvarsområde – og nye forslag kan komme til i den kommende strategi. Eksempelvis er der allerede etableret innovationscentre på Københavns Universitet, særligt med fokus på at bringe de studerende i spil. I regi af 'Den gode uddannelse' igangsættes derudover en række forløb som bringer studerende og arbejdsmarked tættere på hinanden.

8.3 Konklusion

Københavns Universitet kan pege på en række muligheder for at styrke samspillet med erhvervslivet i de kommende år:

- Med udmøntningen af task force rapporten, etablering af KUFIR, forankring af området hos prorektor, og med ny vicedirektør for F&I har Københavns Universitet nu en effektiv organisation på plads, der sikrer, at området også fremover vil være stadigt voksende.
- Tech Trans Kontoret planlægger lancering af et nyt IPR-program, EasyAccessIP, sammen med Glasgow University. Programmet vil tilbyde en hidtil uset nem adgang til opfindelser på Københavns Universitet for virksomheder, herunder virksomheder som ikke nødvendigvis har erfaring med universitetssamarbejder. Herigennem vil Københavns Universitet tilbyde gratis licenser til visse opfindelser, hvor kommerialisering har vist sig vanskelig. Københavns Universitet forventer, at denne ordning især vil komme små og mellemstore virksomheder til gode, der ikke nødvendigvis har tradition for samarbejder med Københavns Universitet.

Københavns Universitet oplyser desuden, at entreprenørskab vil blive én af de helt store satsninger qua projekterne Next Generation og DEU/CIEL.

- Next Generation, med en bevilling på 35 mio. kr., koordineres af Københavns Universitets F&I afdeling med start 1. januar 2010. Projektet er et samarbejde mellem Københavns Universitet (inkl. Katalyst og Katapult), Danmarks Tekniske Universitet, Handelshøjskolen i København, Symbion, Fonden for Entreprenørskab, Københavns Erhvervscenter og Venture Cup. Projektet har bl.a. til formål at styrke de studerendes evner til at skabe vækst – både som selvstændige iværksættere og som agenter for innovation og udvikling i etablerede virksomheder. Projektet vil ligeledes styrke forskernes evne til at undervise i entreprenørskab.
 - DEU / CIEL (Copenhagen Innovation and Entrepreneurship Lab) er et samarbejde mellem Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Handelshøjskolen i København, der bygger videre på Next Generation, og som skal tredoble antallet af studerende, der tager

>

et kursus i entreprenørskab. Konsortiet har modtaget 5 mio. kr. fra Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST) til projektet. Fyrtårnet, CIEL, vil have fysisk base på Københavns Universitets Nørre Campus.

- CIEL vil have deltagelse af en række internationale partnere og har bl.a. fået tilsagn fra Stanford, London Business School og Imperial College.

Det er fra Københavns Universitets side et ønske, at der – f.eks. i udviklingskontrakten og i Forsknings- og Innovationsstyrelsens kommercialiseringsstatistik – i højere grad fokuseres på den gode videnovertagelse og interaktion med det omgivende samfund end på indtjening fra kommercielle aftaler. Københavns Universitet ønsker desuden, at universiteterne får fleksible proof-of-concept midler, som det enkelte universitet selv kan anvende og uddele til særligt lovende opfindelser, hvor der er behov for yderligere forsøg, prototyper mv. Københavns Universitet finder desuden, at det til stadighed bør sikres, at aftaler om intellektuel ejendomsret med industrien indgås på rimelige vilkår, der både tilgodeser industriens, universitetets og forskernes behov.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Københavns Universitet har gode erfaringer med forskningssamarbejde med erhvervslivet samt har fokus på at styrke erhvervssamarbejdet om uddannelse - bl.a. i regi 'Den gode uddannelse' og indenfor entreprenørskabsområdet. Styrelsen finder det i den forbindelse positivt, at universitetets aftagerpaneler er velfungerende og har fokus på dimittendernes beskæftigelse.

9. Universiteternes udgifter til administration

>

Regeringen har fokus på at effektivisere de offentlige institutioners administration, herunder også universiteterne, jf. regeringens arbejdsprogram ”Danmark 2020”, hvori det er formuleret som en målsætning, at ”den [danske] offentlige sektor skal være blandt de mest effektive og mindst bureaukratiske i verden”.

Universiteternes administrative udgifter afgrænses i det følgende til den ”klassiske” administration, dvs. udgifter til generel ledelse og administration samt servicefunktioner.

9.1. Baggrund

Universiteternes udgifter til administration opgøres årligt i Danske Universiteters statistiske beredskab. Derudover har området også været underlagt en analyse foretaget af McKinsey og Co. i 2009 (Universitetsanalysen). Opgørelserne viser følgende:

- **Danske Universiteters (DU) statistiske beredskab** opgør universiteternes administrationsudgifter (generel ledelse og administration) til ca. 6 procent af deres samlede omsætning, og tillægges servicefunktioner udgør administrationsprocenten ca. 8,4 procent i 2009 (jf. pkt. 5 i DU’s statistiske beredskab). I 2007 og 2008 var den tilsvarende administrationsprocent 8,2 procent.
- **McKinsey og Co.’s Universitetsanalyse fra 2009** viser, at udgifterne til administration i 2008 udgør ca. 17 procent af universiteternes omsætning. Der er ikke foretaget tilsvarende opgørelser for andre år. Udgifterne vurderes af McKinsey og Co som generelt høje sammenlignet med en række private virksomheder, ligesom der kunne identificeres en betydelig variation i ressourceforbruget universiteterne imellem.

De to opgørelser når således frem til meget forskellige størrelser på universiteternes udgifter til administration, hvilket er en af årsagerne til, at Videnskabsministeriet har fundet det nødvendigt at iværksætte en supplerende analyse af universiteternes udgifter til administration.

9.2. Ny analyse af universiteternes udgifter til administration

Videnskabsministeriet igangsatte i foråret 2010 en undersøgelse af universiteternes udgifter til administration. Regeringens fokus på effektivisering af de administrative udgifter betyder, at det er væsentligt, at der eksisterer et solidt grundlag for at opgøre og følge udviklingen i universiteternes udgifter til administration.

Den nye opgørelse af universiteternes udgifter til administration er udarbejdet i samarbejde med universiteterne og med faglig bistand fra PriceWaterhouseCoopers (PWC). Resultatet af opgørelsen og analysen fremgår af PWC’s udkast til rapport (PWC-rapporten). Nedenfor er gengivet en række hovedkonklusioner fra rapporten.

PWC-rapporten er baseret på universiteternes regnskabsoplysninger, som fremgår af universiteternes årsrapporter, og som også anvendes i DU’s statistiske beredskab (pkt. 5). Disse udgifter er i PWC-rapporten suppleret med administrationsudgifter i tilknytning til:

- Bygningsforvaltning – generelt
- Det decentrale niveau (institutter/centre mv.)

Der findes ikke regnskabsoplysninger for universiteternes udgifter til administration i tilknytning til bygningsforvaltning og på det decentrale niveau. VTU har derfor i samarbejde med universiteterne og med inddragelse af PWC opstillet retningslinjer for de pågældende opgørelser. Afgrænsningen af administrationsudgifter, er med tilføjelse af ovenstående elementer, herved bredere end den, der hidtil er blevet anvendt i DU's statistiske beredskab.

Derudover er universiteterne blevet bedt om at opdele de samlede udgifter til administration på seks hovedopgaver (generel ledelse, økonomiforvaltning, personaleforvaltning, bygningsforvaltning, administrativ it og øvrige administrative opgaver).

Af tabel 9.2.1 fremgår det, at Danske Universiteters opgørelse af administrationsudgifterne udgør 1.548 mio. kr. i 2009. Disse administrationsudgifter suppleres i PWC-rapporten med udgifter til administration i tilknytning til bygningsforvaltning, svarende til ca. 238 mio. kr. og udgifter til administration på decentralt niveau, svarende til ca. 459 mio. kr. Herved udgør de samlede udgifter til administration i alt 2.245 mio. kr.

I tabel 9.2.1 er de samlede administrationsudgifter også fordelt på hovedopgaver. Det fremgår, at de fleste midler anvendes til generel ledelse, svarende til ca. 647 mio. kr. eller 29 procent af de samlede administrationsudgifter. Herefter følger udgifter til økonomiforvaltning og administrationsudgifter i tilknytning til øvrige administrative opgaver.

Tabel 9.2.1: Universiteternes udgifter til administration i 2009 opgjort på kilder og hovedopgaver, mio. kr. (2009-priser)

	Generel ledelse og administration i alt	Generel ledelse	Økonomiforvaltning	Personaleforvaltning	Bygningsforvaltning	Administrativ it	Øvrige administrative opgaver
Generel ledelse og administration (DU, pkt. 5)	1.548	449	289	238	77	237	256
Bygningsomkostninger Institutniveau, centre mv.	238	58	60	27	9	38	47
I alt	2.245	647	466	315	91	330	396

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab og PWC-rapporten.

Tabel 9.2.2 viser de samlede udgifter til administration, herunder samlet for de enkelte universiteter. De samlede udgifter udgør i alt udgør ca. 2,2 mia. kr., hvilket svarer til ca. 10,2 procent af universiteternes samlede omsætning. PWC vurderer samtidig, at usikkerhed forbundet med universiteternes opgørelse af administrationsudgifterne betyder, at administrationsprocenten maksimalt udgør ca. 12 procent.

>

Tabel 9.2.2: Universiteternes udgifter til administration i 2009, mio. kr. og procent

	Udgifter til administration, mio. kr.	Udgifter til administration, procent af omsætningen
Københavns Universitet	726	10,2
Aarhus Universitet	529	10,0
Syddansk Universitet	250	11,1
Roskilde Universitet	85	12,3
Aalborg Universitet	179	10,0
Handelshøjskolen i København	139	13,5
Danmarks Tekniske Universitet	311	8,4
IT-Universitetet i København	26	13,3
I alt	2.245	10,2

PWC konkluderer også, at administrationsprocenten på maksimalt 12 procent umiddelbart skal sammenlignes med de 17 procent i Universitetsanalysen, men at forskellen bl.a. skyldes, at det i Universitetsanalysen er forudsat, at VIP-medarbejdere anvender tid på generel administration, hvilket ikke er forudsat i PWC-analysen. Derudover er datagrundlaget i Universitetsanalysen bl.a. baseret på en spørgeskemaundersøgelse, hvilket giver anledning til en vis usikkerhed. F.eks. blev alle VIP-medarbejdere i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen bedt om at angive den tid, som de bruger på administrative opgaver. Det er PWC's opfattelse, at forskellige metoder maksimalt kan forklare 2,5 procentpoint af afvigelsen. Herefter er der fortsat 2,5 procentpoint, som ikke kan forklares.

9.3. Konklusion

Den nye administrationsopgørelse peger på – som Universitetsanalysen - at de enkelte universiteter anvender forskelligt omfang af ressourcer på administration.

Københavns Universitet finder, at de meget forskellige resultater af opgørelserne foretaget af McKinsey og PWC illustrerer, at det er vanskeligt at opgøre universiteternes administrationsudgifter.

Københavns Universitet ser en definatorisk og en empirisk udfordring ved opgørelser.

For det første er det vanskeligt definatorisk at afgrænse administration, dvs. at skelne mellem hvornår der er tale om administrationsaktiviteter, og hvornår en aktivitet snarere er en direkte støtte til forskning og uddannelse.

Forudsættes en tilfredsstillende definatorisk afgrænsning mellem administration og støtte til kerneaktiviteterne, er det Københavns Universitets opfattelse, at det vil være en udfordring korrekt at måle den tid, som den enkelte medarbejder anvender til administration, idet en stor del af universitetets medarbejdere både udfører administrative opgaver og kerneydelsesopgaver.

På sektorniveau er det Københavns Universitets opfattelse, at udfordringen er sammenlignelighed i bogføringen af udgifter. På niveau af Københavns Universitet er udfordringen at gennemføre en nøjagtig formålsfordeling, særligt i de decentrale enheder, hvor der både er stor produktion af kerneydelser og administration. Københavns Universitet skal i denne forbindelse anføre, at universitetet finder, at en nøjagtig formålsfordeling i sig selv vil være administrationsfremmende.

Københavns Universitet opfordrer således for det første til, at der skelnes mellem kerneydelser og støttefunktioner, således at der ikke ensidigt fokuseres på administration. Dernæst opfordrer Københavns Universitet til, at definitioner og dermed målinger bliver enkle og nemt målbare. Københavns Universitet kan pege på følgende eksempler:

- Status og tendens i andel af videnskabelige årsværk, forskningsnære administrative årsværk (f.eks. laboranter og teknisk personale) og teknisk-administrative årsværk.
- Status og tendens i samlet lønsumsandel for videnskabelige medarbejdere, forskningsnære administrative medarbejdere og teknisk-administrative medarbejdere.
- Status og tendens i bygningsdrift som andel af omsætningen.
- Status og tendens i øvrig drift som andel af omsætningen.

Københavns Universitet kan oplyse, at universitetets bestyrelse i forbindelse med fusionen i 2007 bad ledelsen om at spare 12 procent af de administrative omkostninger, inklusiv diverse servicefunktioner (journal, reception, help desks m.m.) samt drift af bygninger i perioden 2007-2010. Omkostninger opgjordes til ca. 1,0 mia. kr., hvoraf den rent administrative del beløb sig til 577 mio. kr. af en samlet omsætning i 2006 på 5.596 mia. kr., svarende til 10,3 procent. Københavns Universitets administrationsprocent lå således på det tidspunkt tæt på det resultat for universitetet på 10,2 procent, som PWC netop er kommet frem til.

Københavns Universitet kan endvidere oplyse, at universitetet i de senere år har påbegyndt og gennemført en række effektiviseringer. I perioden 2007-2010 har Københavns Universitet sparet 120 mio. kr. på administrationen, hovedsageligt ved at "flytte" lønomkostninger fra teknisk-administrativt personale og drift til videnskabeligt personale, det vil sige ved at øge omfanget af kerneydelserne i forhold til administration og drift. Der er pt. ansat 7 procent flere VIP-årsværk end TAP-årsværk på Københavns Universitet, sammenlignet med at der i 2005 var 8 procent flere TAP-årsværk end VIP-årsværk.

Københavns Universitets 7 hovedområder (Uddannelse, IT, HR, Økonomi, Kommunikation, F&I, Bygninger) samt to ledelsessekretariater (nu ét) har desuden siden 2008 arbejdet med forskellige effektiviseringsprojekter, herunder:

- Centralisering af IT-drift.
- Planlagt implementering af Navision i 2013.
- Implementering af STADS i 2010.
- Gennemførelse af bygningsfortætningsplan i 2010.
- Opdeling af de administrative medarbejdere (TAP) i forskningsnære TAP (TAP-FU) og administrative TAP (TAP-ADM).

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Københavns Universitet i de seneste år har arbejdet målrettet med effektiviseringer af administrationen, herunder i forbindelse med implementeringen af fusionen i 2007. Styrelsen bemærker også, at Københavns Universitets administrationsudgifter opgjort som andel af universitetets omsætning svarer til gennemsnittet for universiteterne. Styrelsen er enig med Københavns Universitet i, at der bør skelnes mellem egentlig administration og - ledelse versus støttefunktioner til forskning og uddannelse. Styrelsen noterer, at

>

Københavns Universitet er indstillet på at bidrage konstruktivt til den fremadrettede proces vedrørende den praktiske opgørelse af dette. Det er styrelsens opfattelse, at det fremadrettet er nødvendigt for det enkelte universitet at kunne redegøre for udgifter til egentlig administration og ledelse.

10. Forskningsbaseret myndighedsbetjening

De fleste sektorforskningsinstitutioner blev i forbindelse med universitetssammenlægningerne i 2007 sammenlagt med universiteter. Siden sammenlægningerne har universiteterne leveret forskningsbaseret myndighedsbetjening til fagministerierne på baggrund af fireårsaftaler, hvor parterne fastsætter ydelser og priser.

Den forskningsbaserede myndighedsbetjening udføres af Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet, Syddansk Universitet og Københavns Universitet. Handelshøjskolen i København, Roskilde Universitet og IT-Universitetet udfører p.t. ikke forskningsbaseret myndighedsbetjening. Bevillingerne til forskningsbaseret myndighedsbetjening ligger som hidtil hos fagministerierne.

10.1 Forskningsbaseret myndighedsbetjening på Københavns Universitet

Tabel 10.1.1 viser bevillingsudviklingen i totale tal samt indeks, hvor 2005 er sat til indeks 100. Det fremgår af tabellen, at de samlede bevillinger er stabile indtil 2010, hvorefter de stiger til 2011. Stigningen i bevilling fra 2010 til 2011 skyldes alene en teknisk korrektion, og ikke en bevillingsforøgelse. Bevillingsudviklingen for myndighedsbetjening på Københavns Universitet er stabil.

Tabel 10.1.1: Udvikling i nettoudgiftsbevilling til forskningsbaseret myndighedsbetjening på Københavns Universitet 2005-2014, mio. kr. (2011 priser) og indeks

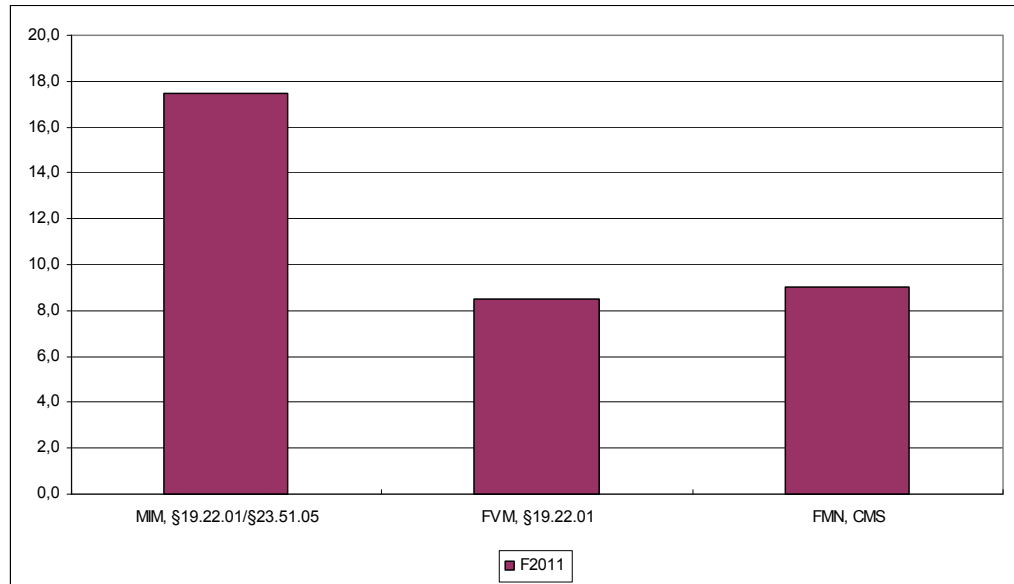
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mio. kr	14,0	14,0	12,0	13,0	12,0	19,8	35,0	35,0	35,0	34,0
Indeks	100,0	100,0	85,7	92,9	85,7	141,1	250,0	250,0	250,0	242,9

Kilde: FFL2011 og Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Note: En del af stigningen fra 2009 og de efterfølgende år skyldes sammenlægningen af Dansk Institut for Militærstudier i Københavns Universitet under det nuværende navn, Center for Militære Studier. Derudover skyldes en del af stigningen i bevillingen fra 2010 til 2011 en teknisk korrektion og ikke en bevillingsforøgelse.

Københavns Universitet udfører forskningsbaseret myndighedsbetjening for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vedrørende opgaver i relation til fødevarerøkonomi (svarende til 8,5 mio. kr. i 2011), for Miljøministeriet vedrørende skov, landskab og planlægning samt opgaver vedrørende skovovervågning (svarende til 13,1 samt 4,5 mio. kr. i 2011), og for Forsvarsministeriet vedrørende forskning på det militære og forsvars- og sikkerhedspolitiske område, *jf. figur 10.1.1.*

Figur 10.1.1: Tilskudsbevillinger til Københavns Universitet til forskningsbaseret myndighedsbetjening fordelt på fagministerier 2011, mio. kr.

Kilde: FFL2011

10.2 Præsentation og drøftelse af uddybning af retningslinjer for forskningsbaseret myndighedsbetjening

De retningslinjer om forskningsbaseret myndighedsbetjening, som blev udarbejdet i samarbejde mellem ministerierne og under inddragelse af universiteterne, har været anvendt aktivt af parterne i det daglige arbejde. Retningslinjerne er dateret 18. december 2006 og med tilhørende bilagsnotater.

Videnskabsministeriet er blevet gjort bekendt med nogle områder af retningslinjerne, som med fordel kunne uddybes og udfoldes for at undgå misforståelser mellem parterne. Videnskabsministeriet har udarbejdet en uddybning af afsnit 5, 6, 9 og 10 i Notat om aftaler mellem universiteter og ministerier om myndighedsbetjening.

Uddybningerne vedrører primært følgende fem problemstillinger:

1. Fireårsaftaleprincippet.
2. Anvendelsen af varsler.
3. Proceduren for valg af ny leverandør.
4. Overflytning af bevillinger til andre myndighedsbetjeningsaktiviteter.
5. Konkurrenceudsættelse og overflytning af bevillinger i løbet af aftaleperioden.

Der er afholdt møder om de uddybende retningslinjer med universiteterne og fagministerierne. Der er ikke væsentlige uenigheder om indholdet. Retningslinjerne har været i høring, og høringsfristen er nået.

10.3 Drøftelse af status for fireårsaftaler med fagministerier

Københavns Universitet har i efteråret 2010 forhandlet aftaler om forskningsbaseret myndighedsbetjening for 2011-2014. Københavns Universitet har aftaler med

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Forsvarsministeriet og Miljøministeriet.

Rigsrevisionen har i dens beretning om revisionen af statsregnskabet for 2009 vurderet, at aftalerne mellem fagministerier og universiteter generelt administreres betryggende.

10.4 Mål for forskningsbaseret myndighedsbetjening i Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010

I Københavns Universitets udviklingskontrakt 2008-2010 er opstillet et mål for området forskningsbaseret myndighedsbetjening, *jf. tabel 10.4.1.*

Tabel 10.4.1: Mål for forskningsbaseret myndighedsbetjening i Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010

Nr.	Måltekst
16	Det er målet, at kontrakterne med henholdsvis Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Familie og Forbrugeranliggender som Miljøministeriet, som alle udløber ved udgangen af 2007, fornyes som 4-årige rullende aftaler med årlig justering efter nærmere aftalte resultatkrav.

Kilde: Københavns Universitets udviklingskontrakt for 2008-2010.

Københavns Universitet har i universitetets årsrapporter for 2008 og 2009 angivet at have opfyldt målet.

10.5 Konklusion

Københavns Universitet udfører løbende opgaver i henhold til resultatkontrakter med Miljøministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, og Københavns Universitet oplyser, at universitetet har en tæt og god dialog med disse ministerier herom. Herudover har Københavns Universitet en resultatkontrakt med Udenrigsministeriet, der er under udfasning, og universitetet løser desuden ad hoc opgaver for andre ministerier, herunder blandt andet Klima- og Energiministeriet, ligeledes i konstruktiv dialog. Københavns Universitet har også et godt og konstruktivt forhold til Forsvarsministeriet.

Status for Københavns Universitets aftale med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i 2011-2014 er, at departementschefen skal underskrive, hvorefter bestyrelsen for Fødevareøkonomisk Institut skal godkende og underskrive. Københavns Universitet har underskrevet en aftale med Fødevareministeriet primo 2011.

Københavns Universitet kan oplyse, at aftalen med Miljøministeriet for 2011 blev formelt godkendt på et møde den 15. december 2010 med mulighed for mindre justeringer i forbindelse med opfølgende møder med ministeriets styrelser, som blev afholdt i januar til februar 2011, og hvor mindre justeringer blev aftalt. En ny fire-årig resultatkontrakt med ministeriet for perioden 2012-2015 forventes udarbejdet i 2. halvår 2011.

I forhold til Københavns Universitets nye resultatkontrakt for 2012-2015 med Miljøministeriet, udarbejder Skov & Landskab i dialog med Miljøministeriets institutioner årligt en liste med udviklingsmål som grundlag for den mere detaljerede arbejdsplanlægning. Målene fastlægges inden for de i kontraktperioden aftalte faglige indsatsområder, hvor centret vedligeholder et særligt videnberedskab rettet mod

>

ministeriets behov, og listen indgår herefter som bilag til resultatkontrakten. Målopfyldelsen opgøres årligt og afrapporteres til ministeriet i Skov & Landskabs Centerberetning.

Aftalen med Forsvarsministeriet løber til ultimo 2014. Der er den 7. januar 2011 indgået en produktions- og ydelseskontrakt for 2011 og en overordnet produktionsplan for 2011-2014.

Københavns Universitet oplyser, at universitetet har deltaget aktivt i møder og høringer foranlediget af Universitets- og Bygningsstyrelsen om de uddybende retningslinjer for forskningsbaseret myndighedsbetjening og finder, at de medvirker til at afklare en række væsentlige forhold. Københavns Universitet ser dog gerne, at der henvises direkte til Danske Universiteters hvidbog, samt at fortrolighedsklausuler kun gælder under helt særlige omstændigheder.

Københavns Universitet forventer at opfylde mål nr. 16 vedrørende forskningsbaseret myndighedsbetjening i universitetets udviklingskontrakt for 2008-2010 i 2010

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Københavns Universitet har et godt og konstruktivt forhold til de fagministerier, for hvilke universitetet udfører forskningsbaseret myndighedsbetjening, samt at Københavns Universitet finder, at de uddybende retningslinjer medvirker til at afklare en række væsentlige forhold.

11. Konklusion

>

Overordnet tegner denne rapport et billede af Københavns Universitet som et velfungerende universitet, der er inde i en spændende udvikling i forbindelse med universitetets nye strategi og universitetets fysiske rammer. Københavns Universitet er kendetegnet ved, at der er et varieret billede på de forskellige faglige områder, herunder blandt andet med hensyn til dimittendernes beskæftigelsesfrekvens og kvalitetssikringen på ph.d.-området.

Status for Københavns Universitet: Københavns Universitet er gået fra at have et positivt resultat på ca. 3 procent af omsætningen i 2007 til et negativt resultat i 2009 på -74,9 mio. kr., hvilket svarer til ca. 1 procent af indtægterne. Københavns Universitet havde pr. 31. december 2009 en egenkapital 705,9 mio. kr., heraf udgjorde en statsforskrivning 290 mio. kr. Egenkapitalen pr. 31. december 2009 er 74,9 mio. kr. lavere end pr. 31. december 2008. Universitetet har trukket på egenkapitalen i forbindelse med dets negative resultater i 2008 og 2009.

I alt har Københavns Universitet fra 2008-2009 haft en stigning i hjemtagningen af eksterne forskningsmidler på 15 procent, hvilket er mere end stigningen for alle universiteter samlet set på 8 procent. Københavns Universitet oplevede fra 2008 til 2009 en stigning i midler fra danske private kilder, danske offentlige kilder, EU-midler og øvrige midler fra udlandet.

Andelen af lektorer er lidt lavere ved Københavns Universitet end gennemsnittet for universiteterne. Omvendt er andelen af adjunkter og professorer ved Københavns Universitet lidt højere end gennemsnittet for universiteterne. Københavns Universitet finder ikke, at universitetet har en 'alderspukkel' i det videnskabelige personale.

Københavns Universitet optræder på de mest anvendte og internationalt anerkendte ranglister, og Københavns Universitet er det universitet i Danmark, som ligger højest på QS-opgørelsen og ARWU-opgørelsen i 2010.

Inden for deltidsuddannelse har Københavns Universitet i perioden 2005-2009 oplevet en stigning i antallet af betalende studerende på 9 procent. Universitetet har i samme periode haft et større fald i antallet af årsstuderende (-37 procent) end sektoren som helhed (-5 procent). Københavns Universitet har udarbejdet en særlig tværgående strategi for Københavns Universitets efter- og videreuddannelse. Strategien er vedtaget primo 2010 og har foreløbig resulteret i en satsning på Copenhagen Summer University, som søsættes i 2011.

Med hensyn til kommercialisering i 2009 har Københavns Universitet fået udstedt 2 patenter og indgået 13 licensaftaler. Københavns Universitet havde i 2009 et underskud på ca. 1,5 mio. kr. på kommercialiseringsaktiviteter.

I forbindelse med *Internationalisering af uddannelserne* havde Københavns Universitet i 2009/2010 1.139 udgående udvekslingsstuderende og 1.795 indgående udvekslingsstuderende. Københavns Universitet opnåede således en stigning i antallet af udgående studerende på 2 procent fra 2008/09 til 2009/10.

Københavns Universitets målsætning har været at øge udrejse mere end indrejse med henblik på at opnå en fremtidig balance. I udviklingskontrakten for 2011 er målet, at Københavns Universitet har mindst 1.040 henholdsvis ind- og udrejsende

udvekslingsstuderende. Københavns Universitet har desuden en lang række uddannelsessamarbejder, blandt andet med universiteter i International Alliance of Research Universities (IARU).

Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i antallet af udrejsende studerende på Københavns Universitet og balancen mellem ind- og udrejsende studerende, og Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge Københavns Universitets udredningsarbejde vedrørende balancen i udvekslingen af studerende. Universitets- og Bygningsstyrelsen finder Københavns Universitets arbejde med uddannelsessamarbejde inden for IARU og ELLS positivt, og styrelsen ser frem til at se de positive effekter heraf for internationaliseringen af uddannelserne. Det er dog styrelsens opfattelse, at Københavns Universitet bør gøre en særlig indsats for at skabe økonomisk balance i udvekslingen af studerende.

I forhold til *fremtidens optag og uddannelser, der matcher samfundets behov*, har Københavns Universitet i 2010 haft en vækst i antal optagne pr. 1/10 på 280 personer svarende til 5 procent i forhold til pr. 1/10 2009. Dette er lidt mindre end væksten for alle universiteterne samlet set, som var på 11 procent.

Københavns Universitet har tilkendegivet, at der vil være mulighed for at øge kapaciteten. I udviklingskontrakten for 2011 har Københavns Universitet tilkendegivet, at universitetet vil øge optaget med 85 i forhold til 2010, hvor Københavns Universitet optog 6.416 studerende.

Københavns Universitet har samtidig fokus på at oprette nye uddannelser, der kan optage nogle af de ansøgere, som afvises på de meget søgte uddannelser.

Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på Københavns Universitets tilkendegivelse om, at universitetet vil øge optaget, samt Københavns Universitets initiativer for at øge optaget af afviste ansøgere gennem oprettelse af beslægtede uddannelser. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge resultaterne af Københavns Universitets arbejde for at styrke beskæftigelsesfrekvensen gennem Københavns Universitets indre marked.

Universitets- og Bygningsstyrelsen er enig i, at den aktuelle beskæftigelse påvirkes af optaget for 6 år siden, og at der kan være en pointe i at gøre en overvejelse på sektorplan (samfundsplan) for at undgå de potentielle uhensigtsmæssigheder, som Københavns Universitet påpeger. Det er dog fortsat Universitets- og Bygningsstyrelsens vurdering, at en dialog med udgangspunkt i ON-indikatoren er yderst relevant, men at det er nødvendigt at se udviklingen i ON-indikatoren over flere år for at kunne anvende den som grundlag for egentlige politiske initiativer. Styrelsen mener dog, at det er tydeligt, at Københavns Universitet har en opgave i at genoverveje indholdet for nogle fag, så uddannelserne bedre matcher samfundets behov.

Vedrørende *ph.d.-optag og kvaliteten af ph.d.-skolerne* har Københavns Universitet i 2010 opfyldt målet i udviklingskontrakten for ph.d.-optaget i 2010, idet universitetet oplyser i alt at have optaget 929 ph.d.-studerende i 2010. Københavns Universitet har i 2009 haft en betydelig stigning i antallet af internationale ph.d.-studerende. Det er en målsætning for Københavns Universitet, jf. den strategiske handleplan, at fastholde og

gerne øge gennemførelsesprocenten for ph.d.-studerende bl.a. ved at satse på kompetenceudvikling af ph.d.-vejledere, øget fokus på interkulturel forståelse og kommunikation, øget fokus på erfaringsudveksling på tværs af ph.d.-skolerne og løbende debat om kvaliteten i ph.d.-uddannelsen.

Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på, at Københavns Universitet i 2010 opfylder målet for ph.d.-optaget. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge resultaterne af Københavns Universitets arbejde med at styrke gennemførelstid og gennemførelsesprocent samt kvalitetssikringen. Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer, at Københavns Universitet vil arbejde med at styrke kvalitetssikringen af ph.d.-uddannelserne på de meget forskellige ph.d.-skoler.

I forhold til *strategisk fysisk planlægning* har Københavns Universitet beskrevet målene for de bygningsmæssige rammer til fakulteterne og samlet til universitetet i universitetets campusplan (udgaver 2007, 2009 og 2010), i en Perspektiv- og Investeringsplan for bygningsområdet (september 2009) og i en masterplan/investeringsplan for laboratoriemodernisering (december 2009).

De senere års byggeaktivitet på Københavns Universitet har, foruden arealreduktion og opgradering af standard, også haft fokus på at forbedre kapaciteten og kvaliteten i det fysiske undervisningsmiljø og studiemiljø. Københavns Universitet forudser at have fysisk kapacitet i nuværende bygningsmasse til et meroptag frem til 2014/15, og fra 2014/15, når nye byggerier tages i brug i alle fire campusområder, vil bygningernes kvalitet og kapacitet til studerende blive yderligere forbedret.

Københavns Universitet har besluttet at prioritere laboratoriemoderniseringen således, at de fire nye laboratoriebygninger vil give Københavns Universitet laboratorier med høj kvalitet i international standard.

Københavns Universitet ønsker at være et bæredygtigt universitet og har som mål fra 2014 at nedbringe energiforbrug og CO2 pr. årsværks ansatte/studerende til et niveau, der er 20 procent mindre end niveauet i 2006. I årene 2011-2013 vil Københavns Universitet gennemføre et omfattende energispareprogram.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Københavns Universitet arbejder strategisk med universitetets fysiske planlægning. Københavns Universitets betydelige nybyggerier og laboratoriemoderniseringen vil medvirke til både at øge omfanget og højne kvaliteten af universitetets bygningsmasse. Styrelsen finder det ligeledes positivt, at Københavns Universitet vil afprøve mulighederne i den nye campuslov, og at universitetet har fokus på energibesparelser.

Angående *samarbejde med erhvervslivet* finder Københavns Universitet, at universitetet har en særlig styrke i at have grundforskningsmæssigt tunge og samtidig erhvervsorienterede fakulteter. Københavns Universitet kan fremvise en række betydelige resultater i forhold til samarbejdet med erhvervslivet, herunder oprettelsen af ProteinCenter, MetabolismeCenter og DanStem på SUND.

Med udmøntningen af task forcens rapport og etablering af Københavns Universitets Forsknings- og Innovationsråd (KUFIR), forankring af området hos prorektor og en ny vicedirektør på forskning og innovation, er det Københavns Universitets vurdering, at

>

universitetet har en effektiv organisation på plads, der sikrer, at området også fremover vil vokse.

Københavns Universitet vil gennemføre en betydelig satsning på entreprenørskab gennem projekterne Next Generation og DEU/CIEL.

Københavns Universitet ønsker, at der fremover i højere grad fokuseres på den gode videnovertførelse og interaktion med det omgivende samfund end på indtjening fra kommercielle aftaler. Universitetet ønsker ligeledes, at universiteterne får fleksible proof-of-concept midler, som det enkelte universitet selv kan anvende og uddele til særligt lovende opfindelser.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Københavns Universitet har gode erfaringer med forskningssamarbejde med erhvervslivet samt har fokus på at styrke erhvervssamarbejdet om uddannelse - bl.a. i regi 'Den gode uddannelse' og indenfor entreprenørskabsområdet. Styrelsen finder det i den forbindelse positivt, at universitetets aftagerpaneler er velfungerende og har fokus på dimittendernes beskæftigelse.

Vedrørende *administrationsudgifter* finder Københavns Universitet, at det er vanskeligt at opgøre universiteternes administrationsudgifter. Universitetet vurderer, at dette både skyldes, at det er vanskeligt at skelne mellem administration og støtte til kerneaktiviteterne, og at det er en udfordring korrekt at måle den tid, som den enkelte medarbejder anvender til administration. En stor del af universitetets medarbejdere udfører både administrative opgaver og kerneydelsesopgaver, hvilket vanskeliggør en præcis formålsfordeling. Københavns Universitet har opfordret til, at der skelnes mellem kerneydelser og støttefunktioner, og til, at definitioner og dermed målinger bliver enkle og nemt målbare.

Københavns Universitet kan oplyse, at universitetet i de senere år har påbegyndt og gennemført en række effektiviseringer, blandt andet foranlediget af, at universitetets bestyrelse i forbindelse med fusionen i 2007 bad ledelsen om at spare 12 procent af de administrative omkostninger samt drift af bygninger i perioden 2007-2010. Københavns Universitet anslår, at universitetet i perioden 2007-2010 har sparet 120 mio. kr. på administrationen hovedsageligt ved at "flytte" lønomkostninger fra teknisk-administrativt personale og drift til videnskabeligt personale.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Københavns Universitet i de seneste år har arbejdet målrettet med effektiviseringer af administrationen, herunder i forbindelse med implementeringen af fusionen i 2007. Styrelsen bemærker også, at Københavns Universitets administrationsudgifter opgjort som andel af universitetets omsætning svarer til gennemsnittet for universiteterne. Styrelsen er enig med Københavns Universitet i, at der bør skelnes mellem egentlig administration og ledelse versus støttefunktioner til forskning og uddannelse. Styrelsen noterer, at Københavns Universitet er indstillet på at bidrage konstruktivt til den fremadrettede proces vedrørende den praktiske opgørelse af dette. Det er styrelsens opfattelse, at det fremadrettet er nødvendigt for det enkelte universitet at kunne redegøre for udgifter til egentlig administration og ledelse.

>

I forhold til *forskningsbaseret myndighedsbetjening* oplyser Københavns Universitet, at universitetet har et godt og konstruktivt forhold til de fagministerier, som universitetet udfører forskningsbaseret myndighedsbetjening for, og at kontraktforhandlingerne med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Miljøministeriet og Forsvarsministeriet vedrørende 2011 blev afsluttet ultimo 2010 og primo 2011.

Københavns Universitet finder, at de uddybende retningslinjer medvirker til at afklare en række væsentlige forhold. Københavns Universitet ser dog gerne, at der henvises direkte til Danske Universiteters hvidbog, samt at fortrolighedsklausuler kun gælder under helt særlige omstændigheder.

Københavns Universitet forventer at opfylde mål nr. 16 vedrørende forskningsbaseret myndighedsbetjening i universitetets udviklingskontrakt for 2008-2010 i 2010.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Københavns Universitet har et godt forhold til de fagministerier, for hvilke universitetet udfører forskningsbaseret myndighedsbetjening, samt at Københavns Universitet finder, at de uddybende retningslinjer medvirker til at afklare en række væsentlige forhold.

12. Henvisning til yderligere læsning om Københavns Universitet

Link til Københavns Universitets hjemmeside:
www.KU.dk

Bilag 1: Universitets- og Bygningsstyrelsens opfølgingsbrev på Københavns Universitets årsrapport af 30. juni 2010

Direktøren

Københavns Universitet

Opfølgning på universitetets årsrapport for 2009

I overensstemmelse med Videnskabsministeriets tilsynsforpligtelse som fastsat i universitsloven har Universitets- og Bygningsstyrelsen gennemgået årsrapporten for 2009 og institutionsrevisors protokollat, samt Rigsrevisionens erklæring og beretning til bestyrelsen om årsrevision af 7. april 2010.

Styrelsen har ved gennemgangen af årsrapporten lagt vægt på bestyrelsens vurderinger af økonomien og planerne for den fremtidige udvikling.

Udviklingskontrakterne er sammen med målrapporteringen og finanslovens aktivitetsoversigter udgangspunkt for Videnskabsministeriets dialog og tilsyn med universiteterne.

1. Opfølgning på målrapporteringen i årsrapporten

Universitets- og Bygningsstyrelsen har gennemgået målrapporteringen i årsrapporten. Målrapporteringen relaterer sig til udviklingskontrakten og derigennem til KU's strategiske mål, midler og indsatsområder centreret om de fire kerneopgaver, jf. universitslovens § 2, forskning, uddannelse, vidensspredning og forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Målrapporteringen afspejler, at udviklingskontrakten indeholder både kvalitative og kvantitative mål for universitetets aktiviteter inden for rammerne af universitetets overordnede strategiske forsknings- og uddannelsesplaner.

- ./ I vedhæftede bilag har styrelsen til orientering udarbejdet diagrammer, som muliggør en tværgående sammenligning mellem universiteterne på de områder, hvor der er opstillet kvantitative mål i universiteternes udviklingskontrakter.

KU's rapportering omfatter såvel en skematisk gennemgang af udviklingen for samtlige mål som en mere uddybende rapportering af udvalgte mål:

- internationalisering af forskning
- tiltrækning af eksterne midler
- ph.d.-aktivitet
- optag
- frafald
- gennemførelse.

30. juni 2010

**Universitets- og
Bygningsstyrelsen**
Bredgade 43

1260 København K
Telefon 3395 1200
Telefax 3395 1300
E-post ubst@ubst.dk
Netsted www.ubst.dk
CVR-nr. 2090 5808

Sagsbehandlere
Anders Korsgaard
Telefon 3392 9923
E-post ako@ubst.dk

Helle Vestergaard Jensen
Telefon 7226 5616
E-post hvj@ubst.dk

Sagsnr. 09-071515
Dok nr. 1410219
Side 1/3

Målopfyldelsen

KU har i udviklingskontrakten opstillet i alt 16 mål for kontraktperioden 2008-10 med tilhørende årlige mål.

Status for målopfyldelsen	Antal mål 2008	Antal mål 2009
Opfyldt	7	12
Delvis opfyldt	5	2
Ikke opfyldt	2	2
Kan først vurderes i 2010	2	0

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder, at der er et behov for en supplerende redegørelse for de fire ikke eller delvis opfyldte mål som anført i det følgende.

Resultatmål nr. 1: Forskningsproduktion**Indikator**

Der måles på publiceringsaktiviteter jf. Rektorkollegiets nøgletal J 1.1:

- artikler i peer-reviewede videnskabelige tidsskrifter
- artikler i ikke peer-reviewede videnskabelige tidsskrifter
- videnskabelige bøger, monografier
- bidrag til videnskabelige bøger/antologier

Som anført af KU i årsrapporten er nøgletallene angivet med et års tidsforsinkelse grundet indrapporteringen, som først finder sted i september måned.

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Side 2/3

Mål og målopfyldelse

	Publiceringsaktivitet							
	a		b		c		d	
	Mål	Realiseret	Mål	Realiseret	Mål	Realiseret	Mål	Realiseret
2008 (07)	2,2	2,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,5	0,4
2009 (08)	2,2	2,19	0,3	0,17	0,1	0,04	0,5	0,28
2010 (09)	2,2		0,3		0,1		0,5	

Målet om en fastholdelse af publiceringsniveauet er således kun delvis opfyldt, idet der kan konstateres en nedgang i antallet i kategori c og d. Styrelsen anmoder om en vurdering fra KU, om det kan forventes, at udviklingen kan vendes, så publiceringsaktiviteten kommer tilbage på det aftalte 2006-niveau.

Resultatmål nr. 4: Ph.d.-aktivitet**Indikator**

Der måles på optag af ph.d.-studerende og antal godkendte ph.d.-afhandlinger. Ved måling af gennemførelsesprocenten opgøres tallet som antal godkendte afhandlinger i et kalenderår i forhold til indskrevne ph.d.-studerende 4 år tidligere. Opgørelsestallet beregnes for hele kalenderår.

Mål og målopfyldelse

	Antal nyoptagne ph.d.-studerende		Gennemførelsesprocent	
	Mål	Realiseret	Mål	Realiseret
2008	741	688	63	60
2009	801	700	63	ikke angivet
2010	863		63	

Med 700 nyindskrevne ph.d.-studerende i 2009 har KU ikke nået målet på 801. Det forklares af KU med et fald i den eksterne finansiering, samt at ph.d.-studerende, der for universitetsfusionerne blev indskrevet på KU, nu bliver indskrevet ved de universiteter, sektorforskningsinstitutionerne er sammenlagt med.

UBST må sætte spørgsmålstegn ved disse forklaringer. For det første er målene sat efter realiseringen af det nye danmarkskort i 2007, og for det andet burde den markante stigning i ekstern finansiering jf. resultatmål nr. 3 medvirke til en forøgelse af ph.d.-optaget.

Det er derfor fortsat styrelsens forventning, at KU i 2010 forøger antallet af nyoptagne ph.d.-studerende og i den resterende kontraktperiode allokere de nødvendige midler til området, således at målet for nyoptag i 2010 bliver opfyldt, selv om det ikke er tilstrækkeligt til, at målet for det samlede nyoptag i kontraktperioden på i alt 2.405 bliver opfyldt.

Styrelsen anmoder på denne baggrund om en redegørelse for de konkrete initiativer, KU har iværksat, således at optaget og gennemførelsesprocenten i 2010 når de aftalte måltal.

Resultatmål nr. 6: Frafald*Indikator*

Der måles på andel bachelorstuderende og kandidatstuderende, der ophører med at studere, i henhold til Rektorkollegiets nøgletal G 1.4 og G 2.4.

Mål og målopfyldelse

	Frafalds % bachelorstuderende		Frafalds % kandidatstuderende	
	Mål	Realiseret	Mål	Realiseret
2008	25	27	4	4
2009	23,8	29	3,8	8
2010	22,5		3,6	

Som det fremgår, har udviklingen i frafaldet været negativ i 2009. I årsrapporten anføres en række initiativer, som KU har iværksat for at nedbringe frafaldet. Styrelsen anmoder om en vurdering af, om der aktuelt kan konstateres en positiv effekt af initiativerne.

2. Opfølgning på revisionen

Vi skal bede universitetet om at redegøre for, om de forhold, som Rigsrevisionen har påpeget, er afklarede, og hvad universitetet har gjort for at sikre, at der ikke fremover opstår problemer med disse forhold.

Rigsrevisionen har drøftet revisionsprotokollatet om forberedende revisionsarbejder og revisionsprotokollatet om årsrapporten med institutionsrevisor. Rigsrevisionen er enig i, at der generelt er sket en forbedring i den løbende økonomiforvaltning, men at der på de områder, som institutionsrevisor har fremhævet, fortsat er behov for forbedringer. Rigsrevisionen har bl.a. hæftet sig ved følgende:

- I revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten nævner institutionsrevisor under særlige forhold/årsafslutningsprocedurer (pkt.8-9), at både procedurene og prognosesikkerheden er forbedret i forhold til tidligere år. Den positive udvikling på det administrative område er således fortsat i 2009. Der udestår dog fortsat områder, hvor organisering, registreringsrutiner og interne kontroller kan forbedres. Et af de væsentligste områder forekommer efter institutionsrevisors opfattelse at være behovet for harmonisering af processer, så afvigelser fra standardforretningssange kun accepteres, når det er absolut nødvendigt på grund af særlige rapporterings- eller styringskrav.
- Der er nævnt eksempler på manglende harmonisering af processer og systemanvendelse. Skov & Landskabs anvendelse af Oracle Projects er omtalt (pkt.13), og en forskellig regnskabsmæssig håndtering af tilskud vedrørende forskerskoler er nævnt i pkt. 14.
- Det er i forbindelse med de generelle it-kontroller mv. nævnt (pkt.40-57), at det interne kontrolmiljø hos KIT på en række områder fortsat har været uformelt, og at der er observeret en række svagheder i adgangskontroller for især databaserne indeholdende data for ØSS og FØNIX. Det fremgår også, at det er institutionsrevisors vurdering, at de fremskridt der er sket, udelukkende kan sikres vedligehold og udbygget ved et vedholdende ledelsesfokus på de interne kontrolprocedurer samt it- og informationssikkerhed.
- Vedrørende øvrige immaterielle og materielle anlægsaktiver er det nævnt (pkt.70-75), at der er etableret rutiner til vedligeholdelse af anlægskartoteket, men at disse fortsat ikke fungerer effektivt.
- For så vidt angår tilgodehavender fra igangværende tilskudsaktiviteter og forudbetalte bundne tilskud, er det nævnt (pkt.77-90), at der er en forbedret datakvalitet for stamdata, men at der er en del projekter, hvor slutdatoen er overskredet, eller der er registreret et merforbrug. Flertallet af afvigelserne kan dog forklares med manglende opdatering af tilsagn eller projektførelser.
- Vedrørende tilgodehavender fra salg af ydelser mv., der er steget fra 231.114 TDKK til 389.754 TDKK, er det nævnt (pkt.91-94), at det nye debitorsystem i Oracle nu er fuldt implementeret. Det er imidlertid konstateret, at ældre tilgodehavender på i alt ca. 2 mio. kr. fra før debitorsystemets implementering ikke er udlignet. Universitetet har udarbejdet dokumentation, der underbygger boniteten af de væsentligste af disse tilgodehavender og har samtidig fremlagt en plan for, hvordan de sidste poster afklares i løbet af første halvår 2010.

3. Særligt om It-sikkerheden

Universitets- og Bygningsstyrelsen skal igen i år understrege vigtigheden af, at universitetets ledelse har fokus på It-sikkerheden og afsætter tilstrækkelige ressourcer til at understøtte den. Universitets- og Bygningsstyrelsen skal derfor gøre universitetet opmærksom på, at det i den offentlige sektor siden 2007 har været obligatorisk at følge den danske standard for informationssikkerhed, DS 484.

Informationssikkerhed skal skabe:

1. Tilgængelighed: Interne brugere og eksterne kunder skal have adgang til de informationer, som de har behov for på et givent tidspunkt
2. Integritet: Informationerne skal være korrekte og fuldstændige
3. Fortrolighed: Følsomme informationer skal beskyttes mod uvedkommendes adgang.

It-sikkerhed, herunder efterlevelse af DS484, er ikke afgrænset til udvalgte systemer, men gælder for alt lige fra fysisk sikring af bygninger til retningslinjer for håndtering af mobile enheder. Det er vigtigt, at It-sikkerhed ikke alene tænkes som tekniske sikringsforanstaltninger, men i lige så høj grad er repræsenteret ved et passende niveau af forståelse i hele organisationen.

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Side 5/5

It-styringen og It-anvendelsen på universiteterne bør i tilstrækkeligt omfang fokusere på at understøtte universiteternes målopfyldelse på såvel forskningsmæssige som administrative områder, så det er passende for universiteternes behov på kort og lang sigt.

På <http://www.itst.dk/it-sikkerhed/ds-484> findes vejledninger og best practise eksempler til at understøtte det videre arbejde med DS484. Særligt henledes opmærksomheden på <http://www.itst.dk/it-sikkerhed/ds-484/rollebaseret-indgang/systemforvaltere-og-dataforvaltere-skal-paa-deres-aktiver>, hvori den enkelte system- eller dataforvalters ansvar er beskrevet.

Styrelsen ser frem til at modtage de anførte redegørelser senest mandag den 13. september 2010.

Med venlig hilsen

Jens Peter Jacobsen
Direktor

Kopi til Rigsrevisionen

Bilag 2: Københavns Universitets svarbrev af 24. september 2010

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Universitets- og bygningsstyrelsen
 Bredgade 43
 1260 København K

24. SEPTEMBER 2010

DIREKTØRSEKRETARIATET

NØRREGADE 10
 POSTBOKS 2177
 DK-1017 KØBENHAVN K

TLF 35322626
 DIR 35322608

clo@adm.ku.dk
 www.ku.dk

REF. CLO

Københavns Universitet har modtaget Universitets- og Bygningsstyrelsens opfølgning på universiteternes årsrapport for 2009, hvori UBST bl.a. beder om supplerende redegørelser for ikke eller delvist opfyldte mål i universitetets udviklingskontrakt, samt redegørelse for opfølgning på revisionen og IT-sikkerheden.

Der svares hermed på de efterspurgte områder.

**Ad 1 Opfølgning på universiteternes årsrapport for 2009 - målrappor-
tering***Forskningsproduktionen*

Der er sket et fald i registreringer af monografier. Københavns Universitet har imidlertid efter deadline for bibliometriske forskningsindikator registret 26 procent flere monografier for 2008. Omvendt oplever KU generelt en tendens til en forskydning af publiceringspraksis fra monografier i retning af videnskabelige artikler, hvilket forventlig bl.a. skyldes indførelse af den bibliometriske forskningsindikator. Denne udvikling vil formentlig fortsætte. Med hensyn til antologier gør KU opmærksom på, at totalen i absolutte tal er meget lille og udsving kan skyldes, at arbejdet registres som videnskabelige artikler i monografiserier i stedet for bidrag til antologier.

Ph.d.-aktivitet

KU har på ph.d.-området iværksat en række økonomiske og ledelsesmæssige initiativer der skal sikre at målet om et optag på 863 i 2010 nås. Det er KU's klare forventning, baseret på opgørelse af ph.d.-optag medio september 2010, at KU når ph.d.-målet i 2010. Det er endvidere sandsynligt, at KU vil ligge meget tæt på det samlede aggregerede optag i tillægsaftalens samlede periode. Det skal bemærkes at optaget er opgjort for studieår, hvilket vil sige fra 1. oktober 200x til 30. september 200x+1.

Frafald

Da frafaldstallet baserer sig på det konstaterede frafald pr. 1. oktober hvert år, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at konstatere, om frafaldet er blevet forbedret i forhold til oplysningerne i årsrapporten 2009. Det er forventningen at frafaldstallet vil være lavere, efter et år hvor mange inaktive studerende er blevet udskrevet, men det er for tidligt endnu at konkludere.

SIDE 2 AF 3

Ad 2 Opfølgning på revisionen

Organisering m.m., harmonisering af processer

KU har i alle sine udviklingsprojekter på økonomiområdet fokus på standardisering af processer. Der er bl.a. gennemført en standardisering af betaling af fakturaer efter en besluttet "best practice"-løsning for KU.

KU har i slutningen af 2009 besluttet at gennemføre en reorganisering af universitetets økonomiske administrative enheder hen imod større enheder, og denne reorganisering fokuserer også på bedre at kunne håndtere standardiserede processer. Reorganiseringen sigter mod en gennemførelse ved slutningen af 2010.

Reorganiseringens resultater måles bl.a. på en fremgang i styringen af 7 indsatsområder inden for økonomi.

Skov & Landskabs anvendelse af Oracle Projects

KU's Koncern-økonomi funktion har i samarbejde med fakultetet og Skov & Landskab etableret et projekt, som i løbet af efteråret skal bringe Skov & Landskab på KU's standard økonomisystem, hvorefter anvendelsen af Oracle Projects ophører. Dette planlægges at ske med virkning fra regnskabsår 2011.

IT-kontroller

Udarbejdelse af interne processer til sikring af overholdelse af it-sikkerhed i forhold til KU's it-anvendelse har været og er et særligt fokusområde for KU's Koncern-it (KIT) i 2011. Dette sikres dels gennem en øget ledelsesmæssig fokus på it-sikkerhed, dels gennem en mere systematisk efterlevelse af krav i DS484 i det daglige arbejde i it-afdelingen. Udarbejdelsen af interne processer kombineres med gennemførelse af interne it-revisioner som et supplement til den eksterne it-revision.

Anlægsaktiver

En gennemgang af anlægskartoteket er et fokusområde for efteråret 2010. Enkelte fakulteter/enheder har gennemført tilstedeværelseskontrol af aktiverne, og andre er i gang. Der følges løbende op på arbejdet.

Tilskudsfinansierede projekter, stamdata

KU's mere end 6.000 eksternt finansierede projekter kræver vedvarende opfølgning og kontrol. Kvaliteten af stamdata følges løbende og gennemgås bl.a. ved kvartalsmøder mellem KU's ledelse og fakultetsledelserne. Rap-

portunderstøttelse er udarbejdet, og der er fastsat målepunkter, som alle enheder måles op imod. Området er ét af de 7 indsatsområder nævnt ovenfor.

SIDE 3 AF 3

Ældre tilgodehavender på i alt 2 mio. kr.

KU har gennemført en overgang af debitorforvaltning til et debitormodul i økonomisystemet og gamle mellemværender med bl.a. Forsknings- og Innovationsstyrelsen er blevet bragt på plads.

Ad 3 Særligt om It-sikkerheden

Københavns Universitet er opmærksom på, at det er obligatorisk for den offentlige sektor at følge den danske standard for informationssikkerhed baseret på DS484.

Universitetet har i overensstemmelse med dette udarbejdet en it-sikkerhedspolitik i 2007 og har med udgangspunkt i denne og i retningslinjerne i DS484 opbygget en it-organisation, der har haft til opgave at sikre implementeringen af DS484 i hele organisationen. Den overordnede styring af dette er placeret hos KU's it-sikkerhedschef og i et fælles informationssikkerhedsudvalg for KU kaldet ISU, der har universitetsdirektøren som formand. Organisationen omfatter i øvrigt lokale informationssikkerhedsudvalg for fakulteterne og for fællesadministrationen.

Informationssikkerhed på Københavns Universitet bygger på de internationale og i DS484 fastlagte principper — de 3 grundsten: Integritet, Tilgængelighed og Fortrolighed.

I overensstemmelse med dette er der foretaget risikovurderinger for universitetets informationsaktiver som grundlag for den interne it-sikkerhed og for beredskabsplaner til håndtering af sikkerhedstruende hændelser.

Med venlig hilsen

Jørgen Honoré
Universitetsdirektør

^
